

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Bonae, Eminentissimi S. R. E. Titulo S. Bernardi
Ad Thermas Cardinalis Presbyteri Opera Quotquot
hactenùs separatim edita fuerê Omnia**

Bona, Giovanni

Antverpiae, 1677

III. Via Compendii ad Deum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10805

VIA COMPENDII AD DEUM,

Per Motus anagogicos, & orationes
Jaculatorias.

Liber Isagogicus ad Mysticam Theologiam.

Præfatio ad Lectorem.

Ultimè luctatus sum, Christiane Lector, mecum cogitans, & animo volvens, quidnam potissimum in hoc vestibulo tecum colloquerer. Diu tamen cogitanti nihil occurrit, nisi ut plurimam tibi salutem ex imis sensibus optem; quæ utinam per hunc librum vera & æterna tibi contingat. In hoc voto sistere fatius est, quàm te proluxâ præfatione gravare: quidquid enim addidero, quid erit? An favores tuos & laudes captem? Parce, ista non ambio. An tuam saltem benevolentiam exquisitis verborum flosculis conciliem? Hoc non fit verbis, sed mutuis officiis, & beneficiis. An de usu & praxi hujus opusculi documenta præscribam? Congererem inutiliter, quæ infra suis locis utilius leges. An materiæ utilitatem, & præstantiam extollam? Jam ex titulo & prospectu intellexisti, nihil melius fore, quàm citò ad Deum pervenire. An formam, styllum, & dicendi characterem, quod plerique solent, excusem? Neglexi hæc lenocinia, Manilii versum sequutus, *Ornari res ipsa vetat, contenta doceri.* An studium meum prædicem, & laborem, qui multus fuit? Pietati scripsi, non pompæ. An te de scopo instituti operis præmoneam? Frustra, quia in limine primi capitis descriptus est. An adversus maledicos & obtrectatores tuum implorem patrocinium? Non est necesse, nam sperno, & fugio hoc genus hominum; quod si non effugio, causa Dei hic agitur, ipse tuebitur, & judicabit. An pro terminis, & phrasibus mysticis præmittam Apologeticon? Nec quidquam, à vöcibus enim obscuris abstinui, vel si quas materiâ exigente intermiscui, non mea, sed rerum hæc culpa est, quæ non aliter tractari possunt. An objectiones præoccupem, quibus convelli studium meum potest, & audacia reprehendi? Non admittunt hæc paginæ talem lectorem, qui velit contentionibus deservire, & clarescere inimicitiis. Tunc ultro ipse fateor, me rem sublimem, non meâ, sed alienâ experienciâ edoctum scripsisse; sicut scriptum est, *Credidi propter quod locutus sum.* Adde solatium meum esse de perfectione disserere, instar languentium, qui, cum vacent à sanitate, de bonis ejus tacere non nõrunt. Denique generosa res est in altum conari. Quæ causa igitur mihi est, ut te sine fructu hic morer? Nulla, nisi ut Deum ames, & ad eum properes, ejusque gratiam mihi concilies, ne in semitâ immobilis hæream, dum aliis ad metam festinantibus viam ostendo. Vale.

Q

CEN

C E N S U R A.

Reverendiss. P. Magistri Fratris Michaëlis de Alcantara Vicarii Generalis Italia, & Siciliæ, & Procuratoris Generalis totius Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum Sanctæ Inquisitionis in Hispania Qualificatoris, & Sacræ Congregationis Indicis, in Urbe Consultoris.

Jussu Reverendiss. P. Fr. Raymundi Capizucchi S. A. P. Magistri, Ord. Prædicatorum vidi librum istum, cujus titulus est: *Via Compendii ad Deum*, Auctore Reverendiss. P. D. Joanne Bona de Monte Regali Congreg. S. Bernardi, Ordinis Cisterciensis Abbate generali, ipsumque cum magnâ animi voluptate (utinam fructu) perlegi, & præterquam nihil in eo reperi Catholicæ nostræ Fidei, aut bonis moribus non conforme, judico illum spiritualis vitæ amatoribus utilissimum fore; in eo enim miro modo, ac singulari methodo digestum traditur quidquid in hac materiâ sparsim congestum est à Sanctis Patribus, & aliis arcane hujus Theologiæ Professoribus, quos omnes Bonus Auctor magno studio, ac majori experientiâ percurrisse videtur, ut de illo verificari possit, quod juxta Magnum Gregorium homil. 5. super Ezech. de perfectis viris post contemplationem suam redeuntibus dicitur Psal. 144. *Memoriam suavitatis tuæ eructabunt*: Eructat equidem, quæ duleiter hausit, & sapienter docet, quæ usu didicit, simulque adeò efficaciter movet, ac jucundè delectat, ut quamplures profectus ex hujus Operis lectione in Dei obsequium sperari possint. Quare dignissimum censeo, ut typis mandetur, ac in lucem prodeat. Romæ in hoc Conventu S. Hadriani Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis captivorum die 26. Julii 1657.

Fr. Michaël de Alcantara.

Imprimatur si videbitur Reverendiss. P. Mag.
Sae. Pal. Ap.

M. A. Oddus Episc. Ierap. Vicefg.

VIA

VIA COMPENDII AD DEUM,

Per Motus anagogicos, & ignitas
aspirationes.

CAPUT I.

Scopus, & usus Libri. Proscriptio, & fine ad Deum Oratio. Duplex via, quæ itur ad Deum. Utriusque discrimina.

I. **V**itæ sanctioris viam nosse volentibus brevi compendio indicare propositum mihi est, non meis, sed veterum Patrum monitis, ac documentis. Usus erit hujus libelli, uti spero, non inutilis, nec injucundus. Nam cum plerisque longum iter ad Deum, plenumque sentibus videatur; haurient fortasse animo non modicam voluptatem, cum viam sibi facillimam, sed vulgo ignotam, proponi animadverterint, à qua labor abfit, & longitudo. Nec erit hæc via scandalum mihi docenti, & non facienti: nam, ut quidam vir sapiens (a) scribit, *Docens aliquis plus discit, & dicens sæpe unà audit cum iis, qui ipsum audiunt: unus est enim magister & esus qui discit, & esus qui audit, qui & mentem irrigat, & rationem.* Dirigens ergo pedes aliorum in viam pacis, & ipse incipiam ab omni via mala prohibere pedes meos: & cum perfecero gressus audientium me in semitis Dei; sequar ego, & exultabo sicut gigas ad currendam viam, quæ me ad verticem montis, ad tertium coelum, ad caliginem, in quâ Deus habitat, recto itinere vel pertrahat, vel perducat.

2. Sed quia focordiâ depressus, & mundi hujus simulacra circumferens assurgere ad eum, qui posuit tenebras latibulum suum, sine ipso non possum; orationem præmittere par est, ut scientiarum Dominus, ductorque viæ ad supernatura-

(a) *Clement Alexandrin. 1. Strom.*

lem illapsum, lumenque arcanum cor meum aperire, & mentem elevare dignetur.

Tu Domine, qui corda nostri omnium, dirige me (b) ad mysticorum oraculorum lucidissimum, indemonstrabile, & summum fastigium: ubi simplicia & immutabilia Theologiæ mysteria aperiuntur in caligine splendidissima silentii arcana docentis, quæ in summè tenebricosa obscuritate clarissimè superelucet, & pulcherrimis splendoribus mentes oculos captas superadimplet. Hic enim est scopus, hæc meta votorum meorum, ad te pervenire principium, & finem meum, & optatissimum centrum animæ meæ.

3. Duplex autem est via, per quam itur ad Deum, ut summi viri (c) asseverant. Unam vocant scholasticam, & communem: alteram mysticam, & secretam. Utraque est donum cælestis deforsum descendens à patre luminum, sed multiplex inter utramque intercedit discrimen. Illa humanum studium, & inquisitionem requirit, paucisque convenit altiori præditis literaturâ: hæc ubique, semper, & ab omnibus haberi potest. Illa speculativa, hæc practica: illa propriè in intellectu, hæc in voluntate sita est. Illa exposita illusionibus, superbiam, & curiositati, habet unde timeat: hæc tutò ac simpliciter ambulat, nihil quærens præter Deum. Illa naturaliter cum phantasiâ & discursu operatur: hæc supernaturaliter cum purâ & simplici intelligentiâ. Illa à scientiâ acquisita, hæc à donis infusis Spiritus sancti procedit. Illa angusta est limites non

O 2 exce-

(b) *Ex Dionysio Areopag. cap. 1. myst. Theologia.*
(c) *Harph. lib. 1. pag. 2. c. 1. p. 48. & lib. 2. p. 3. cap. 30. & p. 5. collat. 1. myst. Theol. Victor. Genesius in Summa practica myst. Theologia parte 1. decel. 1. art. 3.*

excedens humanæ speculationis: hæc cor dilatat ad infinita, & omnem modum naturalis cognitionis transcendit. Illa longa, laboriosa, & difficilis: hæc brevis, expedita, & facillima est. Illa ab infimis incipiens, à pravorum scilicet habituum extirpatione, & tumultuantium affectionum moderatione, per studium virtutum, & vitæ activæ officia ad apicem perfectionis ascendit: hæc admirabili circulo ab amore incipiens ad amorem progreditur, & desinit in amore per motus anagogicos, & flammigeras aspirationes. Est enim amor, ut Plato (d) etiam cognovit, circulus à bono in bonum perpetuè revolutus. Illam alibi (e) Deo duce, edocui: hanc breviter hic tradere animus est. Sed iterum ad Deum preces mitto, ut mentem, & manum dirigat, & cor amore inflamment; occulta enim ipsius melius amando, quam ratiocinando intelliguntur, & explicantur.

Spiritus (f) superum decus

Sancta fidere domus

Aura labere cœlitus,

Aura sacra, ter optimi

Dia flaminis aura.

Spiritus radians veni,

Terror agminis inferi,

Efficax hominum salus,

Aura sacra, ter optimi

Dia flaminis aura.

Alma lux sapientiæ,

Dulcis hospita mentium,

Cordis ardor amabilis,

Ima peccatoris occupa

igne peccus adure.

Fausta nuntia gaudii,

Flamma pronuba gratiæ,

Sancta lux animi veni

Aura sacra, ter optimi

Dia flaminis aura.

C A P U T II.

Viam mysticam duplicem esse activam & passivam. Quid utraque sit. Cupienti ad apicem mysticæ Theologiæ pervenire omnia relinquenda.

1. **O**missa igitur viâ Scholasticâ de solâ mysticâ agendum est. Hæc, ut docet Dionysius

(d) Plato in Convivio, ubi doctè & susè de Amore. (e) In meâ ad Cælum Manducatione. (f) Ex hymno elegantissimo Urbani VIII, ad Spiritum Sanctum.

Carthusianus (a) doctor extaticus, duplex est activa & passiva. Colligitur hæc divisio ex Magno Dionysio Areopagitâ (b) qui ad Timotheum sic scribit. Tu verò, cave Timothee, in mysticis contemplationibus, intenta exercitatione, & sensus relinque, & intellectuales operationes, & sensibilia, & intelligibilia omnia, & ea quæ sunt & quæ non sunt universa, ut ad unionem ejus, qui supra essentiam & scientiam est, quantum jas est, indemonstrabiliter assurgas; siquidem per liberam & absolutam, & puram tui ipsius à rebus omnibus avocationem, ad supernaturalem illum caliginis divinæ radium detractis omnibus & à cunctis expeditus eveharis. Et alibi ita loquitur. (c) Est item divinissima Dei noxia, quæ per nescientiam accipitur, secundum illam, quæ supra intellectum est, unionem, quando mens à rebus omnibus recedens, ac demum semetipsam deserens, desuper fulgentibus radiis unitur, quibus in illo inscrutabili sapientiæ profundo collustratur. Quibus verbis utramque viam attingit, activam, quæ in nostra sita est voluntate, non tamen sine divini auxilii infuso lumine, dum monet Timotheum, ut se disponat ad unionem per omnimodam abstractionem à rebus omnibus, sensus relinquendo, quia non percipiunt quæ sunt spiritus Dei, & omnia objecta sensibilia ac intelligibilia, principia scilicet scientiarum & ratiocinationum; & ea quæ sunt, essentias videlicet rerum immutabiles: & ea quæ non sunt, res nimirum temporales, quæ propter continuam mutationem merito dicuntur non esse. Sic autem expedito ab omnibus impedimentis futurum pollicetur, ut ad supernaturalem divinæ caliginis radium anagogicè sublimetur, & à Deo trahatur: quia tunc anima divinitus rapitur, & absorbetur, quæ est via passiva, supponens præviam viæ activæ dispositionem.

2. D. Bernardus hanc duplicem viam tendendi ad divinam unionem his verbis (d) exponit. Quidam trabuntur, qui dicere possunt; Trabe me post te. Nonnulli ducuntur, qui dicunt; Introducit me Rex in cellam vinariam. Alii rapiuntur, sicut Apostolus raptus est ad tertium cælum. Et primi quidem felices, qui in patientiâ suâ possident animas suas. Secundi feliciores, qui ex voluntate suâ confitentur Domino. Tertii felicissimi, qui in profundissimâ Dei misericordiâ, quasi sepultâ arbitrii libertate

(a) Dionys. Carthus. lib. de fonte lucis art. 14. (b) Dionys. Areop. myst. Theolog. c. 1. (c) Item de div. nominib. cap. 7. (d) Bernard. serm. 2. de Ascensione.

ate, in divitiis gloriæ in spiritu ardoris rapiuntur, qui spreto ac suppresso adminiculo rerum ac sensuum, non ascensoris gradibus, sed inopinatis instantaneisque excessibus seruntur in Patrem. Hæc Doctor mellissus, qui duos priores dispositioni activæ deputat, tertios passivæ. Deus itaque subtilissimus, verba sunt Excellentissimi magistri Dionysii Cartusiani (e). Cum viderit mentem hominis spirituali Zelo justitiæ penetratam, charitate flammigeram, puritate ac omni virtute fulcitam, ad divina fortiter aspirantem, mox dignantissime, exuberantissime, amorosè, ac frequentissime ei occurrit, succurrit, cooperatur, seque ei communicat, manifestat, infundit, eam ad se elevat, intra se rapit, deosculatur, amplectitur, atque se ei intuentem, gustandum, fruendum offert ac exhibet, habetque complacentiam magnam in eâ, & tanquam amicam ac sponsam apprehendit, secum dat, & sibi adstringit.

3. Tunc verò animæ nostræ suprema portio ad Dei receptionem parata erit, ut in speculo æternæ salutis summus rerum divinarum contemplator Rusbrochius (f) admonet, cum fuerit prorsus nuda, & formis seu imaginibus vacua, in suum semper principium intuens. Sed quia ad hoc, teste D. Bonaventura (g) nihil potest natura, modicum potest industria, parum dandum est inquisitioni, multum unctioni, parum verbo & scripto, totum Dei dono. Moriamur ergo, & ingrediamur caliginem, imponamus silentium sollicitudinibus, concupiscentiis, & phantasmatis: transeamus cum Christo crucifixo ex hoc mundo ad Patrem, ut eo viso dicamus cum Philippo (h) Sufficit nobis. Hæc est vera vita, ita Plotinus (i) fuga solius ad solum. Sed melius de nostris propono. Relinque hominem, Angelum, cælum, inquit Taulerus (k) & ipsum essentiale bonum, ipsam essentialem veritatem capere nude in se ipsa, nam quidquid apposueris, hoc ipsum regit & excludit unitatem. Platonici, quos phrasibus & verbis Dionysii Areopagitæ sæpissime uti S. Maximus (l) affirmat, nihil frequentius docent, quam nos debere omnia relinquere, ut ad Deum ascendamus. Hinc Plato in Phædone Philosophiam esse docet animi à corpore avulsionem, à corporeis scilicet affectionibus separationem. Eandem veritatem cognoverunt Py-

(e) Cartus. de fonte lucis art. 16. (f) Rusbroch. in speculo æterna sal. cap. 8. (g) Bonavent. Itinerar. mentis cap. ult. (h) Joan. 14. 9. (i) Plotinus in fine libri ult. (k) Jo. Taulerus serm. 3. pasch. (l) Maximus prologo in operibus Dionysii.

thagorici, quorum unus, cujus magisterio se subdiderat Justinus Martyr (m) sic ipsum hortabatur; An putas te percepturum quidquid ad felicitatem pertinens, nisi prius animam a rebus sensibilibus ad intelligibiles traductam reddas aptam virtuti, ipsiusque summi boni contemplationi?

4. Hæc est vera sapientia à fonte omnium bonorum beatissima emanatione procedens, ac mentibus Sanctorum divinitus illapsa, qua perfusa anima, non Dei dona, sed ipsum largitorem scintillantibus affectionibus, insatiabilibus votis, unitivis aspirationibus desiderat, & ad eum suspirat, donec obtineat. Huc suspirabat Propheta (n) cum dicebat. Qui dabit mihi pennas sicut columbæ, & volabo, & requiescam? Quod si quaeras, ubi vera sit requies, subjungit, Ecce elongavi fugiens, mansi in solitudine. Verbum namque sempiternum non nisi in solitudine profertur, in eâ inquam solitudine, ubi homo & à seipso, & ab omni multiplicitate relictus, desertus & exul effectus est. Propria Sanctorum est hæc solitudo, quorum hæc sunt verba apud Tertullianum. (o) Ego nihil foro, nihil campo, nihil curiæ debeo: nihil officio advigilo, nulla rostra præoccupo, nulla prætoria observo, cancellos non adoro, subsellia non contundo, jura non conturbo, causas non elatro, non judico, non milito, non regno. Secessi de populo: imò unicum negotium mihi est, nec aliud nunc curo, quam ne curem. Erat olim ista sententia: Nemo alii nascitur, moriturus sibi. Certè ad Epicuros & Zenones ventum est: sapientes vocas totum quieti magisterium, qui eam summæ atque unicæ voluptatis nomine conservavere.

CAPUT III.

Mystica Theologia quid sit? Quomodo differat ab aliis scientiis? An cognita fuerit antiquis Platoniciis? Ejus principium & scopus.

1. **H**æc viâ quietis, secessus, & abstractionis pervenitur ad mysticam Theologiam, ad illam videlicet indoctam sapientiam omni sapientiâ humanâ superiorem, quâ mens Deum suum sine discursibus agnoscit, & quasi contrectat, & sine ratiocinationibus gustat. Est autem mystica Theologia secretissima mentis cum Deo

O 3 locutio.

(m) Justinus martyr initio Colloq. cum Triphone. (n) Psal. 54. 7. (o) Tertullianus de Pallio.

locutio. (a) Est animi extensio in Deum per amoris desiderium. (b) Est motio anagogica in Deum per purum & fervidum amorem. (c) Est caelestis quaedam Dei notitia per unionem voluntatis Deo adherentis elicita, vel lumine coelitus producta. (d) Est sapientia experimentalis, Dei affectiva divinitus infusa, quae mentem ab omni inordinatione puram per actus supernaturales fidei, spei, & charitatis cum Deo intimè conjungit. (e) Alias alii definitiones tradunt, quae cum praedictis coincidunt. Res enim abstrusa & difficilis, ac prorsus divina certis finibus circumferibi nequit, & Dialecticorum regulis concludi.

2. Liqueat ex his, Theologiam mysticam non esse propriè scientiam, pro ut scientia est habitus acquisitus: sed si accipiatur pro actu, nihil aliud est, quam ipsa mentis in Deum defixio, admiratio majestatis, suspensio animi in lumen immensum ac aeternale, ferventissima, quietissima, ac transformativa inspectio Deitatis; si verò sumatur pro habitu, realiter idem est ac praestantissimum donum Spiritus S. quod sapientia nuncupatur, secundum altissimum ejus gradum. (f)

3. Differt à Theologia Scholastica, & symbolica, quia scholastica è caliginosis fidei orthodoxae principis sua deducit asserta: symbolica figuratas de Deo locutiones explanat: haec puris quibusdam & tranquillis obtutibus sine rationis fatagentis excursibus divinae sapientiae arcana dignoscit. Per scholasticam discit homo rectè uti intelligibilibus, per symbolicam sensibilibus, per hanc rapitur ad supernaturales excessus. Scientiae humanae in valle phantasiae discuntur, haec in apice mentis. Illae multis egent discursibus, & erroribus subjectae sunt: haec unico & simplici verbo docetur & discitur, & est merè supernaturalis tam in substantia, quam modo procedendi.

4. Multa quidem de Platonicis legimus, quae primo aspectu persuadere videntur, eos mysticae Theologiae non omnino expertes fuisse: Euanapius enim in vita Jamblichi scribit, eum aliquando decem cubitis à terra elevatum fuisse: & Porphyrius in vita Plotini mira de ipsius contemplatione scribit: Proclus quoque in libris de Theologiae Platonis, & ipse Plotinus passim

multa tradunt de mentis excessu, & de abstractione à rebus sensibilibus sapientiae nostrae placitis haud dissentanea. Auctor item divinae sapientiae secundum Aegyptios sic de seipso loquitur: (g) *Ego saepius animo contemplans relicto corpore visus sum perfrui summo bono cum voluptate incredibili.* Sed, ut Taulerius observat, (h) quidquid isti fecerint, vel dixerint, nunquam terminos naturae transcenderunt. Magna enim & subtilissima ingenia ita phantasmata extenuare potuerunt, ut species intelligibiles, quae inde abstraherentur, vix cum aliqua tenui umbrâ sensibilitatis sua objecta repraesentarent. Quod si acuto ipsorum intellectui in rerum sublimium contemplatione occupato phantasmata se ingerebant, ipse intellectus se altius elevabat, & phantasmatum nubes, ut ita dicam, infra se despiciebat. Hoc autem quomodo fiat, res admodum obscura est. Fromundus Libertus, (i) qui de hac re acutè, ut solet, disputat in sua Philosophia Christiana, fieri hoc autumat beneficio cujusdam lucis interioris, de qua Valerianus Magnus Fromundo non visus doctè sed obscurè dillexit duplici libello de luce mentium. Verum de hac quid sentiendum sit, alibi nos fultus Deo favente. Nam de Platonicis posterioris aevi certissimum est, quod Augustinus scribit, (k) eos rerum magicarum curiositate depravatos fuisse. Antiquiores autem spiritu superbi inflati, cum cognovissent Deum, non sicut Deum glorificaverunt, sed evanuerunt in cogitationibus suis, frigidi speculatores facti, sine fide & charitate.

5. Porro mysticae Theologiae principium est ipsa essentia bonitatis, rerumque omnium causâ superessentialis Trinitas, à qua per bonitatis redundantiâ in nos effluxit, cum inaequali tamen participatione ob diversam hominum aptitudinem, & multorum repugnantiam, cum divinis illustrationibus. Dicimus itaque cum sanctissimo Dionysio (l) *Dei principalem beatitudinem, naturam Divinitatis, principium Deificationis, ex quo Deificandi deificantur, mysticam Theologiam in salutem & Deificationem hominum concessisse, modo scilicet magis immateriali, & spiritaliori, non extrinsecus ad divina movendo, sed intelligibili ratione atque intrinsecus purâ liquidâque illustra-*

(a) Dionys. Carthus. *super Dionys. myst. Theolog.* (b) Jo. Gerson. *de myst. Theologia specul. Consider.* 28. (c) Idem Gerson. *ibidem.* (d) Joannes à Jesu Maria *myst. Theologia cap. 1.* (e) Balth. Corderius *Isag. ad myst. Theologiam Dionysii Areopag. cap. 2.* (f) Carthus. *sup. myst. Theolog. Dionys. qu. 5. art. 5.*

(g) *Au. div. sap. secund. Aegyptios lib. 1. c. 4.* (h) Tauler *serm. 2. de S. Joanne Baptista.* (i) Fromund. *philosophia christiana de Anima lib. 4. cap. 4. art. 6. 7. & seqq.* (k) Augustinus *epist. 56. Confess. lib. 10 cap. 42.* (l) Dionys. *Eccles. Hierarchia cap. 1.*

stratione diviniſſimam iis voluntatem irradiando. Et hic ſcopus hujus ſapientiae eſt erga Deum & res divinas continua dilectio, cognitio Dei perfectiſſima, & ſimplicis perfectionis ejus divina participatio atque fruitio, quae Dei contemplatorem ſpiritali modo reficit, ejuſque animam modo proſus ineffabili artiffimè cum Deo unit, & deificat. In ipſo ſiquidem viſ quaedam ſuperhumana reperitur & operatio Divinitatis, à quâ mens deificanda ſacris myſticis initiatur, & theodidactis myſtagogis eruditur. Sed videndum, quomodo poſſit mortalis homo ad hæc ſublimia & divina myſteria propriis actibus diſponi.

CAPUT IV.

Quae ſint diſpoſitiones ad myſticam Theologiam? Quae ejus impedimenta? Qui ad ipſam diſcendam incapaces, qui magni idonei? Oratio, & gratiarum actio.

1. **A**xioma certiffimum eſt apud ſcholasticos, debere diſpoſitionem ejuſdem ordinis eſſe cum formâ, ad quam diſponit: quare cum ſupra dictum ſit, myſticam Theologiam eſſe omnino ſupernaturalem, hinc evidentiffimâ conſecutione deducitur, prærequiri ad ipſam ſtatum quendam ſupernaturalem ipſi proportionatum. Neque enim fas eſt, teſte Dionyſio (a) myſticis Theologis quidquam operari, quod divinis inspirationibus vel minimùm repugnet, imò nec iſdem diſſentire, ſi divinam appetant claritatem, & ad hanc ſanctè, ſicut decet, aſpirent. Continua igitur in rebus omnibus mortificatione opus eſt, ut ſecum ipſe non diſſideat, nec diviſus ſit, qui ad unum colligi cupit. Propterea pauci ſunt viri ſpirituales, & religioſi, qui hujus myſticæ ſapientiae notiçiam habeant; quia, ut optimè obſervat Jacobus Alvarez (b) pauciſſimi ſunt, qui ſe ipſos fortiter abnegent, & perfectè mortificent.

2. Actus deinde ſupernaturales prærequiruntur fidei, ſpei, & charitatis, quibus mens immediatè Deum attingit: & fides quidem intellectum, ſpes memoriã, charitas voluntatem myſticè perficit & informat, uti pulchrè ac diſſuſè exponit Ven. Pater Joannes à cruce in ſuis diviniſſimis libris de Aſcenſu montis Carmeli, de

(a) Dionyſ. cap. 3. caeleſtis Hierarchie. (b) Jacobi Alvarez tom. 2. de vita ſpirit. lib. 2. par. 1. c. 11.

nocte obſcurâ, & de vivâ amoris flammâ. His accedat necesse eſt magnum, fervens, & inſatiabile deſiderium aſſequendæ perfectionis, ſicut dicit Sapiens (c) *Hanc amari & exquiſivi à juveniſſime meâ, & quaſivi ſponſam mihi eam aſſumere, & amator factus ſum formæ illius. Abſque dubio enim, ait Richardus (d) ſine ingenti exercitio, ſine frequenti ſtudio, ſine ardenti deſiderio ad perfectam ſcientiam hujus altitudinem mens non ſublevatur.*

3. Joannes Taulerus (e) rerum myſticarum experiffimus ſex homini obſervanda præſcribit, ut ad culmen perfectionis pertingat. Tria quò ad exteriora, totidem quò ad interiora: nempe ut veſtes, & omnia exteriora illius ſimplicia ſint, quibus nemini placere appetat, niſi Deo: ut verba illius ſint ſuccincta, neceſſaria, & de rebus divinis: ut in omni ejus externâ actione nihil appareat, quod poſſit offendere intuentem. Deinde quò ad interna neceſſarium eſt, ut Deum ſolum puriſſimâ intentione quaerat: ut, quidquid illi eveniat, imperturbabilem animi pacem retineat. Antonius Monelia (f) Ordinis Minorum vir magnus inter Myſticos, ſed ferè incognitus, ſex eſſe catenas docet, quibus ligatur anima, ne ad myſticam Theologiam aſcendat. Prima eſt negligentia circa ſpiritalia, quia homo non vult ſe exercere & mortificare: ſecunda, evagatio ſenſuum: tertia, curioſitas intellectus circa ſcientias: quarta, inordinatus amor erga temporalia: quinta, impuritas in operationibus: ſexta, occupatio circa exteriora. D. Bernardus (g) quatuor enumerat hujus aſcenſus impedimenta his verbis: *In hoc arcanum, in hoc ſanctuarium Dei, ſi quem fortè veſtrum aliqua hora ſic rapi, & ſic abſcondi contigerit, ut minimè avocet, aut perturbet vel ſenſus egens, vel cura pungens, vel culpa mordens, vel ea certè quæ diſſiciliùs amoventur irruentia imaginum corporearum phantaſmata; poſerit quidem hic, cum ad nos redierit, gloriari & dicere, Introduxit me Rex in cubiculum ſuum. Eſt autem ſenſus egens nimis exigens ſensualitas, quæ inordinatis affectuum motibus nos exagitat: cura pungens, rerum temporalium ſollicitudo: culpa mordens, pravæ conſcientiæ ſtimulus: irruentia denique phantaſmata ſunt rerum ſenſibilium, & corporearum imagines, quas vocat Auguſtinus (h) animæ noſtræ plagas per ſen-*

(c) Sap. 3. 2. (d) Richard. de preparat. ad contempl. c. 79. (e) Taulerus epiſt. 29. (f) Anton. Monelia in myſt. Theolog. Dionyſ. c. 1. (g) Bernardus ſerm. 23. in Cant. (h) Auguſt. epiſt. 72.

sensus inflat. Hæc omnia abdicanda, & extirpanda prorsus sunt, ut Deum inveniamus. *Quandiu enim, ait Richardus (i) consolationem ab aliqua creatura accipimus, nondum Dilectum perfecte tenemus.* Quando autem tales fuerimus, ut nihil prorsus terrenorum nos delectet, eodem momento, eodem puncto temporis videbimus quod cupimus, ut promittit Augustinus (k)

4. Cum tot igitur dispositiones ad mysticam Theologiam sint necessariae, libet hic vetere ritu proclamare, Procul hinc, procul este prophani. Nam & Dionysius (l) monet Timotheum, ut caveat, ne quis eorum hæc audiat mysteria, qui rebus adhærescunt, & nihil ultra naturalia supernaturaliter esse imaginantur: qui materialibus rebus immerfi nondum per studium mortificationis, & exercitium virtutum animi candorem acquisiverunt: qui ambulantes in mirabilibus super se arcana Dei sua cognitione se posse percipere arbitrantur. His merito occinimus cum Christiano Poëta (m)

En adest Deus, impios

Hinc procul procul arceos.

Invisum superis genus,

Hinc abite profani.

Fumus ut fugit: obvis

Cera cedit ut ignibus:

Sic, intrante Deo, procul!

Hinc abite profani.

Cæterum hæc sapientia citius ac sublimius Idiotis simplicibus, qui nihil aliud quam salutem in timore & tremore curant, quam magnis & eruditis Theologis conferri solet, nisi & ipsi toto mentis affectu studeant humilitati. Ita scribit vir eximius Bartholomæus de Martyribus Bracharensis Archiepiscopus (n) Et Bernardus de hac re sermonem habens sic exclamat (o) O quisquis curiosus es scire quid sit hoc Verbo frui, para illi non aures, sed mentem; non docet hoc lingua, sed gratia: absconditur à sapientibus & prudentibus, & revelatur parvulis. Similia docent alii plures sapientissimi viri (p) Bonaventura,

(i) Rich. lib. 4. de contempl. c. 16. (k) Aug. lib. 1. Soliloq. de cognit. Dei & anima c. 14. (l) Dionys. c. 1. myst. Theologia. (m) Franc. Montmorentius in Paraphrasi psalmi 67. (n) Bart. de Martyrib. Compend. doc. spiritualis par. 2. c. 13 §. 3. (o) Bernard. serm. 85. in Cant. (p) Bonav. de processu Relig. Gerson. de myst. Theologia Specul. Gelenus in præxi myst. Theol. p. 1. decis. 1. art. 5. & dec. 10. art. 2. Barbanfon in semitis occultis divini amoris, Suarez tom. 2. de Relig. lib. 2. de orat. c. 10.

Gerson, Victor Gelenus, Constantinus de Barbanfon, Franciscus Suarez. Atque idem confirmant scriptis suis, & exemplo sanctæ ac Theodidactæ mulieres, tres Catharinæ Senensis, Genensis, & Bononiensis; Angela de Fulgineo, Gertruda, Mechthildis, Brigidda, Baptista Vernacia, Teresa à Jesu, & aliæ plures.

5. Ita nimirum, æterne Deus, rex cœli, & terræ, ita fuit placitum ante te. Tu enim superbis resistis, & humilibus das gratiam, & cum simplicibus sermocinatio tua. Confiteor tibi, Domine, quia abscondisti hæc à sapientibus, & prudentibus, & revelasti ea parvulis. Non sic illuxisti inflatis cordibus sapientum hujus sæculi, sicut lucis in mente parvulorum, & humilium humum deferentium. Verè tu es Deus absconditus, & lucem habitas inaccessibleem, sed lucem tuam copiose illis & antanter communicas, qui JESUM crucifixum corde & corpore exprimentes animam expurgarunt ab omni labe ac sordē voluptatum. Penetrasti animam illorum profundius & vitalius quam soles, cum solam mentem ignotus irradias, jejuna voluntate. Penetrasti intemè, & intelligibili tui contractu experti sunt quam suaviter mulces, & mirabiliter impleas hanc immensam mentis nostræ capacitatem. Tum ex abundantia cordis eructarunt verba, verba utique bona, dulciora super mel & favum; ex quibus didici veram sapientiam, quæ non reperitur in siccis, & insulis libris inanium Philosophorum, qui narrant mihi fabulationes, sed non ut lex tua. Ita, Pater, quoniam sic fuit placitum ante te.

C A P U T V.

Quid sit unio mystica? Quomodo fiat? Qui ejus effectus? Quid incapacibus, & ignorantibus conferat lectio mystica Theologiae. Transitus ad Aspiraciones.

1. **E**O tendunt omnia, quæ de mysticâ Theologia scribuntur, ut animam perducant ad intimam cum Deo unionem, in quâ medulla hujus sapientiæ, & summum ejus arcanum consistit. Non est autem hæc unio localis, sive præsentia, quâ Deus ubique est, nihil se vacuum relinquens propter suam immensitatem. Non est unio per gratiam sanctificantem, quâ anima à peccatis emaculata in Dei amicitiam restituitur, sitque divinæ consors naturæ. Non est unio

unio per charitatem, de qua scriptum est. (a) *Qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo.* Prima enim harum unionum convenit etiam rebus inanimatis: secunda omnium iustorum est, & puerorum ante usum rationis: fiuntque istae in substantia animae: Tertia communis est omnibus probis, qui Deum quidem ardentissime diligunt, sed dono contemplationis, & mystica unione carent. Est igitur alia unio felicissima & arcana, inexpertis impervia, & difficilis explicatu, quae fit in potentiis animae, intellectu scilicet & voluntate; istae enim Deum attingunt, & illi conjunguntur actionibus propriis vitalibus: atque in ista unione summa felicitas vitae hujus consistit, & quaedam futurae gloriae praegustatio. De hac unione non est mea imbecillitatis fustus disserere: immundis enim & impuris divina attingere nefas. Legat, qui dignus fuerit, uberimè de illa differentem virtum doctissimum, & quasi alterum Hierotheum divina patientem, Thomam a Jesu (b) qui sanctorum Patrum de eâ, omniumque Mysticorum doctrinam affert, multa addens ex propria experientia.

2. In hac unione clarissimâ luce sapientiae perfusus intellectus Deum respicit, ut quoddam totum, in quo est omne bonum, ita ut ab eo in aliud diverti nequeat: voluntas autem ardentissimo amore constringitur, qui instar ignis erumpens omnia quodammodo absumit, ita ut anima jam in se non vivat, neque actionibus naturalibus intendat, sed toto affectu in eum transeat, cui arcissimo amplexu conjungitur. Ambae verò potentiae in vastissimam Divinitatis solitudinem, ut ita dicam, introducuntur, ubi Pater cunctis imaginibus nudans intellectum supra rationem nos elevat. Filius verò vacuum intellectum infinita claritate perfundit: sanctus autem spiritus immenso ardore inflammas voluntatem, omnes affectus nostros secum conglutinat, quia mirum id, quod mortale in nobis est, à vitâ immortalis absorbetur. Hic dicit anima, *Bonum est nos hic esse*, hic introducitur in celam vinariam, ubi læta bibit sobriam ebrietatem spiritus: hic canit epithalamium dicens (c) *Dilectus meus mihi, & ego illi. Vivo ego, (d) jam non ego, vivit verò in me Christus.* Desluit hic amans anima, deficitque à seipsâ, & velut ad nihilum redacta in abyssum aeterni amoris

(a) *Jovnis* 4. 16. (b) *Thomas à Jesu lib. 4. de divina oratione per totum.* (c) *Cantic. 2. 16.* (d) *Galat. c. 2. v. 20.*

collabatur: ubi sibi mortua vivit in Deo, nihil sciens, nihil sentiens præter amorem. Perdit enim se in divinâ caligine, sed sic se perdere invenire est.

3. O sanctam illam animam, quæ à Deo singulariter visitata, & supra omnia creata, supraque omnem operationem elevata, mediante mysticâ unione in Deum transformatur! Quam benè illi conveniunt verba illa sapientis, (e) *Venerunt mihi omnia bona pariter cum illa.* Cum enim felicissima unio sit amplexus, & degustatio summi boni; omnia bona ab ipsa, quasi rivuli à fonte, in animam derivantur. Hinc (f) decor, & pulchritudo, & Spiritus sancti charismata, quibus mirabiliter exornatur. Hinc splendor lucis, & præfulgida illustratio, ardorque amoris, & suavitas ineffabilis. Hinc contemptus rerum omnium terrenarum, & insatiabile celestium desiderium. Hinc perfecta Christi imitatio, & ex redundantia spiritus exultatio sensuum, & corporis admirabilis transfiguratio. Hinc animæ annihilatio coram Deo, & mystica mors: hinc fervor, languor, liquefactio, ebrietas spiritualis, silentium internum, osculum Verbi, ecstasis, raptus, suspensio & alia multa, quæ libens prætermitto, quia de his sola unctio illos docet, qui digni sunt experiri.

4. Altissima quidem sunt hæc mysteria, & super communem hominum caprum; sed ut optime ait Plato, (g) *De rebus divinis credendum est filiis Dei, etiamsi nullas afferant rationes.* Res sublimes & arcanas, quod sibi notæ non sint, quasi fallas aspernari, fidemque abnegare spectatissimæ probitatis viris, cum de divinis perceptionibus ex propria loquuntur experientia, stultorum est, & impiorum. Nec ideo inutiles æstimandi sunt, aut prorsus abjiciendi Mysticorum libri, quod sublimia tradent, & mirabilia super nos; nam hoc saltem ex illis discimus, quam longè adhuc versetur à culmine Christianæ perfectionis, nondum digni, qui cum Moyse in caliginem ingrediamur. Narrat Gulielmus Abbas S. Theodorici, (h) sibi infirmo in Monasterio Clarevallesi S. Bernardum etiam infirmum moraliter exposuisse Canticum Canticorum: In quo, inquit, cum benigne & sine invidia exponeret mihi, & communicaret sententias intelligentiæ, &

P sensus

(e) *Sap. 7. 11.* (f) *De his omnibus diffuse Harphius, Rusbrochius, Tancredus, Cartusianus, Ludovicus Blosius, & alii mystici.* (g) *Plato in Timæo.* (h) *Guliel. in vita S. Bern. l. 1. c. 12.*

senſus experientia ſua, & multa docere videretur inexpertum, quæ non niſi experiendo diſcuntur; & ſi intelligere non poteram adhuc, quæ apponebantur mihi; plus tamen ſolito intelligere me faciebat, quid ad ea intelligenda deeſſet mihi.

5. Hic ſiſto. Voces enim audio plenas querelarum, quibus à legentibus interpellor. Et ubi, [inquiunt] Via compendii ad Deum, quam te initio huius tractatus oſtenſurum promiſiſti? Hactenus de myſtica Theologia, & de unione cum Deo aſſeruiſti, opus proponens difficillimum, iter arduum, & altiſſimum faſtigium humanis viribus inaccessibile. Unde merito illud Pfalmographi (i) quiſque noſtrum uſurpare poteſt, *Mirabilis facta eſt ſcientia tua ex me, & non potero ad eam.* Quomodo enim terrenus homo terram deſpicere poterit, cælum conſcendere, Angelorum choros tranſcendere, ad Dei ſolum accedere, quidquid eſt humanum exuere, Deo intimè uniri? Libenter quidem iſta legimus, & audimus, ſed tam arduo operi nos accingere, humana fragilitate vires denegante, non audemus. Rectè iſta, ſi ſola hominum imbecillitas attendatur: malè, ſi divinæ gratiæ efficaciam adjuvantem reſpiciamus. Adeſt hæc omnibus, qui à Deo præventi iter ad ipſum aggrediuntur. Aderit & mihi viam docenti, datamque fidem liberanti.

6. Dico igitur, viam compendii ad Deum, ad culmen myſticæ Theologiæ, ad intimam cum Verbo unionem eſſe motus Anagogicos, & exercitium aspirationum. Teſtes huius dicti aſſero omni exceptione majores. Primus eſt Joannes à Jeſu Maria Carmelita exalceatus, qui ita ſcribit. (k) *Concors omnium, quos legerim, ſententia eſt, ad altiſſimam Dei cognitionem & ſenſum, ſive experimentum, aspirationum exercitio ita animam erigi, ut, ſi hoc Angelicum exercitium miris laudibus celebratum, cæteris omnibus antepoſitum frequentet, plurimum proficiat. Habet enim tam egregiam vim exſtimulandi, & divinis flammis urendi, ut hoc unum idoneis circumſtantiiſ ſeptum, & ſtudio virtutum armatum, ad ſummam Chriſtianæ vitæ perfectionem & puritatem corda noſtra perducat. Quamvis enim dona Dei ſint unio, raptus, fruitio, revelatio, & illa indulgentiſſimi Dei interna blandimenta, & ſolis conatibus noſtris, quantumvis nervoſis, illa non producimus; at certè animæ ſeſe idoneè ad eas nuptias ornanti & comparanti munificentius, quàm cogitare valeat,*

(h) *Gulielm in vita S. Bern. lib. 1. c. 12.* (i) *Pſal. 138. 6.* (k) *Joannes à Jeſu Maria myſt. Theolog. c. 9.*

indulgentur. Hæc Joannes, cui alterum adjungo ejuſdem inſtituti Thomam à Jeſu (l) Si Sanctorum Patrum, inquit, aliorumque Myſticorum, quihanc viam experti ſunt, ſententiæ credendum eſt, nullam compendioſiorem viam, nullamvè aliam in Deum aſſurgendi modum faciliore ac nobiliores invenies, quem ſapientiam unitivam, ſive amorem unitivum Myſtici appellant, qui in motibus anagogicis ſive aspirationibus, quibus cor enittitur ad Deum aſſurgere, ac illi avidiſſimè adhibere, conſiſtit. Poſſem paginas late implere aliorum teſtimoniis hanc veritatem confirmantium, præſertim Bonaventuræ, (m) Henrici Harphii, (n) Joannis Gerſonis, (o) Dionyſii Cartuſiani, (p) Conſtantini de Barbanſon; (q) ſed pro indicta mihi brevitate duo propoſita ſufficiant.

CAPUT VI.

Aspirationes, motus anagogici, Orationes jaculatoriæ quid ſint? Sententiis, & exemplis Sanctorum Patrum approbantur. De illarum præſtantia, & utilitate.

1. **A** Baridem Hyperboreum Pythagoræ ævo nobilem, & famoſum habuiſſe ferunt aureum telum, quo veſtus, ut poëtico Pegaso, celeriter per ærem volitabat, unde diſtus eſt Æthrobates, ſcandens per æthera, ut reſert Jamblicus in vitâ Pythagoræ. (a) Sed quod genus aurei teli potentius eſt, quàm alatæ & ignitæ Aspirationes, quæ devotam animam momento in cælum efferunt, & penetrant uſque ad thronum Divinitatis? *Anima in qua habitavit ignis Dei, ait Magnus Antonius Abbas, (b) Similis eſt avi duabus præditæ alis, quibus volat, & ſurſum per calidam aera elevatur. Etenim avi præ omnibus creaturis alæ peculiareſ ſunt: alæ verò animæ Domino obſequentis ſunt virtus ignis Dei, quibus ad cælum ſurſum volare valet. Si autem bis carueris alis, minime ſurſum elevari in aera poterit,*

(l) *Thomas à Jeſu de div. orat. li. A. c. 20.* (m) *Bonav. c. 3. myſt. Theologia ipſi adſcripta, quæ eſt Henrici de Palmâ.* (n) *Harphius myſt. Theolog. lib. 2. initio p. 5.* (o) *Gerſon, in myſt. Theologia.* (p) *Cartuſian. lib. de fonte lucis.* (q) *Barbanſon in ſemitiſ oculis par. 1. c. 5. & p. 2. c. 3. & Joannes Lanſpergius initio pharetrae.* (a) *Jamblichus de vita Pythag. c. 28.* (b) *Antonius Abbas epiſt. 18.*

poterit, cum sit illius ignis expertus; similisque oris
ari suis spoliatae alis, quae volare nequit. Haec
Antonius, qui supra jam dixerat causam ascensionis
Sanctorum ad Coelum fuisse ignem invisibilem,
calorem scilicet accensum in cordibus eorum.
Hoc enim igne deficiente, nemo ad coelum
aspirare, necdum ascendere valet.

2. Sunt autem Aspirationes brevissimae quaedam
Orationes, sive mente solae, sive mente simul
ac ore conceptae, atque prolatae, quibus debet
fidelis anima in quovis loco & tempore affluere,
& frequenter incumbere, cor suum & voluntatem
ad Deum erigens die ac nocte, domi & foris,
sedens & ambulans, in quovis negotio, in quavis
actione, & occupatione. Scriptum est enim (c) oportere
semper orare, & nunquam deficere, sed quia
instabilitas naturae nostrae, corporis cura, & aliae
occupationes saepe nos distrahunt, haec Angelica
aspirationum exercitatio perpetuitatem orationis
compensat. Fiunt quidem in momento, & transeunt,
sed jugiter permanet earum fructus, & continuatur
oratio continuatione boni desiderii in charitate fundati:
bonum autem desiderium semper orat, quia semper
clamat ante Deum sinceri amoris affectus. Beati
in caelo nunquam cessant ab actuali amore, &
cognitione Dei: nos vero hanc felicitatem
continuis aspirationibus aemulamur, dicentes
cum Apostolo, (d) Nostra conversatio in caelis
est. Oratio enim est ascensus spiritus ad Deum;
(e) Per quem ascensus: ait S. Joannes Chrysostomus,
(f) societatem effugimus, quam cum brutis
animantibus habemus, & cum Angelis copulamur.
Vocantur aspirationes, quia illis aspiramus ad
Deum; & per eas vero aspirat Deus conatibus
nostris: dum vero ad Deum aspiramus, nil nisi
Deum spiramus; & per easdem fervor charitatis,
non minus quam vita corporis aëris aspiratione,
sustinetur. Motus quoque Anagogici, id est
sursum ducentes, nuncupantur, quia illis à
rebus terrenis abducimur, & ad superna levamur,
ac tandem ad beatam cum Deo unionem
eyehimur. Dicuntur orationes jaculatoriae,
quia instar jaculorum & sagittarum velocissime
transcurrentium in eor divinum tanquam in scopum
jacuuntur, ut ab eo dona caelestia obtineamus.
Affectus denique appellantur, quia sunt affectiones
cordis, & desideria, ac proposita voluntatis:
nihilque aliud est Aspiratio, ut eam Gele-

nus (g) diffinit, praeterquam expeditus affectus
erga Deum, ut summum bonum.

3. De his plura Sanctorum Patrum documenta
habemus, & exempla. Augustinus ad Probam.
(h) Dicuntur fratres in Aegypto crebras
quidem habere orationes, sed eas tamen brevissimas,
& raptim quodammodo jaculatas, ne illa
vigilanter erecta, quae oranti plurimum necessaria
est, per productiores mores evanescat, atque
hebetetur intentio. Cassianus instituta Monachorum
describens (i) Utilius censent breves orationes,
sed creberrimas fieri. Non enim multitudine
versuum, sed mentis intelligentia delectantur.
Et in collationibus (k) Frequenter sed breviter
orandum est, ne immorantibus nobis inserere
aliquid cordi nostro insidiator possit inimicus.
Chrysostomus ad populum Antiochenum: (l) Breves
& frequentes orationes fieri Christus, & Paulus
praeceperunt parvis ex intervallis. Nam si
sermonem in longum extenderis, in negligentiam
frequenter lapsus multam diabolo subrepti
facultatem dederis, & supplantandi, & abducendi
cogitationem ab his quae dicuntur. Si vero
continuas & crebras orationes facias, totumque
tempus interpolans frequentiam, facile poteris
modestiam exhibere, & ipsas orationes cum
multa facies solertia. Alredus Abbas: (m) Haec
devota suspiria jam gratiosa sunt in oculis
ejus, qui scrutatur renes & corda, ut non possit
diu abscondere multitudinem dulcedinis suae,
quam abscondit timentibus, & diligentibus
se. Guilielmus Abbas S. Theodorici: (n) Hauriendus
est saepe de lectionis serie affectus, & formanda
oratio, quae lectionem interrumpat, & non tam
impediat interrumpendo, quam puriorem
continuo animum ad intelligentiam lectionis
restituatur. Hujusmodi orationunculas recte
appellat Tertullianus, (o) Orationes sine
agmine verborum: & Abbas Isaac apud
Cassianum (p) eas commendat tanquam verum
sacrificium, pingues hostias, pura libamina,
holocaustomata medullata. Sunt enim,
teste B. Laurentio Justiniano, (q) opus
spiritualis arcus, sagittae contra adversarios
directae,

P 2

ignita

(g) Gelenius parte. 1. decis. 6. art. 1. (h) August. epist. 121. (i) Cassian. lib. 2. Instit. c. 10. & 11. (k) Idem collat. 9. c. ult. (l) Chrysost. hom. 79. ad populum. (m) Alredus homil. de duob. discipulis (n) Guilielmus Abbas S. Theodorici in ep. ad Fr. de monte Dei inter opera D. Bernardi cap. 10. (o) Tertullianus de orat. cap. 1. (p) Cassian. Collat. 9. cap. ult. (q) Laur. Justinian, de inter. constructu c. 10.

(c) Luc. 18: 1. (d) Ad Philip. 3: 20. (e) Damascen. lib. 1. de fide orth. c. 14. (f) Chrysostom. de orando Deum lib. 1.

ignita vota, quæ à Christi militibus in cælum corde tacito destinantur; eminus feriunt, celeriter emittuntur, hostem non finit propius accedere, & ascensorem frequenter unico prosternunt ictu. Rursum Chrysostomus: (r) *Dic in mente miserere mei Deus, & absolvisi precationem; qui enim dicit, Miserere, confessionem offert, & peccatum suum agnoscit, quia lapsorum est misericordiam requirere. Qui dicit, Miserere mei, remissionem delictorum accipit: qui enim misericordiam consecutus est, non punitur. Qui dicit, Miserere mei, regnum cælorum obtinuit: quem enim Deus miseratur, non à pœnâ solum liberat, sed futurorum etiam bonorum possessione dignatur.*

4. Porro hunc orandi modum exemplo suo nos Christus Salvator edocuit. In horto enim iterabat hæc verba: *Pater, si possibile est, transeat à me calix iste: verumtamen non mea, sed tua voluntas fiat.* Et in Cruce magnos sustinens cruciatus aliquam interdum ex his aspirationibus ardentissimo fervore jaculabatur, dicens; *Pater, dimitte illis, quia nesciunt quid faciunt.* Deinde *Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me.* Ac postea, *Pater in manus tuas commendo spiritum meum.* Nehemias (f) interrogatus à Rege, priusquam responderet, mentem ad Deum sustulit, ad solum Divinitatis animi sui nuntio celerrimè amandato. Judith (t) Holofernum percussura apprehendit comam capitis ejus, & ex corde ignitam protulit & brevissimam orationem dicens, *Confirma me Domine Deus in hac hora.* Sancti in cælo requiem non habent die ac nocte dicentes, (u) *Sanctus, Sanctus, Sanctus.* Basilus (x) suadet peccatori, ut ad imitationem Chananeæ identidem inelammet illud, *Miserere mei fili David.* De S. Marcella scribit Hieronymus, (y) eam semper cantasse illud Psalmi, *In corde meo abscondi eloquia tua, ut non peccem tibi.* S. Malachias, teste Bernardo in ejus vitâ, raptim quodammodo, & velut jaculum emittebat orationem. Thais olim meretrix edocta à Paphautio Abbate sic orabat, *Qui plasmasti me miserere mei.* Cassianus (z) usum multiplicem hujus versiculi, *Deus in adjutorium meum intende,* elegantissimè commendat in collationibus. Ex vitis Patrum multa hic referri possunt. (1) Abbas Isaïas

vidit cujusdam Monachi orationem, dum manducaret; ascendere instar ignis in conspectu Dei. Alius quidam, dum colloqueretur cum aliis, fecit centum & tres orationes. Abbas Macarius de modo orandi à quibusdam interrogatus dixit, Non est opus multum loqui in oratione, sed extendere manus frequenter, & dicere: Domine, sicut vis & scis, miserere mei. Moyses Æthiops (2) olim princeps latronum quinquaginta quotidie orationes peragebat: Paulus Monachus trecentas: quædam Virgo septingentas. Narrat Theodoretus (3) Simeonem Stylitam innumeras quotidie adoraciones peregrisse, adeo ut unus numeraverit aliquando mille ducentas quadraginta quatuor, alias omitens, quia lapsus desinit numerare. Quidam Christophorus Monachus (4) centies in nocte orabat. Beata Clara de Monte Falco millies quotidie Deum aborabat genua flectens, & totidem fundens jaculatorias orationes, ut testatur in ejus vita Baptista Pergilius. (5) S. Franciscus tota nocte orabat hæc sola verba repetens, *Deus meus & omnia.* Pater Didacus Martinez Pervani Regni dictus Apostolus dicebat sexcentis quandoque vicibus, *Deo gratias;* & ad hoc alios hortabatur dicens, nullam orationem breviorē esse, nullam Deo magis acceptam. (6) Alius quidam è Societate Jesu Jacobus Cerutus nomine innumerabiles actus amoris, & gratiarum actionis singulis diebus eliciebat, qui pervenerunt aliquando ad viginti quatuor millia: vota verò ter millies quotidie renovabat. (7) Sub regimine P. Consalvi Sylvæ erant qui brevi orationculâ decies millies in die divinum auxilium invocarent. (8) Similem orandi frequentiam æmulabantur ex eadem Societate suis scriptis novissimi viri Sebastianus Barrada, & Franciscus Suarez, (9) ut alios omittam. Non erit finis exemplorum, si omnium Religiosorum Ordinum percurrere historias velim, & gesta omnium Sanctorum. Recentiora quædam habet Joannes Rho in Historia Virtutum. (10)

5. Tanti momenti est ad assequendam brevi tempore perfectionem hoc exercitium, ut illud semper plurimi æstimarint quotquot fuerunt

(r) Chrysost. hom. 4. de Annat. 1. (f) 2 Esdræ 2: 4.
(t) Judith 13: 9. (u) Apoc. 4: 8. (x) Basilus
exhort. ad Baptismum. (y) Hieron. epist. 16. ad
Principium. (z) Cassianus coll. 10. (1) Vita
Battrum Rosvidi lib. 5. libello 12.

(2) Ibidem libello 8. (3) Ib. lib. 9. (4) Ibidem
lib. 10. (5) Pergilius in vita B. Clara p. 1. c. 6.
(6) Nicolaus Lancicus opusc. spirituali undec. c. 30.
(7) Ibid. (8) Nicol. Godignus in vita P. Consalvi
l. 3. c. 10. (9) Joannes Rho in hist. virtutum
lib. 3. c. 8. (10) Ibid.

runt viri doctrinâ & sanctitate conspicui. Hoc enim tanquam igne in cordibus nostris accenso consumuntur omnia peccata, vitia omnia destruantur. Tollit id à nobis quidquid est terrenæ adhærensionis, quidquid deformitatis, quidquid dissimiles nos facit Deo, & sanctam cum illo unionem impedit. Eo mediante vincuntur tentationes, acquiruntur virtutes, perficiuntur operationes, cœlesti lumine imbuitur intellectus, exercentur actus supernaturales, purificatur intentio, erigitur affectus, inflammatur voluntas, disponitur mens ad contemplationem, & totus homo in Deum transfunditur. *Preces tacite multam habent acuminis*, ait Abbas Gillebertus, (11) *privatim sunt, sed privata non petunt; submissior est vox, sed mens intensior. Verbis non eget, nec utitur oratio, que puro & pleno fertur affectu.* Divinus homo, & in scholâ amoris versatissimus Franciscus Salesius Episcopus Genevensis studium orationis, & usum aspirationum unum & idem esse cum mysticâ Theologiâ docet, & luculenter ostendit. (12) Quia sicut Scholastica Theologia habet Deum pro objecto, mystica etiam non nisi de Deo loquitur, sed cum triplici discrimine. Illa differit de Deo, ut Deus est: hæc ut summè amabilis est. Illa de Deo loquitur cum hominibus, & inter homines: hæc de Deo cum eodem Deo. Illa tendit ad Dei cognitionem, facitque nos doctos & Theologos: hæc tendit ad amorem, & nos ardentem reddit, ac Theophilos. Principale itaque huius exercitium est cum Deo loqui, & ipsum Deum in fundo cordis loquentem audire secretis aspirationibus & alloquiis, quæ à nemine nisi ab ipso dicente & à Deo intelliguntur. Optimè de hac re pius Poeta. (13) *Ille meos gemitus, mea scit suspiria solus, Quem fugit humani nulla latebra sinus. Quid clamem, mea dum sese suspiria rumpunt, Non nisi nos soli novimus, ille, & ego. Nemo meos gemitus, vota, aut suspiria novit, Nemo, duo nisi nos, & duo sufficimus.*

(11) Gilbert. serm. 23, in Cant. (12) Franc. Sales de amore Dei l. 6. c. 1. (13) Hermann. Hugo *Pivam desid. elegia proemissâ.*

CAPUT VII.

Varia documenta pro usu, & praxi Aspirationum.

I. **U**T qui domum moliantur à fundamentis, ita nos documenta scripturæ pro usu & praxi aspirationum à fulcro, & veluti basi ipsarum, à Dei scilicet præsentia, ordiri debemus. Ab hac omnino pendet hæc Angelica exercitatio, neque enim ad absentem aspiramus, aut preces fundimus; qui nos audire & exaudire non possit. Præsens est ille omnibus, & ubique: atque ut canit quidam Religiosus Poeta. (a)

Cuncta Deus replet, Deus est supra, Deus infra.

*Æthereos orbes habitat, sub Sole, sub aurâ,
Sub tellure latens, sub Dite, sub æquorâ undâ.
Omnia plena Deo.*

Romanus sapiens ad suum Lucilium sic scribit.

(b) *Non sunt ad cœlum elevandæ manus, neque exorandus edituus, ut nos ad aures simulachri, quasi magis exaudiri possimus, admittat. Propè est à te Deus, tecum est, intus est. Ita dico (Lucilli) facer intrâ nos spiritus sedet, malorum bonorumque nostrorum observator, & custos: hic pro ut à nobis tractatus est, ita nos ipse tractat. Bonus vir sine Deo nemo est. Præsentia itaque divina per se considerata facillima est: nam quid facilius quam illum intueri, qui ubique est, in quo vivimus, movemur, & sumus? Sed attentâ naturæ nostræ corruptione, quæ per inepta & corpori jucunda vagari consuevit, cœcutimus plerique, & lucem ubique fulgentem non videmus. Sicut homini cœco præsens est sol, sed ipse soli absens est: sic omnis stultus & impius procul à Deo est, non quia Deus illi sit absens, sed quia ipse, utpotè cœcus, præsentem non videt. Magna hæc miseria est, ut scribit Augustinus, (c) cum illo non esse hominem, sine quo non potest esse: in quo enim est, sine dubio sine illo non est, & tamen si ejus non meminit, eumque non intelligit, & diligit, cum illo non est. Ut ergo cum illo simus, semper ad illum respiciamus, ejusque amorem assiduis aspirationibus excitemus, & augeamus. Amor enim oculum mentis ita afficit, ut non nisi amatum videre*

P 3 libeat.

(a) Bapt. Mantuanus. 3. sylvarum. (b) Seneca epist. 47. (c) Aug. lib. 14. de Trinit. c. 12.

liber. De illo quem amat, semper cogitat homo, semper loquitur, semper ad ipsum aspirat: & mutuo ista sunt, præsentia Dei studium aspirandi gignit, ipsique aspirationibus eadem fovetur, & nutritur.

2. Cum autem varii sint modi à diversis scriptoribus (d) traditi, quibus Deum præsentem habere & concipere possumus; ille cæteris præferendus, qui nec caput lædat, aut imaginationem, nec stolidos, & quasi abstractos in peragendis ordinariis actionibus nos reddat, sed potius adjuvet ad solita exercitia perfectius obeunda. Hic duplex est. Primus consistit in actuali fidei exercitio circa tria; circa ejus immensitatem, quæ cælum & terram implet, circa scientiam infinitam, quæ omnia videt & penetrat, etiam intimas cogitationes; circa ejus concursum ad omnes nostras actiones. Per simplicem enim istarum veritatum apprehensionem Dei assidue recordari facillimum erit: cumque hinc phantasmata ab sint, & actus imaginationis, non erit hic modus illusionibus subjectus, & capitis fatigationi. Secundus multo isto perfectior ille est, quo Deum non jam extrâ nos, sed in abdito cordis, & in intimo spiritus nostri præsentem, & in nos sua bona effundentem purissimo mentis oculo intuemur. *Nescitis*, ait Apostolus (e) *quia templum Dei estis, & spiritus Dei habitat in vobis?* Magna cæcitas multorum est, & non modica ignorantia, Deum semper extrâ se quaerentium, ac si procul ab illis esset. Nam si est in omnibus rebus (ut fides docet) proculdubio etiam in nobis est, magis intimus nobis quam anima corpori, quæ de causa à Platonicis (f) *Anima mundi* dicitur, non quasi pars, & forma ipsius, sed tanquam perfectissima causa tribuens omnibus esse & operari. Tutius est autem Deum intra nos ipsos, quam in aliis creaturis quaerere, & aspicere: species enim externa creaturarum ita nos læpè detinet, & rapit, ut non sinat ad Creatorem in illis habi-

(d) *Scripturæ de præsentia Dei ex professo* Virgilius Ceparius, Johannes ab Angelis, Antonius Gaudier, Nicolaus Lencicinus, Franciscus Arias, Alphonsus Rodriguez t. 1. Jacobus Alvarez t. 3. Ludov. de Ponte in *Duce spirituali*, Thomas Massetius lib. 2. de cælesti conversat. Ludovic. Parisiensis Capucinus in *Palatio divini Amoris* s. c. 130. & sequens ad c. 159. & al. à passim. (e) 1 Cor. 3: 16. (f) *Variæ sunt Platoniorum sententiæ de Anima mundi.* v. Proclum, & ex recentioribus Foxium in *Timæum*. Alcinoium c. 12. ac ib. Comment. Jac. Carpentarii. Plotinum lib. 2. 3. 9. eum. 2. ac ibid. Ficinum, qui ita legendus lib. 4. *Platonica Theologia*.

tantem intrare. Ideo querebatur Augustinus, (g) *se foris Deum quæsisse, qui intrâ ipsum erat. Necum eras, inquit, & tecum non eram.* Hæc Dei præsentia Sanctæ Catharinæ Senensi usui erat, quæ (teste Raimundo) in ejus vitâ, cellulam sibi secretam intra se ipsam fabricavit, in quâ jugiter cum Deo morabatur. Felix planè cubiculum, in quo anima seipsam abscondit à tumultu creaturarum, & cum magnâ tranquillitate Deo creatori intendit. Sententia Salvatoris est (h) *Regnum Dei intrâ nos esse*: Regnum verò Dei est ipsemet Deus cum universis divitiis suis. Ad ipsum igitur intra nos habitantem in fundo & essentia animæ ignitis aspirationibus introvertere nos debemus, semper de illo cogitando, ut ad ejus amplexum, & felicem cum eo unionem tandem pervenire, seu perducere mereamur.

3. Semper debet anima sancta, & veri sponsi amica (ut docet Richardus) (i) ad dilectum suum summo cum desiderio inhiare, parata semper & vocanti occurrere, & pulsanti aperire. Sed in hæc introversione & praxi aspirationum, sicut & in reliquis exercitiis, vulgatum illud attendere debet, *Ne quid nimis*: ne videlicet ultrâ vires assumantur, ita ut caput gravetur ex nimia attentione, vel intentione affectus. Cavendum quoque, ne nimis extendat intellectum, ne si altius, quam oporteat, volare tentaverit, à simplicitate aberrans internis tenebris involvatur: ex quibus intolerabiles miseriæ & anxietates oriri solent. Discretio hic necessaria est, & simplicitas cum suavitate conjuncta, sicut dicit Scriptura, (k) *Mel invenisti, comede quantum sufficit*.

4. Eliciendæ sunt aspirationes non perfunctoriè, & festinanter, sed cum maturâ serenitate spiritus, & interiori harmoniâ; ita ut reverâ sentiat anima se Deum quaerere, & ipsum velle in mente suâ invenire, non aliâ de causâ, nisi ut ipsum diligat toto corde, totis viribus, totâ virtute. Proderit aliquando, ex doctrinâ Seraphici Bonaventuræ, (l) puras manus ad cælum levare, & suam interdum audire vocem: proderit ad sublevandam intentionem in cælum suspicere; sed cavendum ne extrâ se vagetur spiritus, & ne ipsæ Aspirationes solâ voce prolatae steriles fiant, & sine fructu. Spiritus enim fertur in Deum per anagogicôs excessus, oculo intellectus ferè clauso, ac sopitis ejus discursibus, cum sancto silentio ac ferventissimo affectu. Quare

minima

(g) Augustin. lib. 10. *Confess.* c. 27. (h) Luc. 17: 21. (i) Richard. lib. 4. de *contempl.* c. 13. (k) Prov. 25, 16. (l) Bonavent. *Spec. discipl.* p. 1. part. 2. c. 6.

mina pars intellectui, maxima voluntati tribuenda est.

5. Convenit hoc exercitium illis præsertim, qui animam jam à vitis expurgarunt, & aliquantulum in viâ illuminativâ, studioque virtutum, & exercitio meditationis profecerunt. Postquam enim anima ab effectu sæculi mentalis orationis exercitatione abducta fuerit, ita ut sentiat divinum in se ignem succensum, relicto statu meditationis ad statum transit aspirationis, post quem demum ad contemplationem, & ad mysticam Theologiam pertingit. Rectè S. Nilus, (m) *Si es Theologus, verè orabis; & si eris Theologus, & verè orabis; Theologus verè eris.* Et B. Joannes Climacus (n) *Statum tuum oratio tua manifestat tibi, hanc enim Monachi esse speculum, tradunt Theologi rectissimi.* Sententia hæc est omnium Mysticorum post orationem vocalem, & meditationem poni aspirationes, tanquam modum orandi perfectiorem, per quem fit transitus ad orationem internam, & divinitus infusam. De quâ re legendi sunt duo viri eximii ex Ordine Capuccinorum: Benedictus Anglus in Regulâ perfectionis, (o) & Victor Gelenius (p) in Praxi mysticæ Theologiæ. An verò deferendus sit status meditationis, tribus indicis cognoscès, quæ tradit Joannes à Cruce (q) in ascensu montis Carmeli. Primum est, si jam non possis meditari, neque imaginationis operâ uti, nec ullam ab hæc re mentis refectionem, sed potius ariditatem percipias. Secundum, si nec placeat, nec gratum sit animæ tuæ ex industriâ occupare imaginationem, & defigere in aliquo objecto. Tertium, quando libet & placet animæ solam manere cum amorosa ad Deum attentione in quadam interiori pace, & quiete, absque actu saltem discursivo potentiarum. Tria hæc indicia simul sumpta in te animadvertere debes, quicumque optas à statu meditationis tutè ad alium sublimiorem progredi.

6. Requiritur alia quædam ad hoc exercitium, puritas cordis, rectitudo intentionis; perfecta abnegatio & nuditas ab omnibus imaginibus, & idolis creaturarum; fuga curiositatum, inutilium sermonum, humanarum consolationum, & vanarum occupationum, desiderium semper proficiendi, humilitas, mens libera, & expedita ab omni terrenâ delectatione;

lectio spiritualis, colloquutio de rebus divinis; internum, externumque silentium, sicut scriptum est, (r) *Qui minoratur actu percipiet sapientiam.* Quilibet vel minima inordinatio, quicumque tenuissimus affectus erga aliquam creaturam, quævis levior offensa, aut exterior distractio, moram injiciunt animæ ad unionem cum Deo properanti. *Quantumcumque enim, [ait quidem vir Sanctus] (s) profecisse videamur ad extrâ in bonis spiritualibus, & apparentis, seu in reputatione sanctitatis, totum inane, & parvum est; nisi interior homo fuerit reformatus, & Deo conformis.* Constat autem ex his, non exigi ad hanc sapientiam acumen ingenii, & multiplicem cognitionem; sed simplicitatem, & puram atque ardentem affectum, cum assistentiâ Spiritus Sancti, qui super humiles, & parvulos requiescit. Quare multum lugendi sunt illi, qui solis externis exercitiis contenti, & interiorem animæ fundum negligunt, & sanctam cum Deo unionem. Numquam enim satiari anima poterit, & si omnibus spiritualibus divitiis abundet, nisi per amoris contactum, & intimam unionem Deum consequatur. *Fecisti nos Domine ad te,* inquit Augustinus, (t) *& inquietum est cor nostrum; donec requiescat in te: donec scilicet ætillimo tecum amoris vinculo conjungatur.*

7. Solet praxis aspirandi dura admodum, & difficilis nondum exercitatis apparere. Natura enim instabilis, & libera, variisque cogitationibus, & desideriis assueta, frenum divini amoris pertinaciter fugit: & quia statim fructum non videt, tanquam laborem nullius momenti contemnit. Sed hoc commune est omnibus exercitiis, quorum initia semper sunt difficilia: labor autem assiduus omnia vincit, & cum laudabilis consuetudo firmiter in animâ stabilita fuerit, quasi in naturam transibit, rebusque divinitam faciliè intendet, quàm faciliè spirat ac vivit. Accedit gratiæ auxilium, quod assiduè implorare oportet: nam, ut ait Chrysostomus, (u) *Supra vires hominis est serere cum Deo colloquium, nisi adsit vis, & actus Spiritus sancti.* Unde sicut ad calorem nulla propinquior dispositio invenitur, quàm ipsemet calor; ita nulla ad orationem convenientior præparatio ipsâ oratione. Quodsi anima interdum langueat, ita ut

agrè

(m) Nilus de oratione c. 57. n. Climacus gradu 28.

(o) Bened. Anglus. regul. perfect. 1. pag. c. 19.

(p) Gelen. 1. decis. 4. art. 10. & dec. 6. per totam.

(q) Joannes à Cruce. Ascens. montis Carmeli. l. 2. c. 13.

(r) Eccles. 38: 28. (s) Gerlacus in soliloquiis c. 25.

(t) August. lib. 1. Confess. c. 1. (u) Chrysost. lib. 2. de orat.

ægrè aspirationes producat, aliquâ pia meditatione utendum est, donec cor meditando incalcescat, & mox ad aspirationes redeundum. Docet Gelenius, (x) & addit, debere unumquemque in hunc finem sibi ipsi instituire colloquia plangentia sui ipsius vilitatem, & infidelitatem circa mortificationem, & virtutes: quæ si desint, petenda erunt ex meditationibus, & soliloquiis S. Augustini. Si verò nec meditatione, nec huiusmodi colloquiis cor excitetur, non propterea abijcienda spes est, sed constanter perseverandum difficulter agendo, & varias aspirationes quantumvis frigidè & aridè eliciendo, quoad usque probata fide victoria à Domino misericorditer concedatur. Tale est augmentum sanctarum exercitationum, quale est plantarum, quotidie crescunt, quamvis id non appareat: processu verò temporis crevisse videbis, licet ipsum non videaris incrementum.

8. Cùm eliciuntur aspirationes, extendenda intentio est ad finem ipsarum, qui est animam purificare, & disponere, aptamque reddere ad contemplationem, & unionem cum Deo. Qui gressum mentis in ipsis figit, nihil agit; quia juxta Sanctorum Patrum vulgarissimum proloquium, non progredi in viâ Domini retrogredi potest; & qui non ascendit, descendit. Omnis fructus & finis orationis, ex sententiâ Bonaventuræ, (y) est Deo adherere, & unum cum eo spiritum fieri per liquefactionem purissimi amoris, & speculationem serenissimæ cognitionis, & absconsionem in Dei vultu ab omni mundanorum strepitu, per excessum quietissimæ fruitionis; ubi omnes vires animæ & potentiæ à suis dispersionibus simul collectæ, & in unum verum, & simplicissimum, ac summum bonum fixæ, in quandam divinæ confortationis, & æternæ stabilitatis similitudinem transformantur. Ad hunc finem datæ sunt nobis à creatore vires animæ nostræ, non ut eas rebus terrenis mergamus, sed ut sanctis aspirationibus ad ipsum Deum efferamus, ad quem possidendum conditi sumus, & his quasi brachiis bonum nostrum, nostramque felicitatem amplectamur.

9. Qui ex hac saluberrimâ exercitatione uberes fructus percipere cupit, nullâ unquam die, imò nullâ horâ, si fieri possit, eam intermittere debet. Cùm enim non sit opus continuum, sed morulis discretum, omnibus ferè actibus interferi potest, seu quis mente perspicax, seu tardus ingenio sit. Præclare S. Ephrem.

(x) Gelenius 1. p. decis. 6. art. 5. (y) Bonav. de proces. Relig. proc. 7. c. 14.

(z) Bonum fuerit semper orare, & nunquam desicere, quemadmodum ait Dominus, Quare sive opereris, sive dormias, sive iter facias, sive comedas, sive bibas, sive decumbas, cave orationem tuam intermisseris. Sive in Ecclesiâ fueris, sive domi tuæ, sive in agro: & si ovis pascas, & edificia construas, & si in symposio verferis, ab oratione cave desistas. Olim præcepit Deus, (1) ut ignis in altari suo semper arderet, quem nutriet, inquit, Sacerdos subjiciens ligna manè per singulos dies. Altare autem Dei, ut magnus Gregorius interpretatur, (2) est cor nostrum, in quo jubetur ignis semper ardere, quia necessè est ex illo ad Dominum charitatis flammam indefinenter accendere. Sunt qui certum quotidie pensum aspirationum à se exigunt, quod vix probârunt, nisi discretio adsit, & magistri spiritualis consilium: affectum enim sequi in his oportet, & impulsus Spiritus sancti, qui certæ regulæ non subijcitur. Quidam cum legisset, S. Bartholomæum Apostolum centies in die orasse, ut eam imitaretur, centies quotidie aspirabat ad Deum factis sibi quibusdam Litanis ex Dei nominibus & attributis: quod qualiter fieri debeat, scribit Jacobus Alvarez, (3) Usus & unctio plura docebunt.

10. Concludo hoc caput aliquot documentis, ab his specialiter observandis, quibus gratia aspirationum à Deo concessa est. Et primò quidem ne hujus doni jacturam faciant, se illò profusus indignos fateantur, nec propterea insolescant, sed vilius de se sentiant, & gratiam Dei humilitatis velo occultent. Secundò caveant, ne eos contemnant, qui ejusmodi dono carent, fieri enim potest ut majorem illi charitatem habeant, & gratiores Deo sint in suâ simplicitate. Tertio advertant, ne aliquâ præventi consolatione, ac dulcedine spirituali, nimium erga illam afficiantur, sicut ait Psalmista, (4) Divitiæ si affluant, nolite cor apponere. Satius enim, & tutius est gloriari cum Apostolo in cruce Domini nostri JESU Christi, quam in sensibili devotione, & deliciis spiritualibus. Cessante autem operatione divinâ, recurrant ad propriam, & gratiæ subtractionem patienter ferant: Quarto ita influxui divinæ gratiæ satisfacere corent, ut vires corporales minimè lædantur: magno etenim periculo subjecta est spiritualis ingluvies, quâ quis percepta gratiæ suavitate spiritum urget indiscretè ad majorem fervorem, quàm corpus

(2) Ephrem. c. 1. hom. de orando Deum. (1) Levit. 6: 16.
(2) Gregor. lib. 25. moral. c. 7. 3. (3) Alvarez, 3. lib. 4. p. 3. c. 10. (4) Psal. 61: 11.

corpus ferat. Quintò divinæ gratiæ abundantiam ad sui mortificationem dirigant, & ad virtutum exercitationem; nec ita sinant se devotione absorberi, ut opera misericordiæ, & vitæ activæ officia negligant. Hæc monita Thomas à Jesu in libris de divinâ oratione tradit; exercitatis autem plura suggeret Spiritus sanctus.

CAPUT VIII.

Qui sint fontes aspirationum, qua materia, quis ordo? De triplici statu Incipientium, Proficientium, & Perfectorum.

1. **F**ontes copiosissimi, è quibus elici & hauriri possunt quàm plurimæ aspirationes, hi ferè sunt. Consideratio cœlestis patriæ, tædium hujus miseræ vitæ, desiderium videndi Deum, divinæ bonitatis, & misericordiæ magnitudo, Dei sapientia, potentia, iustitia, & cætera attributa, dolor de peccatis, affectus gratitudinis ergà Deum, amor in Deum, zelus animarum, passio Salvatoris, amor Dei erga nos, divinæ providentiæ admiratio, & desiderium patiendi pro Christo. His accedunt actus abnegationis, poenitentia, charitatis, humilitatis, & cæterarum omnium virtutum. Quorum omnium materia desumi potest vel ex proprio cujusque affectu & devotione, vel ex verbis sacrae Scripturæ, vel ex Sanctis Patribus, aliisque piis Scrip-
toribus. Sacra Scriptura, maximè vero in Psalmis, hujusmodi affectuum feracissima est: & hi cæteris preferendi, quia nihil Deo gratius esse potest, quàm si verbis à Spiritu sancto dictatis eum alloquamur. Sequuntur opuscula Sanctorum Patrum, & mysticorum Theologorum, quæ uberissimam aspirationum materiam suppeditant; præsertim confessiones S. Augustini, & ejusdem soliloquia, Manuale, & Meditationes: opera item S. Laurentii Justiniani, Dionysii Cartusiani, Johannis Lanspergii, Thomæ à Kempis, & Ludovici Blossii, aliorumque recentiorum. (a)

2. Thomas Maffutius (b) triplicem librum describit, unde materia aspirationum desumi potest. Primus liber magnus est valdè, semper apertus, omnibus visibilis. Secundus parvus, occultus, omnino invisibilis, & à paucis tan-

(a) Vide Jacobum Alvarez. & viam vitæ aeternæ Antonii Suequet. (b) Maffutius in initio libri 2. de oratione convers.

tummodò intelligibilis. Tertius magnus, & parvus; apertus, & clausus; visibilis, & invisibilis, & ex se intelligibilis. Primus est Mundus, qui, ut ait Basilus, (c) perinde est ac liber literis exaratus, palam contestans & prædicans gloriam Dei. Hujus quatuor sunt paginae evolvendæ, à quo factus sit, ad quid, quâ ratione, & quantâ rerum varietate exornatus. Hunc verò nonnulli inutiliter legunt, vani scilicet & curiosi mundi sapientes, quales fuerunt infideles, qui, cum Deum cognovissent, non sicut Deum glorificaverunt, sed evanuerunt in cogitationibus suis: alii perniciosi, qui tanquam pueri analphabeti solam externam speciem creaturarum respicientes, indè sumunt occasionem recedendi à Creatore, ut adhæreant creaturæ: quidam utiliter & cum fructu spirituali, qui Deum in creaturis contemplantur, & in singulis operibus conditoris sapientiam, bonitatem, potentiam, & reliqua attributa laudant, prædicant, admirantur. Secundus est conscientia, sive cor nostrum pravum, profundum, & inferutabile. In eo legere oportet, quid fuit homo, quid est, quid erit: quid potuit, quid possit, quid poterit: quid fecit: quid nunc faciat, quid facturus sit. Deinde observandum, à quo sit scriptus, quæ sint in eo scripta, & ad quem finem. Scriptus est autem à Deo, & à nobis, sed stylo valdè diverso: à Deo literis aureis inspirationum, admonitionum, legum, & dictaminis rectæ rationis: à nobis atramento culparum, & imperfectionum. Tertius est sacra Scriptura, cujus sunt libri historici, prophetici, morales, & mixti: in quibus quot apices, tot mysteria, quot verba, tot sunt incentiva nostri ergà Deum amoris: si tamen legatur eo spiritu, quo scripta est.

3. Quod verò spectat ad ordinem aspirationum, ille in praxi omnino promiscuus est. Nimia enim amoris fecunditas est, nec attendit quo ordine, quâ lege, quavè ferie erumpat. Interdum nec verba requirit, nec voces omnino ullas, solis ad hoc contentus suspiriis: tunc præcipuè, quando voluntas accensa est, quia tunc, ut monet Seraphica Virgo Teresa, (d) tollendi sunt discursus intellectus, & strepitus verborum, nè his tanquam lignis amoris scintilla opprimatur & suffocetur. Aliæ quidem aspirationes incipientibus, aliæ perfectis conveniunt: sed quandoque incipiens proficiendum, & perfectorum orationes assumit, ut discat ad altiora

(c) Basil. hom. 11. ex am. (d) Teresa vitæ suæ c. 25.

cor suum erigere: & isti vice versâ incipientium aliquandò induunt affectus, ne perdant humilitatem, dum semper habitant in excelsis. Porro affectus incipientium sunt horror inferni, detestatio peccati, timor iudiciorum & iustitiæ Dei, contritio, petitio veniæ, odium & contemptus sui, suæ vilitatis cognitio & erubescencia. Proficientium, imitatio Christi, & Sanctorum; gratitudo, perfecta abnegatio, amor virtutum, & desiderium eas acquirendi. Perfectorum, gaudium spirituale, admiratio divinæ maiestatis, amor Dei, ingens desiderium sanctificationis nominis eius, & adventus regni ipsius.

4. Triplex igitur est status vitæ spiritualis: quia ut dicit D. Gregorius, (e) aliud sunt virtutis exordia, aliud profectus, aliud perfectio. In primo statu sunt Incipientes, quasi tyronum agmen; in secundo proficientes, quasi tyrocinium prætergressi; in tertio perfecti, quasi milites veterani. Sanctus Maximus martyr (f) primos Servis, medios mercenariis, postremos filiis comparat. Angelicus Doctor (g) tribus ætatibus hunc triplicem statum assimilat, infantia, juventuti, & virilitati: ut enim docet Augustinus, (h) *Nascitur charitas divinâ operante misericordiâ, cum nata fuerit, crescit, & roboratur, roborata denique perficitur.* Primus status purgat, secundus illuminat, tertius perficit: qui sunt tres actus Angelicæ & humanæ Hierarchiæ à Dionysio Areopagita descripti. S. Bonaventura (i) tres assignat operationes, quas juxta hanc triplicem viam charitas in anima exercet. Primam vocat virtutis vigorem, quia mediante vigore gratiæ anima purgatur à peccatis: secundam veritatis splendorem, quia studio mortificationis divinum cognitione anima illustratur: tertiam charitatis ardorem, quia vi amoris anima in Deum transformatur. Via purgativa purgat ac perficit sensus, illuminativa rationem, unitiva spiritum sive mentem, quæ est animæ superior pars. Purgativa Deo Patri appropriatur, cui potentia attribui solet: illuminativa Deo Filio, tum quia est sapientia Patris, tum quia hæc via in Christi imitatione consistit: unitiva Spiritui sancto, cujus proprius effectus est unio per amorem. In primâ cognoscit homo seipsum; in secundâ Deum; in tertiâ studet unioni, & transforma-

tioni in ipsum: quia omnis vitæ spiritualis substantia ad hæc tria puncta refertur, quid sit homo, quid sit Deus, & qualiter hæc duo unum per amorem efficiantur. Sicut ignis cum in lignum viride operatur, primò frigus & humiditatem tanquam obstacula sua expellit; deinde calorem & siccitatem immittit, veluti qualitates ad aditum suum necessarias; ac tandem intimè illi unitur: sic ad unionem animæ cum Deo primùm amoliri oportet omnia impedimenta, postea requisitas dispositiones adferre: quibus peractis infallibiliter unio subsequetur.

5. In primo purgantium statu sunt peccatores post conversionem, qui præterita peccata puniunt, & pugnant ne iterum labantur in ea; qui pravos habitus excruciant, & passiones interimunt. Et ideo carnem castigant jejuniis, vigiliis, laboribus, aliisque austeritatibus; lacrymisque, & contritioni operam dant: In secundo proficientium illi degunt, qui terrenorum affectum deponentes puritati student, & virtutum acquisitioni: virtus enim est proprium ac verum animæ lumen. Crebris ideo meditationibus de Christi virtutibus & doctrinâ urgent semetipsos, & accendunt ad imitationem. In tertio demùm illi quiescunt, qui purgatâ jam mentis acie arcano nexu Deo uniri merentur, & eâ pace fruuntur, quæ exsuperat omnem sensum. Una sanè est charitas, cui omnes isti incumbunt, sed gradus & incrementa diversa sunt. Contingit autem nonnunquam, Deo sic disponente, ut tyrones perfectorum prærogativis locupletentur, & ad divinæ contemplationis altitudinem, [quàmvis brevi morâ] eleventur: ne fortè objectâ virtutis difficultate, ac tentationum pressurâ territi, ab incepto itinere resiliant. Sicut è contrario acerrimis tentationibus perfectiores animæ aliquandò infestantur, Deo permittente; ne, sicut de se ipso testatur Apostolus, magnitudine revelationum extollantur. Gustatâ enim à poenitentibus suavitate spiritus, desipiunt illis mundus & caro: & cum perfectus incipientium molestias patitur, despicit se ipsum, & impensius laborat, ac si ab apice perfectionis longo admodum itinere distaret.

6. Sunt autem hæc tria advertenda, quæ ex dictis colliguntur. Primum, quod, cum vita spiritualis duplex sit, activa, ac contemplativa; ad activam duo priores status pertinent, tertius ad contemplativam. Secundum, quod amor, de quo loquimur, & in quo sita est Chri-

(e) Greg. hom. 15. in Ezech. (f) Maximus Mart. de eccl. mystagogia c. 24. (g) D. Thom. 2. 2. q. 24. a. 9. (h) Aug. tract. 5. in epist. Johannis. (i) Bonav. p. 5. brevilogii c. 10.

Christiana perfectio, non est amor efficiens, si-
ve affectuosus, ut ajunt; sed efficiens, practi-
cus, & obediens, qui à proprio bono vo-
luntatem omnino abducit, Deoque subicit,
ejusque voluntati tam imperanti, quam consu-
lenti conformem facit. Affectus quidam tene-
ri & molles, ignavi sunt, & otiosi, & lacry-
mâ nihil citius arefcit. Si quis Dominus ser-
vum habeat, qui domi otiosus sedeat, magnifi-
centiam ejus & opes semper contemplans, &
nihil aliud obsequii præstet, is certe hunc ser-
vum tanquam muneris suo ineptum arguet, & à
servitio amovebit. Ideo Christus observantiam
mandatorum præcipit, & Sancti Patres studium
bonorum operum super omnia commendant.
Ad hunc amorem practicum omnes aspiratio-
nes dirigi debent, ex illo quippe oritur vera &
solida devotio, purum gaudium, atque acqui-
sitio virtutum. Tertium, quod licet distinxe-
rimus tres supradictos status penes tria officia
& exercitia, puritatis scilicet, lucis, & amo-
ris; non id tamen eò sensu intelligendum est,
ac si purgatio ad cæteros status, illuminatio ad
primum & tertium, & perfectio ad duos prio-
res non extendatur. In unoquoque enim omnes
actus hierarchici reperiuntur; & in purgativâ
non solum emundatio à peccatis, sed etiam no-
ticia veritatis; & Dei amor vigens, & sic de
reliquis; tantòque excellentius isti actus fiunt,
quantò status est sublimior. Ideirò tamen uni-
cuique statui proprium destinatur officium, quia
illi congruentius, magisque essentiale est, & ad
ipsum duo reliqua dirigere oportet: in primo
nimirum; lucem & amorem ad purgationem,
in secundo purgationem & amorem ad illumina-
tionem, in tertio puritatem & lucem ad amo-
rem. Hâc (k) autem actuum communicatio-
ne fit, ut & dolor ex amore dulcior sit, & a-
mor ex causis ritè perpenfis justis doloris secu-
rior, & incitator: cumque commiscetur
actus unius viæ cum actibus & exercitiis alte-
rius; incipientes ad majora jugiter aspirant:
proficientes verò & perfecti memoriam reti-
nent & affectum earum rerum; quæ sunt fun-
damenta perfectionis, & prima principia sancti-
tatis.

(k) Henric. Morus in *Methodo exercitiorum S. Iguar-
ti* §. 1.

CAPUT IX.

*Transitus ab Aspirationibus ad contempla-
tionem. Addita quedam de Aspiratione
passivâ. Quid sit contemplatio. Ejus obje-
ctum & causa?*

1. **A**spirationibus tanquam alis evehitur A-
nima ad felicissimas cum Deo nuptias;
earum enim mediante usu id evenire potest,
quod dixit Abbas Alois, (a) *Quia si vult ho-
mo, in unâ die usque ad Vesperam pervenit ad
mensuram Divinitatis.* Sed hoc rarum, difficil-
limum, & vix intelligibile est: & nos infrâ de
duratione statûs aspirationum differemus. Nunc
videndum, quo pacto ab illis ad contemplatio-
nem fiat transitus. Revocatâ siquidem ad in-
teriora sua, mediante aspirationum activitate,
inferioris hominis capacitate, & elevatâ ad
Deum mente motibus anagogicis, affectuque
succenso, spiritus rationalis à viaculis passio-
num, & fallacis sæculi expeditus ad cœlestia
perlustranda lumen internum dirigit, & ad sta-
tum transit altissimæ ac divinæ contempla-
tionis. *Illuxerunt*, inquit Psalmographus; (b) *co-
ruscationes tuæ orbi terræ; vidit, & commota
est terra.* Sunt enim aspirationes quasi subitaneæ
illustrationes, quibus subinde coruscantibus,
terra humani cordis admiratione cœlestium ex-
citata, terrena relinquens ad superna elevatur.
Quia verò celerrimè motiones istæ anagogi-
cæ peraguntur, nisi aspirans cogitationes im-
pertinentes, quæ animo sese ingerunt, reji-
ciat, aliamque protinus substituât aspiratio-
nem, cujus additione distractio cohibeatur,
haud fieri poterit, quin mens prona ad evaga-
tionem statim ad externa dilabatur, quæ sensu-
bus objiciuntur. Hanc calamitatem in seipso
experiebatur, & sic deplorabat Augustinus
(c) *Aliquando intromitti me in affectum multum
inustratum introrsus, ad nescio quam dulcedinem:
quæ si perficiatur in me, nescio quid erit, quod vi-
ta ista non erit. Sed recido in hæc ærumnosi pon-
deribus, & resorbeor solitis, & teneor, & mul-
tum fleo, sed multum teneor. Tantum consuetudi-
nis sarcina digna est. Hic esse valeo, nec volo;
illic volo, nec valeo, miser utrobique. Satagen-
dum est itaque, ut spiritus in se ipso conclusus,*

Q 2

(a) *Vita Patrum lib. 5. libello 11.* (b) *Psal. 76.*
(c) *August. lib. 10. confess. c. 40.*

atque à distractionibus, affectuque inordinato liber exardescat sicut ignis; & suspiriis ac desideriiis piè scintillantibus seipsum benè afficiat, & Deo conjungat.

2. In hoc statu respirationis vix ultrà annum devotus exercitator detinebitur, ut Gelenius observat: (d) solet enim eo spatio emenso ad firmum intuitum contemplationis transire, ut ignem amoris intus clausum ab instantaneo motu anagogico ad ampliora spiritualis magnitudinis spatia extendat. Si quis tamen gratia abundantiori à Deo præventus & illustratus fuerit, brevissimo tempore, & ut Mystici nonnulli asseverant, intra duos menses ad magnam perveniet contemplationem. Utrum verò transire quis debeat ab aspiratione ad contemplationem, hoc inditio cognoscat: si constet experientiâ, orationes jaculatorias solito ardore destitui, & internam dispositionem ad intuitum & inhæSIONES spirituales inclinare, quasi ad quietem mentalem, non per gustum & intuitum transeuntem sed qui permanens sit, & perseverans. Sunt quidam spiritu uteri sui coarctati, quasi mustum absque spiraculo, quod lagunculas novas dirumpit, qui parùm memores vicissitudinis humanæ, ac inconstantis naturæ, impatientissimo desiderio ad Deum feruntur, quasi velint omnia divina quodammodo deglutire: Hi miserè decipiunt se ipsos, quia mox fatigari deficiunt, & internam animi serenitatem adeo necessariam ad contemplationem obscurant, & perdunt. Alii inconsulto statum aspirationum deserunt, ne minùs proficere videantur, quam ceteri, quos legunt, vel audiunt in altiori statu versari: & hi consilio ac humilitate carentes præcipitio proximi suat & ruinæ, quia sine duce viæ, sine ope scilicet divinæ gratiæ, per ignotas sibi semitas iter difficillimum arripiunt. Alii denique subtilioris ingenii nudis discursibus & speculationibus intellectus contenti, posse se illis Deum possidere existimant sine amore, qui nos similes Deo facit: & hi similes sunt antiquis Philosophis, evanescentes in cogitationibus suis, & colentes pro Deo suo phantasmata sua. Quælibet enim speculatio intellectus est quid humanum, quod nos in proprio carcere vincit detinet: amor autem est quid divinum, quod nos elevat, & rapit extra nos, atque in Deum transformat.

(d) Gelenius p. 1. dec. 6. art. 7. & Casselet de voluntate Dei p. 1. c. 18.

Quare Dionysius (e) Timotheum monet, ut omnia intelligibilia transcendat, & ad Cajum scribens ait: *Divine tenebre omnem abscondunt cognitionem, & si quis viso Deo, cognovit id quod vidit, nequaquam ipsum vidit; sed aliquid è rebus ejus, quæ existunt & cognoscuntur.* Cui consonans Maximus Martyr (f) *Unus, inquit, Deus: sine principio, incomprehensibilis, totam vim ut sit habens per totum, notionem quando & quomodo sit penitus repellens, ut potè nulli eorum qui sunt exrepresentatione naturali cognitus.* Qui putant aliter se posse Deum intelligere, & contemplari, parum tutâ gradiuntur viâ; solido enim fundamento pietatis destituti, cum naturalis de Deo oblectatio disparuerit, ad fallaces sæculi voluptates, miserando lapsu, revertentur.

3. Non est hoc loco omittendum, quod Joannes à Cruce in Flammâ Amoris vivâ (g) scriptum reliquit, præter aspirationes, de quibus hæcenus disseruimus, esse aliam aspirationem arcanam, occultam, & passivam, quam Deus in animâ mirabiliter producit, aspirans illi Spiritum sanctum, qui profundissimè illam absorbet, & amore sui inflammat super omnem gloriam & sensum. In centro enim animæ, quæcumque illa sit, lateenter moratur Deus, sed cum discrimine. In quibusdam manet velut extraneus in alienâ domo, nihil imperans, aut efficiens. In aliis libenter habitat, quasi in propriâ domo, regens illam, & gubernans. Talis est anima, in quâ nullus jam appetitus, nullæ imagines, aut formæ creaturarum reperiuntur: huic enim se intimè Deus communicat, hanc amplectitur, in eâ quiescit, eique se ipsum revelat, cum excitando, & ad proportionem notitiæ Divinitatis ipsi concessæ eidem aspirat, illam replens Spiritu sancto, ejusque gloriâ & bonitate. Cæterùm hæc Aspiratio passiva ineffabilis est, & ab illis vix intelligitur, qui eâ felicissimè perfruuntur. Hac igitur prætermissa, quædam breviter de Contemplatione, quæ statum aspirationis subsequitur, pertractanda sunt.

4. Contemplatio propria Mysticorum sancto, & optima pars humanæ vitæ, habet pro scopo suo & objecto ipsummet Deum, ut D. Thomas (h) testatur: consistit autem in visione quadam suavi, quietâ, & amabili veritatis æternæ, quam

(e) Dionys. c. 1. myst. Theologia, & ep. 1. ad Cajum. (f) Maxim. mart. com. 1. cap. 1. (g) Joann. à Cruce in flamma amoris cantu 4. (h) D. Th. 2. 2. q. 180. art. 3. & 4.

quam sine discursuum varietate sincerè aspicit, & penetrat, ingenti amore atque admiratione, tantâque certitudine & claritate, ut faciem, sicut de Moysè dicit Scriptura, (i) Deum intueri dicatur: non quemadmodum Beati in gloria, sed minori quodam lumine, caliginoso, & fidei innixò, quæ ab eo valdè perficitur, & clarificatur. Ex cognitione verò accenditur amor, & vicissim ex amore ipsa crescit cognitio. Amor enim ignis est ardens, & lucens, & ardens in voluntate illuminat intellectum; impellitq; nos ad ibi figendos oculos, ubi est thesaurus, quem diligit cor nostrum, cuius bonitas & pulchritudo, cum sit immensa & infinita, acriores iterum amoris flammæ in corde succendit, ex quibus crescit videndi desiderium; nec ullus est finis, donec anima Dilecto adhæreat, & unus fiat cum eo spiritus in æternum. Optimè Clemens Alexandrinus, (k) *Non cessabit qui querit, donec inveniat; cum autem invenerit, admirabitur, admirans regnabit, regnans conquiescet.* Est igitur contemplatio, si latine vocis notionem respiciamus, (l) rerum occultarum consideratio, seu veritatis investigatio; Theologicè verò accepta, est terminus meditationis, sive considerationis, qui est veritatis quæsitæ, & inventæ intuitio. Auctor libri de spiritu & animâ inter opera D. Augustini, (m) sic eam definit: *Contemplatio est perspicua veritatis jucunda admiratio.* Consonat Bernardus (n) *Contemplatio est verus, certusque intuitus animi de quacunque re; sive Apprehensio veri non dubia.* Aliter Richardus, (o) aliter alii (p) Brevissime D. Thomas (q) *Contemplatio est divina veritatis simplex intuitus.* Fulsus & clariùs Jacobus Alvarez, (r) *Est liber perspicax, & certus intuitus Dei, ac rerum caelestium admirationem inferens, in amorem desinens, & ex amore procedens.* Dicitur intuitus, quia non est opus rationis discurrentis, & inquirentis veritatem, sicut Meditatio, sed opus intelligentiæ veritatem simpliciter absque discursu inspicientis. Liber autem vocatur ex parte hominis, quia liber esse debet à peccatis, ab affectibus inordinatis, & à curis superfluis; ex parte actus, quia animus à rebus

terrenis expeditus, quasi avis in aere, liberrimo motu vagatur, quocumque Deus illum fert; ex parte objecti, quia illud nudum ab imaginibus sensibilibus, vel in ipsis sibi patefactum contemplatur. Est etiam perspicax, id est clarus, apertus, & conspicuus, non in lumine gloriæ, sicut in patriâ; sed in lumine fidei, quam lux sapientiæ perficit & exacuit. Certus præterea est, licet non excludat fidei obscuritatem, quia de rebus divinis ed certiores reddimur, quò clariùs eas perspicimus. Hic verò intuitus admirationem maximam infert, quia licet objecta, quæ contemplamur, jam nobis cognita & perspecta sint, tam novo tamen & insolito modo proponuntur, ut stupenda & mirabilia videantur. Tandem contemplatio ab amore Dei incipit, & in amorem desinit: tamen enim essentialiter sit actus intellectus, principium nihilominus habet in voluntate, quia ex charitate Dei ad ejus contemplationem incitatur, & quia finis correspondet principio, finis quoque ejus est in affectu, dum in visione rei amatæ delectamur, & ipsa delectatio magis excitat amorem.

5. Multiplex est objectum, circa quod versatur contemplatio, Deus imprimis optimus maximus, ut jam supra dictum est, ejusque infinitæ perfectiones. Deinde Christus Redemptor noster, & quidquid ad illum spectat: B. Virgo, Angeli, & Sancti, eorumque dotes, & beatitudo: status Ecclesiæ militantis, & ejusdem persecutiones & triumphi: mundus iste visibilis, & omnes creaturæ, quatenus perducunt nos ad Dei cogitationem & amorem: atque ut uno verbo omnia complectar, quidquid ad meditandum astringitur, materia est quoque contemplationis, nisi quod meditatio investigat, contemplatio degustat: illa discurrit circa objectum, hæc simpliciter intuetur. Causa proxima, unde oritur, est Spiritus sanctus mediantibus donis suis, sapientiâ præsertim & intellectu. Sapientia enim confert intellectui cognitionem altissimam & simplicissimam rerum divinarum, cum quâdam mirabili suavitate, sapore, atque dulcedine. Intellectus intellectui nostro superadditur, ut res fidei intimius penetret, & subtilius apprehendat. Scientia fidei veritates manifestat rationibus capacitati nostræ accommodatis, elevatque spiritum nostrum à creaturis ad creatorem, & ab eis cor nostrum avellit, docens nos aspicere ea, quæ habent à Deo, & bonum quod per illas nobis confert. Consilium perficit mentem nostram, ut se mobilem præbeat ad dictamina Dei,

(i) Exod. 33. 11. (k) Clem. Alexandr. 5. Strom.
(l) Cicero 1. Acad. § 4. de finibus. (m) Auctor libri de spiritu & anima apud August. c. 32. (n) Bern. lib. 2. de Consid. cap. 2. (o) Richard. lib. 1. de Contempl. cap. 4. (p) V. Maximil. sanctæ myst. Theolog. lib. 1. comment. 8. Suarez. tom. de Relig. l. 2. c. 9. (q) D. Tho. 2. 2. q. 180. art. 1. § 3.
(r) Alvarez. to. 3. lib. 5. p. 2. c. 1.

& ut discernat in quavis occasione quid faciendum aut fugiendum sit. Pietas voluntatem exornat, & excitat in eam piam affectionem ad opera divini cultus, & misericordiae erga proximos. Neque enim otiosa est contemplatio, sed practica esse debet, & dirigere non solum ad cognitionem & amorem, verum etiam ad operandum & exequendum; quod Deus jubet. Fortitudo corroborat ad opera difficillima, vires naturae excedentia, ita ut exeamus ab ipsa contemplatione quasi leones Daemonei formidabiles. Timor denique imprimit cordi magnam erga DEUM reverentiam, & in prosperis atque adversis nos divinae voluntati perfectissime subdit. Plura de his Scriptores Mystici. (f) Dionysius Richelius (r) post dona Spiritus sancti tres adhuc causas contemplationis enumerat: fervidum scilicet amorem Dei, abstractionem mentis ab omni operatione circa res creatas, & conatum mentis ad extensionem, ac defectionem suam in Deo. Et amor quidem admirabili circulo causa simul est & effectus contemplationis, ut supra in ejus definitione notatum est. Abstractio autem pertinet ad praeparationem ipsius, ut idem Dionysius alibi (u) scribit. Quod vero de conatu dicit, prudenter intelligendum est: nam contemplatio donum Dei est, quae neque industria nostra, neque labore comparari potest; quia tamen dispositivè (ut ajunt) nos circa eam aliquid agimus, ad hoc applicare conatum nostrum debemus, ut praevius dispositionibus ad eam praeparemur; abnegatione nimirum, mortificatione, puritate vitae, meditatione, jugi praesentia Dei, & exercitio Aspirationum. *Status enim divinus*, teste Hesychio, (x) nascitur in animo nostro, ex continua Dei memoria, & assidua ejus invocatione. Per vitam vero practicam, sive activam, ut ait Olympiodorus, (y) quae est veluti praevia introductio ad theoreticam, pervenimus ad contemplandam divinarum rerum sublimitatem. Ut enim tutum non est cum veste natate, ita nec cum passione aliqua Theologiam attingere, ut sapienter Climacus (z) scribit. His igitur praeparationi-

(f) Agunt de donis Spiritus Sancti Rusbrochius in Regno Deum amantium. Harphius lib. 3. p. 1. c. 10. & 11. Massut. de col. conu. lib. 4. Alvarez to. 3. lib. 5. p. 2. c. 4. Ponte in Duce Spirit. tr. 3. c. 3. §. Bonavent. in tract. de sps. (r) Dionys. Cartus. tr. de contemplatione. (u) Idem de fonte lucis c. 9. inf. (x) Hesychius Centur. 1. c. 96. (y) Olympiodor. in eccles. c. 7. v. 12. (z) Joann. Climacus gr. 27.

bus ritè praemissis, ad fores divinae sapientiae cum magna longanimitate & constantia pulsare oportet, quousque ad contemplationem ipsius, ipsa auspice, introducatur; ac tandem ad arcanam cum Deo unionem elevemur, quae est finis contemplationis, & hujus mortalis vitae suprema beatitudo.

C A P U T X.

Indicantur Auctores, qui de contemplatione scripserunt. Quotuplex ea sit. Qui ejus gradus & status? Exempla divina probationis, & patientia in desolatione. Divisio Anima, & potentiarum ejus secundum Mysticos. Hymnus ad Deum.

1. **Q**UAE de contemplatione dicenda forent, paucis verbis perstringo. Quid enim opus pluribus? Patent fontes. Omnes Mystici Scriptores, & qui de ea ex professo agunt, Richardus Victorinus libris quinque, Dionysius Cartusianus libris tribus, & aliis opusculis, Jacobus Alvarez libro quinto tertii tomi de via spirituali, Ludovicus à Ponte in suo Duce spirituali, & optime libris sex Thomas à JESU; quibus addo eximiam Christi Heroinam S. Tereciam. Ab his petenda quae hic desunt. Quod si aliquis cupit Mysticorum effata scholastico rigore examinare, Franciscum Suares consulat, in utraque Theologia versatissimum, libro secundo de oratione; & Maximilianum Sandæum in sua Mystica Theologia, & in ejusdem Clavi sive Onomastico.

2. Inter Ethnicos sapientes plures fuisse divinorum contemplationi intentos, ex scriptis Platoniorum liquet, & ex historiis. Sed, ut notat Albertus verè Magnus, (a) illorum contemplatio ob contemplantium perfectionem erat, & ideo extra intellectum minimè procedebat, cuius solius illustratione posse se ad unionem cum summo bono pervenire, neglecta curâ voluntatis, falsò existimabant. Nostra verò propter amorem Dei est, & idcirco ab intellectu transit ad effectum per amorem. Hæc dividitur in acquisitam & infusam. Acquisitam voco, quam propria industria & exercitatione, sed non sine divina cooperatione & gratia, acquirimus: Infusam, quae ex solâ gratia sive inspiratione divina pro-

(a) Albert. Magn. lib. de adhaerendo Deo c. 1.

promanat. Illa ab habitu fidei, aliisque virtutibus Theologicis & moralibus procedit: hæc à dono Spiritus sancti. Illa longa, & difficilis: hæc facilis, prompta, & suavis. Illa ratiocinativa dicitur, ista experimentalis. Qui primam habent, optimè de eâ, ejusque regulis discurrunt; experientiâ destituti: qui secundam, minus periti in sermone sunt; sed in usu & experientiâ excellentissimi.

Dividitur hæc etiam in puram, & mixtam. Mixta nuncupatur, quando intellectus contemplans ab operatione phantasiæ dependet. Pura, cum sine interventu phantasmatum exercetur. Hæc difficilis est, & admodum rara, & communiter à Scholasticis negatur; admittitur tamen à Sanctis & Mysticis Scripturibus, ut diffusissimè probant Sandæus, (b) & Thomas à Jesu. (c)

Alia divisio est in affirmativam & negativam. Approbant hanc duplicem viam Deum contemplandi plerique veterum, (d) & Scholastici (e) docentes alia nomina dici de Deo negativè, alia affirmativè. Cùm enim Deus sit infinitus, illi attribuius quidquid perfectionis reperitur in creaturis, sed quia creatis perfectionibus aliqua semper adhæret imperfectio, hanc removens in Dei notitiam per negationes aflurgimus. Uterque hic modus aprè explicatur duplici symbolo, pictoris & sculptoris. Qui enim imaginem pingit, eam in tabula multorum colorum adjectione delineat: qui sculpsit, segmenta marmoris aut ligni paulatim demit, donec simulachrum perfectum reddat. Sic cùm asserimus, Deum esse sapientem, bonum, potentem, justum, misericordem; perfectiones ei creaturarum, velut colores iconi, adjicimus. Cum verò dicimus Deum non esse ens, neque vitam, neque sapientiam, neque potentiam, neque aliquid cæterorum, eo scilicet modo, quo à nobis concipiuntur, quasi statuat dedolamus: & hoc est Deum per nescientiam scire, ut S. Maximus observat, (f) quod est proprium Mysticæ Theologiæ. Utitur prædictâ similitudine S. Dionysius, (g) cui aliam non dissimilem corporis vestiti & spoliati affert Maximus Tyrius (h) Philosophus Platonicus.

(b) Sandæus *Theol. myst. l. 1. comm. 12.* (c) Thomas à Jesu de *Contempl. l. 5. c. 1. & seqq.* (d) Dionys. Basil. Magn. Joann. Cyparissiot. August. Bonav. & alii relati à Sandæo lib. cit. comment. 11. (e) Scholastici 1. p. qu. 13. & ubi agunt de attributis in genere. (f) S. Maximus in c. 3. *myst. Theolog. Dionysii.* (g) Dionysius ibidem. (h) Maximus Tyrius serm. 1.

Rursum dividitur contemplatio in claram, & caliginosam. Clara est Beatorum in patriâ. Caliginosa Viatorum, quæ sublimior est, quam contemplatio pura, & ab eâ differt per majorem approximationem ad divinam unionem. (i) Caligo autem divina, ut scribit primus Mysticorum magister, (k) est lumen inaccessibile, in quo Deus habitare dicitur, quod nec cerni potest propter excellentem claritatem, & inaccessibile est ob excedentem super substantialis lucis effusionem. Quare hæc contemplatio nihil aliud esse videtur, quam defixio mentis in hujusmodi lucem intelligentiæ oculum reverberantem, & suâ immensitate seipsam abscondentem.

Alia denique est contemplatio supereminens, altior quàm caliginosa, in quâ Deus, non per dona Spiritus sancti, sed per se solus rapit, ac elevat mentem ad divina, quæ sic elevata Deum attingit, & non per ænigmata similitudinum corporalium, sed altiori, atque ineffabili modo. Talem fuisse existimo Sanctissimi Patris nostri Benedicti raptum, (l) quando extrâ mundum elevatus, quasi sub uno Solis radio, universum mundum collectum conspexit. Disserunt de hæc profundissimè Thomas à Jesu, (m) & latè Sandæus (n) atque hanc existimo elegantissimè describi ab Augustino libro nono suarum confessionum, in colloquio habito cum Matre de Regno cælorum.

3. Plures itaque, & diversi sunt gradus contemplationis, quamvis ipsa una sit, nec facile possunt certo numero comprehendi. Multis enim modis animæ contemplanti se communicat Deus, & spiritus ejus ubi vult spirat, & quando vult, & quomodo vult. Et quis poterit sensum ejus assequi, aut quis audebit terminum ponere ejus admirandis operationibus? Ideo à viris Theodidactis horum sublimium mysteriorum explicatio petenda est, quibus Deus, mirabilis in Sanctis suis, incerta & occulta sapientiæ suæ manifestavit.

Richardus Victorinus (o) sex genera contemplationis enumerat, quæ doctè, copiosè, & eleganter explanat toto opere de gratiâ Contemplationis. Primum, inquit, est in imaginatione, secundum solam imaginationem. Secundum in imagi-

(i) Th. à Jesu de *Contempl. l. 5. c. 4.* (k) Dionys. epist. 5. ad Dorotheum. (l) Gregor. 2. *Dialog. c. 35.* (m) Th. à Jesu de *contempl. 6.* (n) Sandæus *myst. Th. l. 1. comm. 14.* (o) Richard lib. 1. de *gratiâ contempl. cap. 6.*

imaginatione, secundum rationem. Tertium in ratione, secundum imaginationem. Quartum in ratione, secundum rationem. Quintum est supra, sed non præter rationem. Sextum supra rationem, & præter rationem. Duo itaque sunt in imaginatione, duo in ratione, duo in intelligentiâ. Ubi notandum, rationem distingui ab intelligentiâ, quod, qualiter intelligendum sit, infra explicabitur. Hos gradus aliter ordinat Auctor libri de spiritu & animâ, & post eum Seraphicus Bonaventura. (p)

D. Thomas (q) secutus Dionysium (r) tres gradus contemplationis distinguit juxta triplicem differentiam motus localis, circularis scilicet, recti, & obliqui. Anima enim quasi circulariter movetur contemplando sensibilia, & ex his ad seipsam perveniendo. Movetur rectè, ascendendo à se ad substantiam separatam. Obliquè, cum ad divinam veritatem contemplandam elevatur.

Jacobus Alvarez (f) omnia complectens, quæ Sancti Patres, & viri spirituales de hæc re tradiderunt, quindecim nomina ad contemplationem pertinentia, quasi totidem ejus gradus explanat, & Sanctorum sententiis confirmat. Nominatio, explicatio apud ipsum utilius legetur. Sunt autem ista. Intuitio veritatis, successus animæ ad interiora, silentium spirituale, quies, unio, auditio loquelæ Dei, somnus spiritualis, ecstasis, raptus, Christi & Sanctorum apparitio corporalis, eorundem apparitio imaginaria, visio intellectualis, visio Dei in caligine, admirabilis visio Dei disjectâ caligine, visio clara & intuitiva Dei, quæ licet propria sit Beatorum in cælo; fuit tamen, ut probabiliter quidam Theologi docent, quibusdam sanctissimis viris etiam in hæc vitâ concessa.

Thomas à Jesu, Angelorum immixtus chorus, tres eorum Hierarchias & cujusque Hierarchiæ triplicem ordinem menti humanæ applicans, tres contemplantium Hierarchias in novem gradus distinctas constituit. Prima in imaginatione potissimum residet, secunda in intellectu, tertia in apice mentis. Prima à rerum sensibilibus cognitione ad invisibilium contemplationem nos ducit. Primus ejus gradus in mundi hujus visibilis speculatione & admiratione consistit. Secundus Scripturæ sacræ intimos sensus

profundè scrutatur. Tertius circâ Verbi incarnationem & omnia Christi mysteria occupatur; in ipso enim sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ Dei absconditi. Secunda Hierarchia rerum invisibilium intuitu ad superna elevat mentem, ipsamque Deum ut unum, & trinum intuetur. Primus gradus docet nos ad Deum ascendere per suæ imaginis, animæ scilicet rationalis, contemplationem, secundum dona naturalia & gratuita, & finem ejus, qui est gloria cælestis, ac felicitas Beatorum. Secundus relictis creaturis ipsum Deum ejusque attributa contempletur. Tertius transit ab unitate Dei ad sanctissimam Trinitatem. Tertia Hierarchia per negationes ad Deum affurgit, & divinam caliginem ingreditur. Primus ipsius gradus est pura contemplatio sine phantasmatum admixtione. Secundus contemplatio Dei in caligine. Tertius unio mystica cum Deo.

Victor Gelenius Trevirensis summam practicam mysticæ Theologiæ in duas partes digestam conscripsit, ediditque Colonia anno hujus sæculi quadragesimo sexto: in quâ septem mysticos status accuratissimè describit, per quos successivè transit anima, antequam perveniat ad culmen sanctitatis. Primus est status meditationis. Secundus aspirationis. Tertius contemplationis modi affirmativi & negativi. Et hi tres modo activo, humano, & naturali procedunt, quamvis principio supernaturali innitantur, nec careant aliquando divinis perceptionibus. Reliqui verò status ad modum operandi supernaturalem spectant, nec debet aliquis à Deo non vocatus temerè ad eos transire: sunt enim hæc mystica & secretissima Dei dona, quæ nemo novit, nisi qui accipit; nec accipit, nisi qui desiderat, nec desiderat, nisi quem ignis Spiritus sancti inflammat. Est igitur quartus status privationis rigorosæ, quo disponitur anima ad status supernaturales, & idèd medius censetur esse inter status naturales, & supernaturales; tanquam dispositio necessaria ad modum operandi supernaturaliter. In eo cessant discursus & conversio ad phantasmata: anima omnino expeditur, & depuratur à modo operandi humano & naturali: spoliatur omni solatio, omnibus externis exercitiis, omni sensibili consolatione: omnes potentiæ in fundo animæ commorantur languentes, ac desolatæ: deficit & obscuratur vivacitas intellectus: actus virtutum essentiali modo exercentur: nulla hic læticia, sed tormentum inexplicabile. Dicant quid sit, qui experti sunt. Doctor mellis

(p) Bonav. itin. 3. aternit. dist. 4. art. 3. (q) D. Thom. 2. 2. qu. 180. art. 6. (r) Dion. c. 4. de div. nomimb. (f) Alvarez. 10. 3. lib. 5. p. 3.

mellifluus (†) comparat hunc statum morti spiritali, quam vocat mortem Angelorum. Rusbrochius (u) divini spiritus & nostri concertationem appellat, & quandam desperationem: Taulerus (x) pressuram internam: Harpius (y) languorem infernalem, & divisionem animæ ac spiritus: Barbanfonsius (z) item divisionem naturæ ac spiritus: Maria Vela sanctimonialis Cisterciensis (1) terribile martyrium: B. Catharina Genuefis (2) horribile & indicibile tormentum. Johannes à Cruce (3) sub noctis obscuræ simbolo eum pingit, & purgatorio assimilat. Thomas à Jesu (4) purgatorium quoque esse dicit in viâ contingens. B. Angela de Fulgineo (5) maluisset in inferno esse, quàm talem privationem sustinere, quæ in ipsa mirabilis fuit. Seraphica Virgo Teresia (6) quid pateretur in hac pressurâ constituta, ipsa enarrat in vitâ, & scriptis suis. Alia aliorum effata prætermitto, & transeo ad alium statum. Hic est quintus, & dicitur status mysticæ unionis, quando à pressurâ rigidæ privationis respirans anima incipit reviviscere, & spe interioris perceptionis erecta lumen & amorem suscipit, in libertatem spiritus paulatim transit; & quanto amplius ascendit, tantò facilius capacitatem spiritus erigit ad superiora, donec à Deo sursum tracta perveniat ad felicissimam cum ipso unionem. Sextus est status Transformationis per donum Sapientiæ, per quam intelligimus; non substantialem Transformationem. Absit, ut consentiamus errori jam pridem damnato, quòd quidam opinati sunt, animam hominis à proprio esse definire, & in ipsam Dei essentiam transire: sed arctissimam unionem cum summo bono, qua Mysticus divinæ consors naturæ factus modo perfectissimo, in eandem imaginem transformatur de claritate in claritatem tanquam à Domini spiritu, ita ut in ejusmodi felicitate perfecta ratio mysticæ possessionis inveniatur. Hujus Transformationis duplex est modus: unus quo ex alto ad inferiora descendere dicitur; alter, quo ab inferioribus ad superiora

(†) Bern. serm. 52. in Cant. (u) Rusbroch de orn. spirit. nuptiar. l. 2. c. 59. & seq. (x) Tauler. serm. 1. Domin. 15. post Pentec. (y) Harpius l. 3. c. 13. (z) Barbanfons. semit. occult. p. 2. c. 19. & 11. (1) Vita Maria Vela p. 2. c. 43. (2) Catharina Genuefis. Dialogi c. 2. (3) Johan. à Cruce passim in Ascen. mont. Camm. (4) Th. à Jesu de orat. m. l. 4. c. 19. (5) Angela de Fulgineo vita c. 19. (6) Teresia vita c. 25. & mansione 6. c. 1.

ascendit. *Charitas enim*, ut verbis utar S. Bonaventuræ, (7) *ad superiora ascendit, ut in eis requiescat; ad inferiora tendit, ut ea ad se reducat: sursum movetur, ut illic maneat; deorsum, ut redeat.* Porro hic anima silentii mystici quietam fruitionem adipiscitur, quousque spiritum suum supra se in alto videat. Licet enim in statu unionis supremas spiritus fruitiones experiatur, nondum tamen plenam requiem & appetitus satisfactionem consecuta est; quia frequenter reincident in carentiam & cessationem unionis: in hoc autem statu nullam patitur distractionum molestiam; nullam passionum inordinationem, nullam gaudii spiritualis interruptionem. Septimus denique status est Sanctorum militantis Ecclesiæ, quando anima abundantiori gratiâ, vitæ eximiâ sanctitate, dono miraculorum, aliisque gratiis, quas gratis datas vocant, à Deo illustratur. Hujus autem status ecstases, raptus, & alias mirabiles operationes revereri oportet & admirari, non æmulari.

4. Hi sunt gradus & status vitæ contemplativæ, quos, Deo auspice, majori quàm potui claritate & brevitate explicare conatus sum: à suis enim Auctoribus fusius & obscurius describuntur. Quæ verò ex præfatis divisionibus præferri debeat, non est meum deffinire. Hoc solum admoneo, quod Richardus gradus distinxit in ordine ad potentias; quarum ministerio Anima contemplatur. Angelicus doctor modum respexit operandi. Jacobus Alvarez non tam gradus recenset, quàm effectus & proprietates contemplationis. Thomas à Jesu in primâ & mediâ Hierarchiâ omnia objecta complectitur, circa quæ versatur contemplatio: in tertiâ modum tradit, quo anima suum primarium objectum perfectius contemplando attingere potest. Tandem Victor Gelenius non gradus contemplationis, sed vitæ mysticæ & contemplativæ varios status sibi invicem succedentes describit, methodum servans & ordinem, quo solet Anima ab infimis ad suprema per media progredi. Legimus quidem, aliquem nonnunquam extitisse, qui ab infimo statu ad supremum sine medio pertractus fuit: sed hæc privilegia singularia sunt, quæ Deus omnipotens, quando vult, operatur: quæ nec trahere in consequentiam licet, nec curiosè perscrutari. Sapientia Dei infinita est, justissima providentia, judicium ejus abyssus multa. Aliquando imperfectis gratiam contemplationis largitur, quam perfectis

R negat

(7) Bonav. 4. itin. atern. dist. 5. art. 3.

negat: & uni dedit quinque talenta, alii unum. Dicam cum Augustino: (8) *Nemo venit ad Deum, nisi tractus. Non traberis? ora ut traharis. Quare autem illum trahat, & illum non trahat, noli velle iudicare, si non vis errare.* Si Dei beneficio ad sublimiora euectus es, custodi thesaurum tuum cum humilitate, & gratiarum actione: si relictus es in gradu inferiori, cave tepiditatem, & negligentiam; & te perfectius semper exerce in meditatione & aspirationibus; nam ut docet Johannes Abbas apud Cassianum: (9) *Melius est devotum in minoribus, quam indevotum in maioribus professionibus inveniri.*

5. Libet autem hic quætere, & obstupescere, unde proveniat, tam exiguum esse numerum incumbentium mysticæ Theologiæ & contemplationi cum sint tamen innumeri viri pii & religiosi, divinæ gratiæ consortes, & donis Spiritus sancti præditi: crescitque admiratio exenfaratione habitus, qui quod nobilior est, eò majorem confert potentiæ operandi facilitatem. Cum sit ergo in omnibus iustus habitus sapientiæ, quæ est donum Spiritus sancti, cur è tot millibus vix unus reperitur rerum divinarum contemplator? Profectò mirum est hoc, & possumus cum Propheta (10) plorare & dicere, *Vie Sion lugent, eò quòd non sint, qui veniant ad solemnitatem.* Hujus rei causas subtilius indagare, majoris otii, & voluminis foret. Nonnullas breviter attingam. Calaguritanus, (11) qui hoc dubium proponit, causam potissimam esse putat, non serio vitare leviores culpas, nec perennem cordis alere puritatem: si enim hæc exquireretur, in cordibus puris facilè divina cerneretur imago. Hæc ille verissimè, nam & sapientes Ethnici hanc veritatem cognoverunt. Hierocles (12) tunc hominem posse fieri divinum ait, cum exuerit quicquid humanum est. Musonius apud Aristidem, (13) *Ejice, inquit, quod est in animâ mortuum, & Deum agnosces.* Plato mentem à corpore separandam asserit, ut Deo jungatur. Alii causam rejiciunt in naturalem corporis, & temperamenti dispositionem, ratione cujus nonnulli ad mysticas functiones inepti sunt: nam teste Magno Gregorio (14) sunt quidam ita inquieti, ut sedere cum Maria ad pedes Christi minimè valeant. Sed ut observat sanctæ

memoriæ Episcopus Genevensis (15) debent, qui sunt hujusmodi, naturam vincere ope divinæ gratiæ, quæ omnibus invocantibus adest, & volenti nihil difficile. Ludovicus à Ponte (16) aliam assignat rationem, singularem Dei providentiam in Ecclesiæ gubernatione, in quâ diversa officia & gradus sunt. Quare debet unusquisque suam attendere vocationem, & invitantis vocem sequi, omnia removendo impedimenta. Præclare Bernardus, (17) *Omnes nobis causamur deesse gratiam, sed iustus forsitan ipsa sibi queritur gratia deesse nonnullos. Nempe res cordis est gratia devotionis ista quam querimus, & hoc munere ipse se fraudat, qui internum ei dissimulat receptaculum exhibere.*

6. Quòd si loquamur non simpliciter de contemplatione, sed de transitu à modo operandi humano, & naturali ad divinum & supernaturalem; advertendum est, non nisi post longam & durissimam probationem, quam in statu privationis supra descripto anima experitur, à Deo concedi, quâ de re mysticum admonere placuit, ne diutino labore pertæsus animus despondeat, & à cepto itinere retrocedat. Et ne videat temerè loqui, adfero exempla. Ubertinus de Casali (18) quatuordecim annis laboravit, priusquam introduci ad intimam perfectionem mereretur. S. Teresa (19) octodecim annis intolerabiles angustias passa est. S. Franciscus (20) per biennium gravissimo morore tabescebat. B. Clara de Monte Falco (21) quindecim annos huic privationi impendit. B. Catharina Genuens martyrimum suum in suo dialogo ipsa describit. Altera Catharina Bononiensis (22) per quinque annos valdè desolata fuit, & à Dæmonibus exagitata. Maria Ægyptiaca (23) septemdecim annis afflictâ ad purum decoxit scoriâ suam. B. Maria Magdalena de Pazzi (24) per annos quinque, & deinde per alios sexdecim tantam ariditatem passa est, ut videretur à Deo derelicta. B. Henricus Suso (25) per decennium divinâ caruit consolatione. Balthasar Alvarez (26) vir eximie sanctitatis è Societate Jesu

(8) *August. tr. 26. in Joh. an.* (9) *Cassianus coll. 19. c. 3.* (10) *Thren. 1. 4.* (11) *Johann. in Jesu Maria myst. Theol. c. 3.* (12) *Hierocles in titio Carminum Pythag.* (13) *Aristides 6. sacrorum sermonum to. 1.* (14) *Greg. 6. moral. c. 17.*

(15) *Sales de div. amore lib. 12. c. 1.* (16) *Ponte Ducis spirit. tr. 3. cap. 2.* (17) *Bern. in titio serm. de triplici custodia.* (18) *Ubertinus de Casali Arb. vita prolog. 1.* (19) *Teresa vita sua cap. 30.* (20) *Chronic. Minor p. lib. 1. c. 59.* (21) *Harpagus lib. 2. p. 5. collar. 3. in fine.* (22) *Cathar. Bononien. l. de 7. armis.* (23) *In vitis Patrum lib. 1.* (24) *In vita ipsius.* (25) *Henr. Suso vita sua cap. 23. & 32.* (26) *Lud. Ponte in vita Balth. Alvarez. c. 2. & 13.*

Jesu non nisi post sexdecim annos in vitâ mysticâ cum tenebris & labore decursos divinæ lucis adeptus est illustrationem. Thomas à Jesu (27) annis plusquam viginti laborans percipere non potuit, quid sit unio animæ cum Deo, donec tandem divina bonitas ei revelavit. Quod si in viridi hæc facta sunt, in arido quid fiet? Animo igitur infracto in viâ Domini perseverare oportet, & ab ejus disciplinâ non deficere, quia ut ait B. Laurentius Justinianus, (28) in bono occupatos non derelinquit, illosque ex insperato, & in nesciente caligine visitare consuevit. D. Bernardus (29) usque ad finem vitæ hanc spem, & patientiam extendit, sic enim ait: *Mulli totâ vitâ suâ ad hoc tendunt, & nunquam peritendum: quibus tamen, si piè, & perseveranter conati sunt, statim ut de corpore exeunt, redditur quod in hac vitâ dispensatoriè est negatum: illuc perducente eos solâ gratiâ, quo prius utebantur ipsi cum gratiâ, ut consummati in brevi, expleant tempora multa.*

7. Defino, si prius explicavero, quod ante promisi, animæ scilicet & potentiarum ejus divisionem secundum Mysticos: Marius Victorinus Afer (30) duas distinguit animas in homine, duas mentes, duplicem rationem cœlestem & hylicam. Constat enim homo duplici naturâ corporali & spirituali, & idè duplices debet habere operationes corporales, & spirituales; quarum ordinem & directionem in proprium finem respicientes Mystici hominem animale & spirituale distinguunt, non per substantiam, sed per meriti qualitatem, ut loquitur Paulinus Aquilensis. (31) Animæ vires sive potentias in Ordine ad contemplationem sex esse statuit Seraphicus Bonaventura, (32) nempe sensum, imaginationem, rationem, intellectum, intelligentiam, & apicem mentis, sive synderesis scintillam. Afferunt quidem Philosophi, rationem, intellectum, & intelligentiam non esse diversas potentias; non tamen negant esse diversos actus, sive gradus intellectus. Nam vis intellectiva, in quantum est discursiva, dicitur ratio: in quantum est simpliciter intuitiva, dicitur intellectus: in quantum est Divinitatis contempla-

tiva per simplicem apprehensionem, dicitur intelligentia, quod optimè Richardus (33) observat. Synderesis verò, quæ est habitus rationis practicæ animæ concreatus, quo prima principia in operabilibus naturaliter cognoscit, meritò à Mysticis apex mentis nuncupatur, & scintilla rationis sive intelligentiæ, quia per eam fortitur anima quandam respectum ad Deum immediatum, quo capax est ab ipso immediatè tangi & irradiari: & quia semper nata est in superioribus figi, & ad divina elevari: illustratque animam splendore cognitionis, & ardore inclinationis ad bonum eam succendit. Hæc ad mentem Bonaventuræ. Alii aliter procedunt. Animam vocant secundum operationes partis sensitivæ & appetitivæ: spiritum quoad vires rationales. Mens vel apex spiritus est nudus ac Deiformis animæ fundus, id est simplex animæ essentia imagine Dei insignita. Per fundum autem intelligo animæ nostræ *higemonicum*, seu principem partem, ut voce utar Stoicorum, aliter tamen quàm ipsi intelligant. Concipio enim animam tanquam vas quoddam lucidum, capax omnium illuminationum, & umbrarum à rebus quibuscunque provenientium. Sicut autem infimum vasis fundus vocatur omnia superinfusa sustentans ac retinens: ita princeps nostri pars, seu apex mentis idem sortitur nomen. Et sicut fundus eò magis absconditur, quò magis repletur corporibus densis: ita anima eò minus divinam percipit irradiationem, quò crassiores species rerum terrenarum Dei illustrationi superinfundit. Cunctis verò imaginibus creaturarum evacuatis, simplex dumtaxat, & amabilis Dei vultus in fundo animæ apparebit. De hoc fundo plura Taulerus, & alii Mystici passim. Ejus quoque mentionem facit S. Diadochus Photicensis Episcopus, (34) qui vixisse creditur circà finem quarti sæculi, quod notare volui, ne quis hanc vocem novitatis incuset.

8. Quoniam autem huc perveni, & hanc brevem Hægogem mysticæ Theologiæ, Deo duce, conscripsi; jam ad praxim Aspiratorium descendendum est, si prius hymnum cecisero, quo & gratias primæ omnium causæ agam, & vires postulem ad ea quæ desunt perficienda.

R 2

O Fons

(27) Th. à Jesu in *praf. lib. de orat. infusa*. (28) Laur. Justinianus de triumphali Christi agone c. 17. (29) Bern. ser. 3. de Circumcis. (30) Mar. Victor. in *si. lib. 1. adv. Arium*. (31) Paulinus Aquilensis. in libello adv. Felicem Urgelitanum, & Elipantum Tolosanum episcopos. (32) Bonav. *itinerar. mentis in Deum* c. 1.

(33) Richard. 1. de *Contempl.* c. 9. (34) Diadoc. de *perfect.* c. 26. & 33.

O Fons decori luminis, (35)

O lux serena siderum,
Ignis Deus purissime,
Vigor perennis cordium.

Te voce semper, te prece,
Te mente gratâ, vindicem
Meæ salutis concinam,
A Sole Eoo ad Hesperum.

Tu spes mihi, tu præmium,
Tu portus es fiducia:
Te fretus uno pertuli
Sortis procellam turbidæ.

Inter labores asperos
Lumen tuæ clementiæ,
Repenitè fulgens, vim procul
Abesse iussit Tartari.

Salve supernum incendium,
Clarumque mentium iubar:
Ad te reverter, supplicem
Voca per ignes mysticos.

Descende flamma, illabere
Cælorum ab arce fulgida,
Injunde cæno pectori
De fonte lucis lumina.

Cor, ossa, fibras concrema,
Venas, medullas, viscera,
Ipsamque mentem, ac spiritum,
Ut totus ardeam tibi.

O fors beata, ô gaudium,
Coniuncta cum mens Numini,
Et immemor rerum omnium,
Te diliget perenniter.

Summo Parenti Cælitum,
Natoque, & almo Flamini
Sit laus, decusque perpetim
Nunc & per omne sæculum.

C A P U T X I.

Gemitus animæ penitentis pro Incipientibus.

QUAMVIS expertis difficilè non sit, propriis motibus ad Deum assurgere, possitque unusquisque ex pharetrâ sui cordis sagittas orationum depromere; ne his tamen deficientibus pius Asceta aridus reperiatur, defectuive lignorum mysticus ignis in arâ cordis extingatur: ex scripturâ, & Sanctis Patribus sylvulam

(35) Ex libello meorum Carminum novam impresso.

Aspirationum collegi, pro triplici statu Incipientium, Proficientium, & perfectorum; in quarum usu & praxi quid servandum sit, jam supra explicatum est. Habes hinc eas in varias decades distributas, quò facilis valeant memoriæ mandari: cui studio aliquot dies tribuendi sunt. Quid enim prodest multas Aspiraciones in libello descriptas habere, nisi etiam memoriæ inscripta, imò & insculpta sint, ut in promptu habeantur omni horâ, & memento! Propono autem primo loco gemitus animæ penitentis, naturæ, & doctrinæ ordinem sequutus: quia, ut perveniamus ad id quod nondum sumus, purgare primò id quod sumus, & lacrymis eluere debemus.

DECAS. I.

1. **D**omine Deus meus, ego vilissimus sum peccator; indignus planè, quem terra sustineat. Miserere mei, & salva me.

2. Domine, qui es summum bonum meum, quàm longè per peccatum recessi à te, & habito in regione hâc longinquâ miseriarum, ubi perdidisti me.

3. Pater amantissime, peccavi in cælum & coram te, verè non sum dignus vocari filius tuus, fac me obsecro sicut unum de mercenariis tuis.

4. O quàm pœnitet me peccasse, dulcissime Deus, quàm pœnitet me, quòd legem tuam transgressus sum: amplius lava me ab iniquitate meâ, & à peccato meo munda me.

5. Domine Deus meus detestor peccata mea, abominor universa flagitia mea, confiteor ingratitude meam, & confugio ad aram misericordiæ tuæ.

6. Ablue me Christe Jesu pretioso sanguine tuo, & munda me ab omni peccato.

7. Sana Domine animam meam peccatis vulneratam, unge oleo gratiæ tuæ cicatrices delictorum meorum, ne quaeso despicias me.

8. Domine Deus piissime, ab hâc horâ nunquam transgrediar legem tuam, nunquam amplius consentire volo in aliquod peccatum: malo incurrere omnem pœnam, omnem infamiam, atque ipsam mortem, quàm deinceps peccare.

9. O Pater amantissime, da mihi ut faciam fructus dignos pœnitentiæ, & puniam delicta mea debita castigatione.

10. Erravi sicut ovis quæ perierat, audio tamen

tamen dulcissimam vocem tuam: Tu fornicata es cum amatoribus multis, tamen ad me revertere & ego suscipiam te.

DECAS II.

1. **N**unc cœpi, Domine, nunc vivere incipio, non in fortitudine meâ, neque in virtute brachii mei, sed in multitudine miserationum tuarum: confirma hoc tu, quod operatus es in me.

2. Tu, Domine, integros sensus & cor docile tribuisti mihi: sed heu me miserum & infelicem, quia omnibus bonis tuis abusus sum! Tu verò Pater misericors peccantem revocasti, & à poenis inferni liberaisti.

3. Doleo & angor vehementer ob innumera peccata mea, quibus te benignissimum Redemptorem offendi, diaboli servum me feci, indignationem tuam provocavi.

4. O si nunquam, Amantissime Pater, præcepta tua transgressus essem! ô si nunquam in tantam miseriam, & calamitatem incidissem! ô si nunquam peccassem! ô illos felices, qui innocentiam non perdidit, qui baptismatis gratiam illibatam custodierunt.

5. Statuo, summe Deus, impostero non peccare: firmissimè propono tua sanctissima præcepta non transgredi; verè & ex corde decerno cum adjutorio gratiæ tuæ universam legem implere.

6. Respice in me, Domine, oculis misericordiæ tuæ, dele præterita peccata mea, concede mihi per bonitatem tuam gratiam emendationis.

7. O quanta fuit hætenus ignavia mea! tempus ad poenitentiam concessum perdidit, gratiam & auxilia rejeci, vocibus tuis, quibus me vocabas, absurdus: & nunc, Domine, quid faciam? Poenitet me peccasse, miserere mei.

8. Eheu Domine Deus, quanta sunt vulnera mea, quanta infirmitas, & pravitas mea, pro quibus sanandis crucifixus es & occisus.

9. Deus propitius esto mihi peccatori: Jesu filii Dei vivi miserere mei.

10. Dominator vitæ meæ, ecce vides, quia non est in me bonum, nec sanitas animæ meæ: miser & cæcus sum, nihil possum, nihil sum sine te.

DECAS III.

1. **O** Salvator piissime, tu scis quot mala commisi, quot bona omisi: propitius esto mihi, & salva me.

2. O magna domus Dei, quàm vilis mihi fuisti, & quàm turpiter te pro nihilo contempsi?

3. O quàm justè me in infernum detrudere poteris, justissime judex, & mihi clementer pepercisti.

4. Confiteor, Domine, me omnium quos mundus habet vitiosissimum esse; sed nihilominus in immensâ confido bonitate tuâ. Et si sunt super numerum peccata mea, non est etiam numerus misericordiæ tuæ.

5. Deus tu scis insipientiam meam, & delicta mea à te non sunt abscondita. Delicta juventutis meæ, & ignorantias meas ne memineris.

6. Deus meus, misericordiæ mea, oro te per dilectum filium tuum, da mihi virtutes amplecti, vitia rejicere, terrena calcare, cœlestia fruire.

7. Væ tempori illi, quando te non cognoscebam summum bonum animæ meæ: væ cecitati illi, quando te non videbam.

8. Domine Deus meus, quando plenè mihi moriar, & tibi vivam? quando me ab omnibus rebus terrenis expediam? quando sensus meos & affectus plenè cohibebo, & quidquid est in me vitiosum frænabo?

9. O si jam mundum contemnerem! ô si terrena calcarem! ô si quod amant mundani pro nihilo ducerem!

10. Utinam ab omni vitio purgatus, & ab omni inordinatâ affectione emundatus divino il-lapsu dignus essem, & cœlestium charismatibus gratiarum.

DECAS IV.

1. **M**ortifica, Domine, passiones meas, cohibe illas, & moderare amore & præsentia tuâ, ne me perturbent; sed magis ad id juvent, cujus gratiâ eas dedisti, ad bonas scilicet operationes.

2. Amove à corde meo inanes cogitationes, & verear illud evolere in conclavi animæ meæ, ubi tu habitas, quod, si ad noticiam hominum venturum esset, cogitare erubescerem.

3. Vilescat mihi, Domine, omnis creatura, & nihil mihi placeat, nisi tu.

R 3

4. Dul-

4. Dulcis Jesu, quàm amabilis est gratia tua, quàm suavis amicitia tua? ne quæso abjicias me propter peccata mea.

5. Ne projicias me Deus à facie tuâ, accelera precor, & sensus meos erue citò de luto fœcis.

6. Ablue me, Domine, pretioso sanguine tuo, sana me vulneribus tuis, sanctifica me amarissimâ passione & morte tuâ.

7. Qui plasmâsti me, & per crucem tuam redemisti mundum, adjuva me, & miserere mei.

8. Aperi mihi viscera benignitatis tuæ, clementissime Pater, recipe me in gratiam tuam, & dimitte omnia peccata mea.

9. Da mihi Domine fortis, & patiens tantam contritionem, quantam scis deberi peccatis meis. Peccavi, miserere mei.

10. Hic ure, hic seca, ut in æternum parcas: hic me castiga, & noli in futurum reservare mala mea.

D E C A S V.

1. **P**eccavi super numerum arenæ maris, indignus sum, Domine, miserationibus tuis, sed misericordia tua superat scelera mea.

2. Nonne dixisti, Domine, gaudium esse in cœlo super uno peccatore pœnitentiam agente? exple igitur hoc gaudium in cœlis de me.

3. Tu Domine, qui non vis mortem peccatoris, sed ut convertatur & vivat, largire mihi vitam, quâ destitutor.

4. Venistine Domine, ut justos traheres ad te, an ut peccatores? Si peccatores? ecce me maximum omnium, trahere me ad te.

5. Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam: & secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam.

6. Asperge me Domine sanguine tuo, & super nivem dealbabor.

7. Cor mundum crea in me Deus, detergis sordibus animæ meæ.

8. Redemptor animæ meæ, quamdiù avertis faciem tuam à me, & non succurris gementi?

9. Ecce me filium prodigum, & prodigo deterior: miserere Pater, & dona me annulo, & veste, & dignum fac amplexu tuo.

10. Non sit frustra pro me fusus sanguis tuus, dulcissime Salvator, sed in salutem, & vitam æternam.

D E C A S VI.

1. **Q**uovis non mederis vulneribus meis medicorum peritissime, & clementissime Jesu Christe? Ecce cœcus sum ad videnda, quæ recta sunt, claudus ad preces, paralyticus ad opera bona: miserere, & sana me.

2. Sanguine tuo medere mihi Domine, & cura vulneribus tuis vulnera mea.

3. Domine ne in furore tuo arguas me, neque in irâ tuâ corripias me.

4. Ecce ego servus tuus sum, & filius ancillæ tuæ, lætifica animam servi tui, quoniam ad te, Domine, animam meam levavi.

5. Non mereor filii nomen, & tamen tu pater es: semper sis, ut semper sim filius.

6. Deus tu scis insipientiam meam, & delicta mea à te non sunt abscondita. Utinam non peream in insipientiâ meâ.

7. Dixi, confitebor adversum me injustitiam meam Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei.

8. Non veniat mihi pes superbiæ, & manus peccatoris non moveat me.

9. Delicta quis intelligit? Ab occultis meis munda me Domine, & ab alienis parce servo tuo.

10. Memento quæso quod sicut lutum feceris me, & in pulverem reduces me.

D E C A S VII.

1. **N**on intres in iudicium cum servo tuo Domine, quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. Misericordiâ indigeo, pacem quæro, non iudicium.

2. Vide humilitatem meam & laborem meum, & dimitte universâ delicta mea.

3. Ostendo tibi Pater immania delicta mea, quæ libentius occultarem, si possem, & obliterarem sanguine cordis mei. Atque utinam aboleantur unâ guttâ sanguinis dilectissimi Filii tui, Redemptoris mei, ne appareat coram te fœditas mea.

4. Heu me, Domine, quia pejor Dæmonibus sum; & in naturâ quidem manifestum est, in moribus etiam fateor, nam video plura in me peccata, quàm in illis.

5. Confiteor tibi, Deus meus, dedecora mea in laude tuâ; recolo coram te scelera mea, non quòd ea amem, sed ut amem te lumen oculorum meorum, & fontem misericordiarum.

6. Purissime & sanctissime Deus, malo milies mori, quam te vel levissime offendere.

7. A nullo hoste magis timeo, quam à meipso. Quis me custodiet à meipso? Non utique ego. Nisi enim tu custodieris me, frustra ego vigo ad mei custodiam.

8. Veni Domine ad me, quia longè recessi à te. Doce me venire ad te, non enim possum, nisi tu, qui es via, doceas me.

9. Detestor peccata mea, Deus meus, corde salvatoris mei: Sicut cor Jesu ea flevit, ita ea ploro & abominor.

10. Quis mihi det, ut sit magna velut mare contritio mea, ex quo lachrymarum flumina exeant, & in illud intrent, ut iterum ac perenniter fluant?

DECAS VIII.

1. **O** Ubi estis lacrymæ, ubi dolores? Deserite omnes, & in me tot scelerum reum agminatim irruite.

2. O quàm bonum erat mihi, si natus non fuisset: neque enim vitam mihi dedisti; ut te offenderem Deus meus.

3. O Sol mundi oculo, qui me toties peccantem aspexisti, urinam me deinceps non nisi dolentem, & lugentem aspicias.

4. Contremiscite omnes artus mei ad horrificum nomen peccati. Et vos omnes creaturæ vindicate in me creatoris offensam.

5. O qualem Deum offendi, quàm amabilem, quàm amantem mei, Deum dilectionis, beneficentiæ, & bonitatis?

6. Quid iniquitatis inveni in te, ò bone Jesu, ut tam crudeliter, tam impiè agerem tecum?

7. O si quod factum est, possem infectum reddere! ò si tempus præteritum revocare! quàm libenter cum perditâ innocentia vitam commutarem!

8. Pœnitent me peccasse Deus meus, semperque pœnitebit: & si possem, infinito dolore dolerem, quòd offenderim te.

9. Convertere Domine, & eripe animam meam, salvum me fac propter misericordiam tuam.

10. Vide Domine afflictionem meam amarum nimis, quia non est qui auxilietur mihi, nisi tu Deus meus.

DECAS IX.

1. **S**iccine permittis, Domine, me indignissimam creaturam tuam à terrâ sustentari? ò quanta est bonitas, & misericordia tua!

2. Placare, Domine, & ostende mihi serenum vultum tuum.

3. Ecce Deus tuus, anima mea, ecce qui delet peccata tua: vide quanta pro te pertulit, quanta charitate te diligit: cave nè unquam ab eo discedas.

4. Hoc unum à te peto Domine mi, exaudi me, ut non peccem, ut cognoscam, & faciam voluntatem tuam.

5. Veni Domine in cor meum, fac flagellum de funiculis, & ejice ab eo omnes profanantes domum tuam.

6. Da mihi, Jesu benignissime, unam ex tuis lacrymis, quas pro me uberrimè effudisti, ut eam offeram Patri tuo in satisfactionem pro peccatis meis.

7. Recipe fugitivum tuum, Clementissime Pater, pateat mihi pulsanti janua tua, accipe me fugientem ab inimicis.

8. Mortifica & avelle à me quidquid displicet tibi: vivifica, & auge in me, quod tibi placet, tu qui mortificas, & vivificas.

9. O Pater amantissime, si vis potes me mundare. Sana animam meam, quia fateor me peccasse.

10. O si omni vitio carerem! ò si sensus ab illicitis objectis chiberem! ò si totus compositus intus & foris essem! Quando, quando ab omni labe purus ero? Quando ita expurgatus, & ordinatus, ut nihil appareat in me, quod intuentium oculos possit offendere? Adjuva me Domine Deus meus, & peccatricis animæ meæ ablue sordes.

CAPUT XII.

Pia desideria ad usum Proficientium.

Anima, quæ à Deo aberraverat, postquam rediit in viam bonam, similis est filiis Israël, quos Dominus in manu forti de servitute Ægypticâ liberavit. Sicut enim illi egressi de Ægypto in terram fluentem lac & mel, duce Mose, progressi sunt: ita anima ad ulteriora procedere debet; contemptis hostium tentationibus ad reditum in Ægyptum sollicitantibus, quia Dominus pro nobis pugnat, & adiutor noster est;

est; virtus nostra, & tutissimum refugium? ad quem fervidis motibus cor erigere, ejusque opem jugiter implorare debemus piis desideriis & aspirationibus, quæ statui Proficientium specialiter convenient. Harum decades aliquot subji- cio in usum, & exemplum.

D E C A S I.

1. **I**llumina, Domine, oculos mentis meæ lumine fidei, & sapientiæ, ut te semper respiciam tanquam exemplum mihi datum ad vitam sanctè instituendam.

2. O si vires animæ, Christe dulcissime, per vires sanctissimæ animæ tuæ perficeres, & reformares! Utinam imaginem tuam in meo animo & corpore effingam!

3. Deus meus, & vita animæ meæ, quis ego sum, & quæ domus patris mei, ut præstares mihi tot beneficia? A te Domine, & ad te creatus sum: tu requies mea, tu centrum animæ meæ.

4. Bone JESU, spes mea, & refugium meum, saluto & veneror suavissima vulnera tua: immerge me, & absconde in illis: imprime illa cordi meo, ut tui amore totus ardeam, & medullitus tibi compatiar.

5. Da mihi, Domine, intentionem rectam, ut ex filiali amore tuum honorem & beneplacitum in cunctis quæram. Da intentionem perfectam, ut nec spiritualem consolationem exquiram, sed in omni desolatione tibi adhærere concupiscam.

6. Tolle Domine à corde meo nimium amorem mei, & infunde perfectum tui amorem: tolle cor servi pigri, & minds fidelis, & da cor filii per sanctam fiduciam in te sperantis.

7. O si tui dumtaxat recordarer, te solum cogitarem, te solum diligerem!

8. O si januas sensuum meorum rebus mundanis occluderem, cunctisque virtutibus ornerem, ut tibi per omnia placerem!

9. O si mentem meam ab omni multiplicitate expedires, ò si eam penitus in te colligeres!

10. Quæram te diligenter summum bonum meum, te sollicitè cupiam immensa pulchritudo mea, ad te velociter curram, vera requies animæ meæ.

D E C A S II.

1. **D**iscedite à me creaturæ omnes, vestrarum curarum me expertem relinquire, nè impediat salutem animæ meæ, nec me ab assidua Dei memoriâ interpellatis.

2. Ne me permittas, Domine, in salebrâ tepiditatis hæere, & caligine ignorantis obvolvi; sed expedi vires meas, ut ad perfectionem velociter curram.

3. In tuum pretiosum sanguinem me totum projicio; ut universa delicta mea & imperfectiones absorbeat, ac in humilitate, patientiâ, cæterisque virtutibus contineat.

4. Hoc unum volo, Domine, hoc unum desidero, hoc unum peto, ut benignis oculis respicias me.

5. Illumina cor meum, accende affectum, roboram manus, ut eum virtutis gradum, ad quem sum destinatus, per tuam misericordiam adipiscar.

6. Præsta Domine, ut per mei perfectam abnegationem ad perfectum tui amorem perveniam. Tu jussisti ut diligam te, da quod jubes, & jube quod vis.

7. Seda precor tentationum procellis agitatum animam meam, tu qui mari terminos ponis, & dicis: Huc usque venies, & hic confringes tumentes fluctus tuos.

8. Adorna Rex Sion thalamum animæ meæ, sponsæ tuæ, ut nihil admittat, quod non sit honestum & decorum, nihilque in eâ appareat, quod displiceat oculis tuis.

9. Utinam, Domine Deus meus, verè mitis essem, & humilis corde; verè pauper, & nudus spiritu.

10. Ecce, Domine, constituo me in infimo loco, infra omnem creaturam, quia peccator sum, & omnium indignissimus.

D E C A S III.

1. **O**mnem voluntatem meam in tuam, Domine, transfundè: fiat voluntas tua de me & per me in tempore, & in æternitate.

2. Conforma me, suavissime JESU, sanctissimæ humanitati tuæ, & da mihi liberam ad te introversionem.

3. Instrue, dirige, & adjuva me in omnibus, ut nihil agam, nihil loquar, nihil cogitem, nihil velim, nisi quod tibi sit acceptum.

4. Benedico, & gratias ago omnipotenti clementiæ tuæ, Domine Deus meus, nam quidquid mihi impendi potuit à largitate tuâ, recepi semper inæstimabiliter supra condignum.

5. Domine quid me vis facere? fac ut vivam in beneplacito tuo.

6. Da mihi, Domine, mentem tranquillam, & excita in me castæ dilectionis ardorem.

7. Illu-

7. Illucesce mihi anhelanti ad te, ne tenebrae mortis me comprehendant.

8. Quam bonum est pati pro Christo, pro Christo affligi, contemni, & mori?

9. Ave dulcis Jesu, qui pro me mori dignatus es, ne permittas me damnari, quem tuo pretioso sanguine redemisti.

10. O dulcis Societas, semper esse cum Christo: o dulcis vita cum Christo vivere, cum Christo pati, & mori!

D E C A IV.

1. **S**erviat tibi, Domine Deus, quidquid ago, quidquid loquor, quidquid cogito: omne opus à te incipiat, in te finiatur.

2. Servus tuus ego sum, da mihi intellectum Domine, ut discam mandata tua: nolo mei ipsius esse, tu libera me ab omni proprietate.

3. O quam suave est sedere in solitudine, & tacere, cum solo Jesu loqui, solum Jesum meditari, in quo sunt omnia bona!

4. Planta in me, Domine, radices solidarum virtutum, & fac exerescere cum viriditate boni operis, ne velut arbor infructuosa otiosus sim in domo tua.

5. O dulcis Jesu, fons omnium bonorum, fons vitae & gratiae, dirige gressus meos in semitis tuis, & doce me facere voluntatem tuam.

6. Cor meum evacua ab omni creaturâ, & ab omni impedimento: fac ut sim purus & simplex, ac totus in te defixus: ut nihil respiciam, nihil amem in creaturis, nisi quod tuum est, & propter quod creatæ sunt.

7. Da mihi fervorem spiritus tui, Jesu amantissime, accende in me ignem, quem venisti mittere in terram, ut tibi soli placere studeam, & ab omnibus propter te despici exoptem.

8. O unice dilecte Jesu, ne derelinquas me desolatum in hoc exilio! sed sicut promissisti, ita mecum age, ut vadas, & venias iterum ad me tempore opportuno, donec finito probationis certamine assumas me ad te ipsum.

9. Domine, virtus mea, sis in omnibus benedictus, in quibus me affligis; voluntatem tuam adimple in me, scio enim, quod nihil potes agere injustè.

10. Oro te, Deus meus, eripe distractum, & captivum animum meum ab omnibus concupiscentiis, & corporalibus imaginibus, ut te ipsum in me illuminatâ ratione inveniam, qui me ad tuam pretiosam, & incorruptibilem imaginem fecisti.

D E C A S V.

1. **D**eus meus, omne bonum meum, quando replebis me gratiâ & charitate tuâ, ut cognoscam quod tu sis mihi omnia, quodque verè extrâ te nihil sint omnia?

2. Orere mihi lux sempiterna, & inclinentur umbrae vanitatis meae, ut ne atomus quidem me separet à te, aut obumbret mihi.

3. O quam suavis est, Domine, spiritus tuus, & quam dulcia faucibus meis eloquia tua? utinam semper eorum memor sim ad faciendum ea.

4. Domine Deus, desidero laudare te pro omnibus qui te ignorant, vel blasphemant sive in terris, sive in inferno.

5. Intuere me oculis misericordiae tuae, & iustitiam tuam longè fac à me, Deus meus, amor meus.

6. Tufcis, Domine, quia amo te: repelle à me quidquid displicet tibi.

7. Nihil habeo, quod offeram tibi, præter lacrymas contriti & amantis cordis; suscipe eas, & misce sanguini tuo, benignissime Jesu.

8. Tibi, Domine, hoc corpus nutrio, tibi conservo hanc vitam: vires mihi largire, ut serviam tibi.

9. Utinam efficere possem, dulcissime Deus, ut omnia gaudia, quæ sunt & erunt in mundo, non sint nisi de te. In te enim verum gaudium, in te vera consolatio.

10. Posside, bone Jesu, cor meum, & reple illud gratiâ tuâ.

D E C A S VI.

1. **I**n te vivam, in te moriar, suavissime Jesu & tam in vitâ, quam in morte cantabo tibi quia bonus es, & in æternum misericordia tua.

2. Absorbe, Domine, concupiscentiam meam dulcedine tuâ, quam abscondisti timentibus te, nè interior gustus vanis illectus, & deceptus, ponat amarum dulce, & dulce amarum.

3. Confugiat, Domine, mens mea sub umbrâ alarum tuarum ab aestibus cogitationum hujus sæculi, ut in te abscondita cantet. In pace, in idipsum dormiam, & requiescam.

4. Da quæso, Domine, cordi meo te desiderare, desiderando quærere, quærendo invenire, inveniendo amare.

5. Fac me funditus mori huic mundo, & transuentium rerum oblivisci præ magnitudine timoris, & amoris tui, ut nihil temporale diligam, aut metuum.

6. Deduc me, Domine, in iustitiâ tuâ propter inimicos meos, dirige in conspectu tuo viam meam.

7. Salvum me fac, Domine, quoniam defecit Sanctus, quoniam diminutæ sunt veritates à filiis hominum.

8. Perfice gressus meos in semitis tuis, ut non moveantur vestigia mea.

9. Tu qui dixisti, si quis sitit veniat ad me, & bibat, da sitienti animæ meæ semper bibere ex te, ut secundum promissionem tuam fluant aquæ vivæ de ventre meo.

10. Expelle à me, omnipotens Deus, jactantiam mentis; & auge cordis compunctionem: minue superbiam meam, & perfice in me veram humilitatem: libera me ab insidiis inimici, & conserva in tuâ voluntate.

D E C A S V I I.

1. **C**ognoscam te, Domine, virtus mea, inveniam te desiderium cordis mei, diligam te vita animæ meæ.

2. Tibi laus, tibi gloria, tibi gratiarum actio in sæcula sempiterna, ò beata Trinitas, pro omnibus contumeliis, quæ tibi ab impiis inferuntur.

3. Laudo te, Amor dulcissime, & glorifico te pro omnibus, & in omnibus bonis, quæ tua gloriosissima Divinitas, & beatissima Humanitas operata est in nobis per nobilissimum instrumentum cordis tui, & operabitur in sæcula sæculorum.

4. In te projectus sum ex utero, de ventre matris meæ, Deus meus es tu, ne discesseris à me.

5. Dominus illuminatio mea, & salus mea, quem timebo? Dominus protector vitæ meæ, à quo trepidabo?

6. In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum; redemisti me Domine Deus veritatis.

7. Complaceat tibi, Domine, ut eruas me; Domine ad adjuvandum me respice.

8. Judica, Domine, nocentes me, expugna impugnantes me, apprehende arma & scutum, & exurge in adjutorium mihi; dic animæ meæ, salus tua ego sum.

9. Miserere mei Deus, miserere mei, quoniam in te confidit anima mea.

10. Sitivit in te, Deus, anima mea, quàm multipliciter tibi caro mea.

D E C A S V I I I.

1. **M**iserere mei Deus omnium, & ostende mihi lucem miserationum tuarum.

2. Benedicite omnia opera Domini Domino, laudate, & superexaltate eum in sæcula.

3. Venite, audite, & narrabo, omnes qui timeatis Deum, quanta fecit animæ meæ.

4. Deus in adjutorium meum intende, Domine ad adjuvandum me festina.

5. Repleatur os meum laude, ut cantem gloriam tuam, totâ & magnitudinem tuam.

6. Domine Deus virtutum quis similis tibi? potens es Domine, & veritas tua in circuitu tuo.

7. Bonitatem, & disciplinam, & scientiam doce me; quia mandatis tuis credidi: Doce me justificationes tuas.

8. Quò ibo à spiritu tuo, & quò à facie tuâ fugiam? Si ascendero in cælum tu illic es, si descendero in infernum, ades.

9. Ad te, Domine, levavi animam meam, Deus meus in te confido, non erubescam.

10. Vidi prævaricantes, & tabescebam, quia eloquia tua non custodierunt.

D E C A S I X.

1. **Q**uis similis tui in fortibus, Domine, quis similis tui? magnificus in sanctitate, terribilis, atque laudabilis, & faciens mirabilia.

2. Opto, Domine, patiens esse, & humilis, & resignatus: tu pro me supplere digneris, quidquid mihi deest in his virtutibus.

3. O quàm desidero humilitatem habere! Da mihi thesaurum humilitatis tuæ, humillime Jesu Christe.

4. O quantum desidero pati pro te, amantissime Jesu! Tamen induxeris omnes fluctus tuos super me, lætus omnia tolerabo per gratiam tuam ob amorem tui.

5. Recordare, Domine, quia Pater meus es: ecce Anima mea nuda est, indue eam virtutibus tuis: ad patrem enim pertinet, nudam & pauperulam filiam vestire.

6. Quid volo præter te, Domine, aut quid mihi prodesse omnia sine te? Tu solus sufficis animæ meæ.

7. Quam vani sunt homines: qui te non quærent; quàm miseri, & avari, quibus tu non sufficis?

8. O si omnium hominum quotquot fuerunt, sunt, & erunt, corda & voluntates solus haberem, ut iis te summè diligerem, unicum bonum meum?

9. In

9. In te, Domine speravi, non confundar in æternum. Et si Angelus de cœlo affereret mihi, me projectum esse à facie tuâ, non crederem illi. Et si tu ipse, summe Deus, diceres mihi, ego in æternum te damnavi, nolo audire preces tuas. Ignosce, Domine, in hâc re non crederem tibi; sed etiam si occidas me, & in inferno demergas me, semper in te sperabo.

10. Da mihi, Domine, vulnera tua: abhorreo enim videre cor meum, nisi vulneribus plenum, cum te aded crudeliter pro me videam crucifixum. Non possum vivere sine vulnere, cum te undique videam vulneratum.

CAPUT XIII.

Suspiria amantis anima pro Perfectis.

Perfectos appello, non ex omni parte: quis enim in hoc mundo? Imò, ut verissimè scribit Bernardus Drogoni Monacho, *Nemo perfectus est, qui perfectior esse non appetit; & in eo quisque perfectiorem se probat, quòd ad maiorem tendit perfectionem.* Perfectos igitur voco, expurgatos à peccatis, ornatos virtutibus, qui in humilitate & charitate magnos jam progressus fecerunt, & ad intimam cum Deo unionem ferventi affectu aspirant. Quia verò perfectio in amore Dei consistit, motus anagogici ad Perfectorum statum pertinentes, ex amore potissimum desumuntur, ut ex subjectis formulis apparet.

DECAS I.

1. **O** Dulcedo cordis mei, ô vita animæ meæ, ô essentia essentiæ meæ, & jucunda requies spiritus mei, abstrahere me ab omnibus creaturis, ut solum requiescam in te.

2. **O** Domine Deus meus, spes mea & refugium meum, ô dilecte votorum meorum, quando omnem dissimilitudinem & imperfectionem absumes in me?

3. **O** charorum omnium charissime, ô sponse floride, sponse mellifue, quando me ornabis illis monilibus, quibus tibi placebo?

4. Trahe me post te, sponse dulcissime, ut alacriter, purè, perseveranter curram in odorem unguentorum tuorum.

5. Effice me hominem secundum cor tuum, præpara tibi in me gratam habitationem, ut ad me venias, & mansionem apud me facias.

6. Inebria me vino charitatis tuæ, ô pulcherrime amator meus, uni me tibi intimè, & me totum transmuta in te.

7. **O** ignis increate, quando me totum incremabis flammâ ardentissimâ amoris tui? quando peremprâ in me omni proprietate totus tuus ero?

8. **O** dilecte mi, quem solum quaero, quando mihi pulsanti, & gementi aperies? quando te ipsum mihi manifestabis, & dices, salus tua ego sum?

9. **O** immensa dulcedo mea, quando me totum in te rapiens, absorbebis, & abscondes? Quod enim est mari absorbere unam guttam, hoc tibi est absorbere me.

10. **O** felicitas mea, ô totum & solum gaudium meum, quando sublatis omnibus impedimentis introduces me in cubiculum gloriæ tuæ, & me tibi inseparabiliter agglutinabis?

DECAS II.

1. **Q**uæsi vultum tuum, vultum tuum, Domine, requiram: frustra enim laboro, quamdiu te non quaero.

2. Nolo te sequi, Domine, per viam consolationum, & delectationum; sed veni & puri amoris. Nolo id quod egreditur à te, sed te ipsum solum. Te solum volo, te solum desidero: nihil mihi extrâ te.

3. In te, Domine, est omne esse meum, omnis delectatio mea, omne bonum meum: Si quid meum dico, si me ipsum nomino, te solum intelligo, qui solus meus es, & omnis essentia mea in te est.

4. Anima mea sicut terra sine aquâ tibi: effunde ergò, clementissime Deus, largam super me benedictionem de rore cœli, & de pinguedine terræ viventium.

5. Utinam dirumperes cœlos, & ad me descenderes, ut durities mea liquefacta deflueret, & amore tuo totus ignitus inenarrabilibus te gemitibus invocarem.

6. Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est, & cogor ibi vivere, unde mallet abesse: cogor abesse à te, cum quo tantoperè cupio permanere.

7. **O** Amor quàm absconditus, quàm ignotus es? Te cupio, Domine, nihil aliud. Præbe mihi cor tuum, & accipe meum.

8. **O** si possem velocissimè totam terram peragrare, & clamore valido ubique vociferari, vivat amor Jesu Christi: Vivat amor Jesu Christi!

S 2

9. **O** su-

9. O superlucida, & delitiosa Trinitas unus Deus, pasc me tuis influxibus. O simplicissimum, & jucundissimum bonum, o bonum incommutabile, imple me te ipso: transfer in te originem meam: introduce me in fundum animæ meæ.

10. O charum principium meum, quando te feliciter inveniam? quando te ardentissime diligam? quando me totum in te rapies? quando me totum absorbebis, & sine medio tibi unies?

D E C A S I I I.

1. **Q**Uando obdormiam, & requiescam in te, pax mea dulcissima? quando plenè aspirabit mihi Divinitatis tuæ fragrantia? quando mihi exorietur dies sempiterna tuæ manifestæ visionis.

2. Per tuum cor transverberatum transfige, amantissime Jesu, cor meum jaculo amoris tui, ita ut nihil terreni continere possit, sed à solâ efficacità tuâ Divinitatis contineatur.

3. Ave JESU, sponse mellifue, saluto & veneror te omnium electorum tuorum affectu. Excita & rege spiritu tuo vivifico omnes motus cordis mei.

4. O amor meus & omne gaudium meum, quando inclinabitur umbra mortalitatis, & aspirabit dies æternitatis? quando depositâ sarcina corporis hujus cum Sanctis tuis te perenniter laudabo?

5. Recipe me, o floride sponse, inter suavissimos amplexus amoris tui, quibus constrictus spiritus meus totus ardeat, & comburatur.

6. O bonum super omne bonum, o finis sine fine, quando fruam te sine modo, & sine fine?

7. Pulcher es, dilecte mi, & amabilis valdè, non carni & sensui; sed animæ credenti, mundum cor habenti, & ad invisibilia se transferenti.

8. Dominus meus, & Deus meus, amem te solum propter te, & nihil amem nisi in te.

9. O suavissime Cæli splendor, adure cor meum potentissimo charitatis incendio: tibi viscera mea sacrifico, ut ea æternis flammis comburas.

10. Cupio, Domine Jesu, ut, quoties aërem ad me attraho, te ipsum cordiali affectu intra me attraham, quatenus omnes cogitationes, verba, & opera mea tuis cogitationibus, verbis, & operibus uniantur, & sic unita Deo Patri ad majorem ejus gloriam represententur.

D E C A S I V.

1. **D**A mihi, Domine, ut te videam sine formâ corporeâ, sine specie imaginariâ, sine luce creatâ. Trahe me post te extra omnes creaturas.

2. Malo, Domine, ex voluntate tuâ acerbissimas inferni penas sine fine tolerare, quàm sine te gaudiis perfui sempiternis.

3. Demerge, dilectissime mi, parvulam guttam spiritus mei in immenso pelago bonitatis tuæ, demerge & absorbe me totum in abyssò infinitæ misericordiæ tuæ.

4. Veni suspirata quies amantis animæ meæ, ut nulli mihi dies, nullæ noctes eant sine te, nullus mihi somnus sine te: tibi soli vivam, & moriar.

5. Quis ego sum, & quis es tu amor meus? Numquid non multum esset, si te permitteres à me amari? sed & insuper te amari præcipis, & mihi mortem sempiternam minaris, si te non amo.

6. Clementissime Pater, sicut tu ab omni æternitate voluisti, antequàm ego essem, ita fiat: chãrior est enim mihi tua gravissima voluntas, quàm operandi libertas.

7. Quando me lætificabis in regno tuo, Domine Deus meus, clarissimo vultu tuo? Quando omnia, quæ credo, lego, & audio de te, & gloriâ tuâ clarè, & intuitivè videbo?

9. Sileat ante te omnis creatura, Deus meus: Tu solus mihi loquaris, adsis, & illumines, qui es omnia in omnibus, & super omnia amabilis, & gloriosus.

9. Vulnera cor meum tam potenti jaculo dilectionis tuæ, ut omnis terrena consolatio amara mihi reddatur, & omni solatio creaturarum libenter caream.

10. Extingue, Domine, omnes extraneas imagines in corde meo, ut pacem nullibi, sive delectationem vel quæram, vel inveniam, nisi in te dulcissime Deus meus.

D E C A S V.

1. **O** Charitas, Deus meus, fac me obsecro unum tecum, sicut tu, & Pater unum estis, & sufficit mihi.

2. Utinam, suavissime Jesu, eâ flammâ amoris arderem, quâ ardent Seraphim, quâ ardet Mater tua, quâ ardes tu.

3. O si possem ab omnium cordibus amorem, qui non est tuus, evellere, & tuum inferre,

rere, ut amore tuo omnes arderent, & languerent!

4. Amo te Deus meus, quia æternus es. Amo te immensitas mea, quia immensus es.

5. In amoris signum gratulor tibi, Deus meus, divinitatem tuam, simplicitatem tuam, æternitatem tuam, omnesque tuas perfectiones, quæ ita sunt in te, ut idem sint, quod tu.

6. Utinam omnia, quæ cogitavi, quæ sum loquutus, & operatus, ex puro tui amore semper fuissent! Utinam te semper amassem!

7. O si possem, Deus meus, retrovertere annos meos, & peractæ ætatis spatia amoris tui actibus replere! ô si te semper dilexisssem, cum alia extra te dilexi!

8. Nihilum mei præcessit me à diebus æternitatis tuæ, Deus æterne! nunc verò exulto tibi factori meo, & cupio annihilari, quidquid in me terrenum est, ut tu solus vivas in me.

9. O æternitas quàm clarè lucet, quàm blandè, quàm præcisè, quàm in puncto! Ad te feccedo à mundo isto sensibili: in te meum solatium, & recreatio est post negotia vitæ humanæ, post tædium vitæ labentis.

10. Tu desiderium collium æternorum, dulcissime Jesu: tu desideratus cunctis gentibus; tu sponfus, tu rex cordium: tu amor meus, & omne bonum meum.

DECAS VI.

1. **T**U scis Domine, quia, si possem, omniem tibi laudem, gloriam, & honorem tribuerem, quibus te laudant, glorificant, & honorant omnes Angeli, & Electi tui; sed quia impotens ad hoc sum, suscipe saltem desiderium meum, & bonam voluntatem.

2. Excluye à me, Deus, omnia impedimenta gloriæ tuæ, & in eo statu me constitue, quem aptiorem fore nosti, ut major tibi gloria ex me proveniat.

3. Possideam te in medio cordis mei, beatitudo sempiterna! possideam te, summa dulcedo animæ meæ!

4. Me tibi resigno, creator meus, purè propter te ad omnia officia, loca, casus, eventus, statumque animæ, & corporis, qui tibi placuerit.

5. Nihil à te peto, Domine, nihil volo, nisi pro majori gloriâ tuâ. Quòd si per ignorantiam, vel errorem aliud peterem, nolo exaudiri.

6. Si tibi æquale præstatur obsequium; malo, Domine, desolationem, quàm consolatio-

nem, ut pro tui amore aliquid patiar internæ afflictionis.

7. Quia sine te nihil possum pati pro te, da mihi multam & magnam gratiam, ut multa & magna patiar pro amore tuo.

8. Major es omni laude, Deus meus; & ob id gaudeo, quia, quidquid obsequii omnes puræ creaturæ præstare tibi quocumque modo conantur, longissimè impar est dignitati & magnitudini tuæ.

9. Quidquid virtutum, piorum actuum, & affectuum in libris editis, & edendis describitur, quidquid fieri potest tibi gratum, & acceptum, id omne approbo, & volo, & cum gratiâ tuâ perficere cupio.

10. Utinam possem, Deus meus, aliquid hoc momento efficere, quòd summè tibi placeat. En hoc, quod nunc aggredior, purè ad hoc dirigo, ut maximam in eo habeas complacentiam.

DECAS VII.

1. **Q**Uæso te, Domine, ne patiaris quidquam in me, quod non sit usquequaque tuum, & divinum; & si quid est, illud protinus evelle.

2. Si scirem, Deus meus, me fore annihilandum, adhuc tibi omni studio servirem; non enim tibi servio propter me, sed propter te.

3. Da, bone Jesu, ut oratio illa tua suam vim in me habeat, ut sicut tu in Patre, & Pater in te est; ita ego tecum unus sim voluntate, amore, opere, moribus, & vitâ.

4. Extingue me, Domine, in corde omnium hominum; & cunctos homines in corde meo occide, ut mihi mundus crucifixus sit, & ego mundo.

5. Mitte mihi Deus, quamcumque vulneris afflictionem, & crucem; & in omni tribulatione præsta, ut reum me fatear, & cognoscam, & ut meipsum contemnam.

6. Hactenus quosdam amavi, qui me non amabant; jam te amabo, amator æterne, qui me amasti, antequàm te novissem; quem amare virtus summa est, à quo amari felicitas.

7. De profundis cordis mei clamo ad te, suavissime Deus, ut auferas à me vanissimum amorem corporeæ pulchritudinis, & me totum transferas ad purissimum ambrem decoris tui.

8. Illabere, precor te, in penetralia cordis mei, & imprime mihi sermo tuo dulcissimam, & admirabilem speciem tuam, ut quiescam in suavitate præsentia tuæ.

9. Veni Domine, amor meus, gaudium meum, & corona mea: veni & noli amplius tardare, ne ex nimio desiderio sine sensu efficiar.

10. Scribe, dulcis Jesu, nomen tuum in corde meo, & amorem tuum mellisium per jugem memoriam pectori meo inscribe.

DECAS VIII.

1. **V**incat nequitiam meam, Domine, imensa bonitas tua, & imaginem tuam in me recognosce, quamvis deturpatam.

2. Revertor ad te felicissimum principium meum, dulcis origo & finis meus: esto deinceps totum, ac solum cogitationum mearum objectum.

3. O unum divinum, te solum desiderat cor meum, libera me ab omni multiplicitate.

4. Diligam te, Deus, pro dono tuo, & pro modo meo, exiguo quidem, & minus justo; sed non possum ultra quam possum: potero autem plus, cum plus donare dignaberis, nunquam tamen pro ut dignus haberis.

5. O quam beati sunt illi, qui edunt, & bibunt ad mensam tuam in regno tuo, quoniam te ardentem diligunt, & te fruuntur in lætitiâ & exultatione. Ego autem hic fame pereor, & projectus in cinere & caligine, lumen cœli non video.

6. Sitio te clarè cognoscere, esurio te perfecte diligere, nec desiderium meum adipisci valeo. Obsecro, Domine, si inveni gratiam in oculis tuis, ostende mihi faciem tuam.

7. Fac mihi, Domine, quodcumque placitum fuerit in conspectu tuo: in manibus tuis ego sum, & corpus meum, & spiritus meus: quocumque pervenero laudabo te, & exultabo vehementer.

8. Satia animam meam ad te suspirantem, felicitas mea, & reple esurientem bonis tuis.

9. Dejiciantur, quæso, omnia simulacra de throno gloriæ tuæ, ut tu sis solus regnans in corde meo; nec sim ego amplius miserabiliter instabilis, & fugitivus à te.

10. Uniat me sibi verbum Dei, gignat seipsam in me sine intermissione æterna sapientia, & pro minimo mihi erit, si me despiciant cœlum & terra, & omnia quæ in eis sunt. Quod si me repuleris ab osculo tuo, non poterunt me omnia, quæ infra te sunt, consolari.

DECAS IX.

1. **V**eni gaudium meum, lumen oculorum meorum: veni amor meus, lux incomprehensibilis, imple omnes potentias animæ meæ intus, & foris, ut nihil nisi te videam, cogitem, amem, desiderem.

2. Tu dixisti Domine, Ducam eam in solitudinem, & ibi loquar ad cor ejus. Et quid aliud est solitudo, nisi te solum amare, in te solo quiescere?

3. O divina solitudo tam concupiscenti animo desiderata, quando fiet istud, ut in te omninò quiescam?

4. Heu me, quia non diligo te, vita animæ meæ, nam si verè te diligerem, semper te in corde haberem; scriptum est enim, Ubi est thesaurus tuus, ibi est & cor tuum.

5. Congrega nos in unum, potentissime amator; data est enim tibi omnis potestas in cœlo, & in terrâ.

6. Trahe me post te, suavissime Redemptor, qui dixisti, si exaltatus fuero à terrâ, omnia traham ad me ipsum.

7. Accende cor meum igne tuo, Deus meus; tu enim ignis comburens es, & facis ministros tuos ignem urentem.

8. Deus meus es tu, qui infinitâ tuâ bonitate locupletissimus, nec bonorum meorum, nec alterius cujusque rei indigentiam habere potes. Et in hoc gaudeo & exulto, quod nulla tibi perfectio, nec quidem per imaginationem adjungi possit.

9. Domine JESU, quantum te diligunt, qui te noverunt; Pater tuus te diligit, Spiritus sanctus te diligit; omnes Angeli, omnes Electi, & amici tui amore tuo exardescunt; & ego solus frigidus ero?

10. Libera me Deus à multiloquio, quod patior intus in animâ meâ: non enim cogitationibus taceo, etiam si vocibus taceam. Multæ sunt cogitationes meæ quales tu nosti, cogitationes hominum, quoniam vanæ sunt. Da mihi eis non consentire, nec immorari, ne me impediunt ab amore tuo.

DECAS X.

1. **O** Amor, quam parum cognosceris, & amaris? Accede ad me, o Amor, & si nullibi requiem invenis, te totum transfunde in me, æterne & suavissime Amor.

2. Semper ardeat ignis amoris tui in altari cordis

cordis mei, & in tantum crescat incendium, ut non solum sacrificium, sed & ipsum altare comburat, & consumat.

3. Nihil melærificet, Domine Jesu Christe, nisi tu: nihil me contristet, nisi culpa mea, & offensio tuæ Majestatis.

4. Tu es unicum desiderium meum, æterna Sapientia, tu thesaurus quem quæro, tu beatus ad quam suspiro.

5. Quam pulcher es, dilecte mi, quam speciosus in deliciis tuis! Utinam potentissimus amor tuus omnem extraneum amorem in me occidat. Quidquid video, quidquid audiero, quidquid sensero; tu solus intres, & possideas cor meum.

6. O Amor potentissime, qui lutum transfiguratur in Deum, transforma me totum in te. Nimis saxum est cor meum, nisi molliatur sanguine tuo: nimis distractum est, nisi colligatur in latere tuo.

7. O æterna veritas, & vera charitas, & chara æternitas. Tu es Deus meus, ad te suspiro die ac nocte. Te amo, te diligo & magis amare desidero: percussisti enim cor meum verbo tuo, ut amarem te.

8. Quid amore dulcius? quid securius? quid suavius? Quare sagittis ejus non est tranfixum cor meum? Ergo ne amor tuus circumdat me undique, & nescio quid sit amor? cur sic maneo insensibilis? cur me magis attraxit creatura, quam creator?

9. Venerabilissime Jesu, vita mea perennis, per quam vivo, & sine qua morior, vita dulcis, & amabilis; concede ut tibi jungar, te complectar, & suavi charitate soporatus in te obdormiam.

10. Quando te videbo, dulcissime Deus? quando transibo in admirabilem domum tuam? quando apparebo ante faciem tuam? quando videbo te in terrâ viventium? In istâ enim terrâ iumentorum mortalibus oculis videri non potes, ed in regione Angelorum videbimus te, sicuti es.

C A P I T U L U M XIV.

Laudem virtutis in actione consistere. Actus diversarum virtutum.

NOrunt omnes, qui vel primis Philosophiæ rudimentis imbuti sunt, omnem vim, & laudem virtutis in actione sitam esse. Habitus enim virtutum, sive à Deo infundantur, sive acquirantur à nobis, datâ opportunitate in opus

exire debent: & hoc est primum eorum munus, bonæ actionis principium, & fontem esse; & potentiam, quam imbuunt, disponere ad hoc, ut certius, & facilius operetur. Causa exigui profectus in vitâ spirituali, non defectus cognitionis aut desiderii, sed defectus executionis esse solet. Aliud est scire multas divitias, aliud possidere: nec notitia divitem facit, sed possessio. Actiones autem, quibus unaquæque virtus aut generatur, aut crescit, duplices sunt: internæ, & externæ. De externis non est hic differendi locus, nec earum usus semper occurrit. Internæ perfectiores sunt, solaque mente & voluntate perficiuntur, & ideo his incumbere possumus omni loco, omni tempore, & in qualibet occasione. Sunt qui unam virtutem singulis mensibus seligunt, cui ex professo incumbant, instituto eâ de re examine particulari, quæ res necessaria omnino est proficere in studio perfectionis desiderantibus, ut fusius explicavi in meo Horologio christiænæ diei. (a) Scripsit etiam de virtutis actionibus luculentissimum tractatum ex Scripturis & Patribus Bernardinus Rossignolius, quem Lectori meo enixè commendo. Ego interim in exemplum actus subjicio præcipuarum virtutum per breves Aspiraciones ferventissimè eliciendos: qui modus servari quoque potest in reliquarum actibus, ad usum & praxim quotidianam describendis.

ACTUS FIDEI.

1. **A**Uctor fidei, Jesu Christe, firmissimè credo vera esse omnia, quæ te revelante credit, & docet sancta mater Ecclesia, & pro hac assertione & veritate millies mori paratus sum.

2. Auge in me fidem à te semel infusam, vitamque fidei consonam concede, ut, quod mente credo, moribus exprimam.

3. Testimonia tua, Domine, credibilia facta sunt nimis, utinam secundum ea semper vixissem.

4. Verissima sunt omnia, quæ in sacris libris, & Apostolicis traditionibus, ac decretis Ecclesiæ continentur: pro quâ veritate tuendam vitam meam libentissimè offero.

5. Omnino verum est, te Deum meum unum esse in substantiâ, & Trinitatem in personis: quod ego per medios gladios, & ignes profitebor.

6. Utinam fides tua integra semper, & sincera

(a) In meo Horologio Christiana diei sectione 2. 27. & sect. 3. 2.

cera confervetur, qualem tu Domine, tradidisti, qualem Apostoli prædicaverunt.

7. Credo tibi, ô summa veritas, & quia fides sine operibus mortua est, da mihi, ut fidem meam patientiâ & charitate, aliisque virtutibus vivam esse demonstrarem.

8. Gratiâ ago tibi, Domine, quod mihi fidem dederis, quâ te cognoscerem, quod me Christianum feceris, & Catholicæ Ecclesiæ membrum. In hac fide vixi, in eadem mori volo, atque utinam pro eadem.

9. Credo te Deum ingenitum, Filium unigenitum, Spiritum Sanctum ab utroque procedentem. O credam, & fruar semper, quia tu Deus meus es, principium meum, & finis ultimus, & mea æterna beatitudo.

10. Credo te Dei Filium pro meâ salute carnem humanam induisse. Credo te passum pro me, & mortuum in cruce. Credo te Deum, & hominem in sacramento mirabiliter existere. Credo hæc omnia, & alia, quæ de te docet Ecclesia, & credens adoro, & amo te.

11. Revela, Domine, oculos meos, & considerabo mirabilia de lege tuâ. Quam dulcia faucibus meis eloquia tua: semper mel ori meo.

12. O si fidem possem annunciare in universo mundo, & omnes infideles ad Deum convertere! quam libenter id facerem, etsi propterea omnia tormenta sustinere deberem.

13. Utinam possem, Deus meus, omnium infidelium intellectibus in te credere, omnium affectu te amare, omnium viribus tibi servire!

14. Discedite à me omnes pessimi hæretici, filii diaboli, & pestes animarum: vos detestor, & abominor, & cum Ecclesia Dei anathematizo.

15. Quæcumque docet fides, ad eam firmiter credo, ac si oculis ea viderem. Adauge, Domine, & confirma fidem meam: hæc enim duce securus ibo ad tribunal tuum, quæcumque horâ me vocaveris, quia credo & spero videre bona tua in terrâ viventium.

ACTUS SPEI.

1. **C**lementissime Deus, tametsi multa & gravissima peccata commiserim, spero tamen ex tuâ misericordiâ, & ex bonis operibus gratiæ tuæ adjutorio præstitis me gloriâ sempiternâ fruiturum.

2. Et si reus essem omnium peccatorum mundi, tamen in te sperabo, major est enim misericordia tua, quàm iniquitas mea.

3. Gaudeo Domine, nihil in me esse, in quo confidere possim: lætor quod nullibi spes mea consistere queat, nisi in te, qui solus es refugium meum, & firmamentum meum.

4. Dixisti, Domine, & ita est; Sine me nihil potestis facere: quid ergo residui habeo, nisi ut oculos ad te dirigam, & tu, ô bonitas, adjuves me?

5. Adjutor meus esto, ne derelinquas me, neque despicias me Deus salutaris meus. Tanquam prodigium factus sum multis, & tu adjutor fortis.

6. Ad te confugio, Domine, ut per patientiam, & consolationem scripturarum spem habeam, & in te sperans non confundar.

7. Omnis spes mea, optime Jesu, & totius fiducia certitudo in pretioso sanguine tuo mihi est. In ipso respiro, & in ipso confusus ad te pervenire desidero, non habens meam justitiam, sed eam, quæ est ex te.

8. Quidquid asperum & molestum mihi evenire permisit divina providentia tua, benignissime pater, semper in te sperabo: certus enim sum, quia si in inferno demersus fuero, inde me liberabis.

9. Magna valde est misericordia tua, Domine, & in eâ solâ posita est tota spes, & consolatio mea.

10. Mirifica misericordias tuas, qui salvos facis sperantes in te: custodi me ut pupillam oculi, sub umbrâ alarum tuarum protege me.

11. Bonum est confidere in Domino, quàm confidere in homine: bonum est sperare in Domino, quàm sperare in principibus.

12. Domine virtutum, beatus homo qui sperat in te. In te eripiar à tentatione, & in Deo meo transgrediar murum.

13. Toto corde firmissimè spero, omnipotens Deus, me posse à te omnia obtinere, quæ mihi necessaria sunt ad salutem: & quia Filius tuus, Redemptor meus, omnia bona mihi promeruit, tantam in ejus meritis fiduciam habeo, ac si bonum, quod desidero, jam tenerem, & possiderem.

14. Ego autem in te speravi, Domine: dixi, Deus meus es tu, in manibus tuis sortes meæ.

15. O si citò adveniret regnum tuum, summum bonum meum, regnum quod spero, quod expecto, quod toto corde concupisco! Utinam citò adveniat, quia regnum omnium sæculorum est, plena possessio totius felicitatis.

Actus Charitatis erga Deum.

1. **O**ro te, dulcissime Deus, ut cordis mei principatum geras. Absit a me, optatissimum bonum meum, ut aliquid mem præter te.
2. Ure me incendio decoris tui, speciosissime princeps cordis mei: sacrificio tibi omnia viscera mea, & præcordia mea.
3. Vive, potentissime Imperator, cordis mei, & dominare, sicut decet te. O quam mihi placet; ut regnes in æternum & ultra.
4. Utinam tot millia cordium quot tibi placuerunt, vel placere possunt, ipse possiderem, ut te perfectissime amarem.
5. Utinam subdere tibi possem, amabilissime Domine, omnia colla filiorum Adæ, ut te solum requirerent, & amarent.
6. O vince amor meus, & serena lux oculorum meorum, omnia mihi sordeant, & vilescant præter te.
7. O amabile principium meum, & tota sufficientia mea, nihil volo, nihil cupio præter te.
8. O quantum gaudeo quod Deus sis, summè bonus & perfectus, immensus, infinitus, iustissimus, sapientissimus, omnipotens, & incomprehensibilis! Amo te purè propter te ipsum, & gaudeo de bonis tuis ob hanc solam causam, quia bona tua sunt.
9. Ad te summum bonum toto cordis affectu feror, in immensâ bonitate tuâ exulto: gaudeo, quod omnes Angeli & Sancti adorent & laudent te.
10. Utinam possem amare te, quantum amabilis es! sed quia hoc excedit vires omnium creaturarum, utinam saltem amem te, quantum possum, quantum debeo.
11. Reple, Deus meus, animam meam amore tuo, ut amore totus ardeam, & amore aestuans amore moriar.
12. Quam poenitet me, quod alia extrâ te dilexi. Utinam possem transactos annos revocare, & amoris tui actibus replere!
13. O dulcissima vita animæ meæ, utinam deficiat in te cor meum. Quid enim mihi est in cælo, & à te quid volui super terram?
14. Unam petii à te, Domine, hanc requiram, ut inhabitem in domo tuâ omnibus diebus vitæ meæ.
15. Utinam ultimus halitus, quo animam efflato, halitus amoris sit, Moriar amore tuo,

Deus meus, & quia vitam ab amore non inchoavi, da mihi vitam amando finire. Ultimus vitæ actus sit amare.

Actus Charitatis erga Proximum.

1. **I**nfere, Domine, pectoribus nostris tuæ dilectionis affectum, ut diligamus nos invicem, sicut tu diligis nos, & alter alterius onera portemus.
2. Da mihi, Domine, non diligere verbo, neque linguâ, sed opere & veritate, ut, quæcumque volo ut faciant mihi homines, id faciam illis.
3. Doleo, Deus meus, quod ea hætenus non præstiti in obsequium proximi mei, quæ tuo auxilio adjutus poteram.
4. Detestor quidquid injuriæ & offensæ olim paravi verbo, opere, & cogitatione in proximum meum, paratus singulis satisfacere, si quid alicui debeo. Inspira tu Deus, ut sciam, & da, ut faciam.
5. Amator hominum Deus, oro te pro omnibus, qui persequuntur, & calumniantur me; & qui me quovis modo offenderunt. Da illis salutem mentis, & corporis.
6. Utinam, clementissime Deus, omnes peccatores respiciant, & convertantur ad te.
7. Obsecro, Domine, ut omnes, qui oppugnant Ecclesiam tuam, dexteræ tuæ potentia conterantur, & agnoscant veritatem.
8. Propono, Domine, omnes injurias & offensas, te adjuvante, æquo animo tolerare: nec ullum unquam hominem, quantumvis mihi infestum, odio habebō.
9. O si possem pro fratribus meis, iis præsertim, qui me aliquâ injuriâ, aut molestiâ affecerunt, sanguinem fundere, quam libenter id facerem. Confirma, Domine, in me hanc voluntatem.
10. Fac obsecro, Deus meus, per viscera misericordiæ tuæ, ut omnes ad te convertantur, qui rebus terrenis adhærent, & quos voluptas carnis illexit.
11. O si ego possem omnes peccatores ab erroribus vitæ suæ convertere, etiam cum vitæ dispendiō id præstarem.
12. Utinam totus mundus in te crederet, & te cognosceret. Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes. Omnis terra adoret te, & psallat tibi.
13. Diligo te, Domine, toto corde, & proximum in te, & propter te.
14. De bonis omnium fratrum meorum gaudeo

deo, & de malis doleo, ac si mea forent: & mala quidem ab omnibus avertere efficaciter vellem, si possem, bona vero multiplicare.

15. Libenter, si possem, omnium indigentium necessitatibus subvenirem, esurientibus cibum, sitientibus potum darem; reliqua item opera misericordiae spiritualia & corporalia exercerem.

Actus Patientiae.

1. **S**i oportuit te, Christe, pati, & ita intrare in gloriam tuam, quo pacto ego in illam intrabo, nisi via regiae Sanctae Crucis.

2. Cognovi, Domine, quia aequitas judicium tua, & in veritate tua humiliasti me.

3. Opto potius cunctos inferni cruciatus tolerare, quam tuam justitiam violare.

4. Iram tuam, Domine, portabo, quoniam peccavi tibi. Quod si bona suscepi de manu tua, quare mala non sustinebo?

5. In omni adversitate te, bone Jesu, recogitabo, quia talem pro me sustinuisti adversus temetipsum contradictionem.

6. Utinam dignus sim gaudenter cum Apostolis tuis contumeliam, pauperiem, & quidquid volueris, pati pro nomine tuo.

7. Quidquid laboris mihi unquam acciderit, id propter te, Domine, patienter feram. Si tentationibus exercear; si inceror importunus ingruat, si morbi, si dolores, si quavis tormenta contingant, omnia te juvante fortiter tolerabo.

8. Absit a me, Domine, ut animum despondeam a christianam perfectionem comparanda: omnes enim difficultates, te duce, superabo, & in Deo meo transgrediar aurum.

9. Absit a me, ut amore vitae, vel timore mortis a virtutis proposito desistam. Et si me oporteret universis mundi miseriis, & calamitatibus obrui, nunquam a te recedam.

10. Imprime, fortissime Deus, robur magni cordi meo; cupio enim te sequi per omnem afflictionem, & desolationem internam, & externam.

11. Ut jumentum factus sum apud te Domine Deus meus: Tu nostri onus meum, quale fit, da mihi illud patienter ferre, ut per viam crucis extollar ad te.

12. Offero me tibi, Domine, paratum ad omnia mala aequanimiter, hilariter, ac sine ulla profus querimonia sustinenda.

13. O si patientiam Sancti Job assequi possem, & constantiam Sanctorum Martyrum!

14. Utinam dignus essem, martyrium pro te subire, Domine virtus mea, & firmamentum meum. Utinam pro te vivus comburerer: utinam affari cum Laurentio mererer!

15. Da mihi, Domine, disciplinam, ut non auferas misericordiam; cæde contumacem, ut reddas mihi promissam hereditatem. Auge tormenta, sed auge patientiam.

Actus Humilitatis.

1. **O** Gemma pretiosissima humilitas, quando te possidebo? quando tranquillitatem animorum tibi obsequentium habebō? quando tuo splendore, & pulchritudine ornatus ero?

2. Noverim te, noverim me, Deus meus: quoniam in te sunt omnia bona mea, & ex me nihil sum.

3. Hoc ex corde desidero, bone Jesu, hoc eligo, abjectus esse, & pusillus in domo mea, magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.

4. Nolo, Domine, ut me homines laudent, & honorent, quia omni laude & honore indignissimus sum: volo autem ad gloriam tuam despicere, conculcari, & tanquam canis mortuus vilissimus reputari.

5. Latrones ipsi & sacrilegi, o misericordissime Domine, perfectius tibi famularentur, si tot beneficiis, ac donis eos cumulasses, quibus me benignissime affecisti.

6. Peccavi Domine, & non sum dignus aspicere altitudinem Cæli præ multitudinem iniquitatum mearum.

7. Omnia animalia pro captu suo tibi, Domine, appropinquant, solus ego infinitam vitam meam turpitudine a te recedo.

8. Unde mihi hæc insania, Deus meus, ut audeam gloriari tot peccatorum reus, ob quæ potes hoc momento mittere me in gehennam?

9. Abjicio me, Domine, propter te infra homines universos, quia vilior, & contemptibilior omnibus sum, & pro tali haberi ac tractari desidero.

10. Nihil aliud volo, nihil opto, altissime Deus, nisi pati, & contemni pro te, da mihi claram & veram mei notitiam.

11. Indignus sum, Domine, omnibus donis tuis, ob vilitatem, & ingratitude meam: indignus consortio hominum, propter sordem cul-

culparum mearum, quarum pessima tabe ve
 aere ipsum inficio.

12. Utinam universi homines, æquissime
 Deus, miseriam meam agnoscerent, & de-
 spicerent me, ac meam mihi indignitatem ex-
 probrarent, ut spernerer propter te.

13. Domine, non sum dignus calcare hoc pa-
 vimentum, per quod transeunt tot servi tui;
 quibus comparatus vermis sum, & non ho-
 mo, opprobrium hominum, & abjectio
 plebis.

14. Absit à me, Domine, ut velim am-
 bulare in magnis, & in mirabilibus super me.
 Magna enim est abyssus fragilitatis, & nihili
 mei: nihil sum, nihil possum sine te.

15. Fac me, Deus, tanquam pavimen-
 tum mundi, ut ab omnibus conculcer, & indig-
 nissime tracter, quia sic exigunt peccata mea.

C A P U T X V.

*Fasciculus Aspirationum ad Jesum, ad B.
 Virginem, ad Cælitates universos*

TAmetsi oratio, ut est actus Religionis,
 cultum latriæ continens, ad solum Deum
 fundenda sit, tanquam ad primarium auctorem
 boni, qui illud per seipsum nobis conferre po-
 test, certum est tamen ex fide catholica, posse
 nos, & debere Angelos etiam, & sanctos ho-
 mines cum Deo regnantes humiliter exorare,
 opemque illorum devotis aspirationibus im-
 plorare: Licet enim Christus sit principium
 universale totius meriti; mediator Dei & ho-
 minum, qui semper interpellat pro nobis;
 aliis tamen mediatoribus indigemus, qui pro
 nostris necessitatibus efficaciter intercedant.
 Notissima est sententia Eliphaz Themanitis ad
 patientissimum Job: *Voca si est qui tibi respon-
 deat, & ad aliquem Sanctorum convertere.* Ideo
 pretium me facturum existimavi, si huic lucu-
 brationi caput istud attexerem, quo varias
 aspirationes breviter digessi ad Jesum Redemp-
 torem, à quo primitus omnia bona speranda;
 tum ad Virginem Beatissimam ejus genitricem,
 deinde ad Angelos, & reliquos Cives celestis
 patriæ, ut ipsi nobis quicquid ad salutem, &
 perfectionem necessarium est, suis precibus
 obtineant, pro sua in nos pietate, & apud
 Deum auctoritate.

Ad Jesum Redemptorem.

1. **J**esu sapientia Patris, da mihi quærere
 & sapere, quæ fursum sunt, ut gustena
 quam suavis es.
2. Jesu verbum Patris, utinam audiam quid
 loquaris in me.
3. Jesu Redemptor, esto mihi in Deum
 protectorem, & in domum refugii, ut sal-
 vum me facias.
4. Jesu frater primogenite, fac me tibi co-
 hæredem in domo Patris nostri.
5. Jesu Fili Dei, qui pro me factus es homo,
 non sit mihi grave humiliari pro te.
6. Jesu creator meus, cor mundum in me crea,
 & spiritum rectum innova in visceribus meis.
7. Jesu vita mea, tibi soli vivat anima mea,
 nam mihi vivere tu es, & mori lucrum.
8. Jesu Domine mi, posside me servum
 tuum, & nemo præter te.
9. Jesu præceptor, doce me facere volun-
 tatem tuam, ut discam à te quia mitis es, &
 humilis corde.
10. Jesu lux mundi, illumina oculos meos,
 & deduc me in semitam mandatorum tuorum.
11. Jesu fons vitæ, sitivit in te anima mea: fac
 me haurire aquas in gaudio de fontibus tuis.
12. Jesu pastor bone, propter nomen tuum
 deduces me, & enutries me.
13. Jesu Salvator, salva me, qui venisti quæ-
 rere, & salvum facere quod perierat.
14. Jesu sponse sanguinum, desponsa te mihi
 in misericordiâ, & miserationibus.
15. Jesu amator speciosissime, trahe me
 post te in funiculis charitatis.
16. Jesu zelator animarum, cujus delicta,
 esse cum filiis hominum, amem te ardentissimo
 amore, & cætera omnia propter te.
17. Jesu panis vitæ, anima mea sustinet te,
 ne dimitte eam jejunam, ut non deficiat in viâ.
18. Jesu Judex misericors, qui non venisti
 perdere quemquam, parce mihi, & responde
 pro me.
19. Jesu corona, & merces nostra magna ni-
 mis, jube me numerari inter electos tuos.
20. Jesu gloria mea, cupio dissolvi, &
 esse tecum; da mihi vivere in te, & in te
 mori.

Ad Beatam Virginem Mariam.

1. **P**rotege me, dulcissima Virgo MARIA, sub umbrâ alarum tuarum, & non recedat in æternum mellissimum nomen tuum ab ore & corde meo.
2. Ne unquam elongeris à me, potentissima Mater Dei, quia circumdederunt me undique inimici mei.
3. Quid possum sine te, Virgo beata, aut quid fiet de me, si averteris faciem tuam à me?
4. Quando venies, dulcissima Virgo, quando apparebis indignissimo servulo tuo.
5. Spiritus tuus, ô Maria, super mel dulcis, & possessio amoris tui super aurum, & topazion.
6. Sentiat anima mea suavitatem amoris tui, & in tuis semper versetur laudibus, quia unica post Deum consolatio mea tu es.
7. Compatere, Domina animæ meæ, ad te suspiranti, respice in me, & festina in adjutorium meum.
8. Da mihi gratiam tuam, ut semper de te gaudeam, & post illud exilium te contempler in gloriâ.
9. Sicut filius ad sinum matris, ita suspirat ad te anima mea, ne despicias me Mater misericordiæ.
10. Quantum desidero videre vultum tuum, speciosissima Virgo, assume me velociter ad te, & comple desiderium meum.
11. Quis non diligit te, Regina cordium, & Mater sancti Amoris, quis non diligit te? Utinam omnes creaturæ tibi serviant, & in amore tuo vivant, ac moriantur.
12. Suscipe cor meum, dilectissima Mater mea, & offer illud purissimis manibus tuis, purissimo Filio tuo.
13. Gaudeo, & exulto, B. Virgo, quod Deus te amet super omnia opera sua, & de hac re super omnia delector: magisque optarem inferni poenas, quam ut momenti spatio quidquam de gloriâ & dignitate tuâ minuat.
14. Sperent in te, qui noverunt nomen tuum, gloriosa Virgo, quoniam non derelinquis sperantes in te.
15. Gloriosus vultus tuus mihi appareat in extremis, & consolatio tua lætificet egredientem spiritum meum, clementissima Mater.

Ad Sanctos Angelos.

1. **A**ngele Sancte, vitæ meæ gubernator, & custos, apprehende arma & scutum, & exurge in adjutorium mihi.
2. Custodi me sub umbrâ alarum tuarum ab insidiis inimici, & ab omni periculo, & tentatione.
3. Adesto mihi, beatissime Spiritus, doce, dirige, & protege me: cumque finis vitæ meæ advenerit, in extremâ luctâ versanti benignè succurre.
4. Septem Spiritus, qui astatis ante Dominum, purgate, illuminate, & perficite me: & dirigite omnia studia, & actiones meas ad gloriam Dei, & animæ meæ salutem.
5. Estote mihi singulare solatium in morte, Angeli Dei, potentes virtute, qui estis in vitâ salutare præsidium.
6. Infundite menti meæ deificum lumen, ut absumptâ omni materiâ totus ardeam divino amore.
7. Venite in adjutorium meum cœlestis militiæ exercitus innumerabiles, & defendite me ab incursum malignorum spirituum.
8. O supremi amatores Dei, succendite me illo igne, quem Dominus Jesus misit in terram, & voluit vehementer accendi.
9. Fontes sapientiæ, pascite me cœlesti doctrinâ, & docete me scientiam Sanctorum.
10. Facite me, mentes purissimæ, docilem Dei, ut discam justificationes ejus, & discuffis tenebris divinum lumen inferite menti meæ.

Ad Omnes Sanctos.

1. **F**elices Sancti, qui jam nostræ mortalitatis pelagus pertransistis, securi de vestrâ immarcescibili gloriâ, solliciti estote de mea multiplici miseriâ.
2. Date manus infirmo, cœlestis patriæ Cives, & erigite jacentem, ut convalescens de infirmitate fortis efficiar in bello.
3. Eripite me de aquis multis, & de limo profundi fuis precibus ad eum, qui dominatur potestati maris.
4. Impetrate mihi fidem, & perseverantiam, fervire Domino in timore, & fervare mandata ejus.
5. Clamo ad vos, potentissimi protectores salutis meæ, mittite è patriâ felicitatis pauculas guttas

guttas pretiosissimi vini charitatis vestrae, quia aruit sicut testa virtus mea, & defecit praesenti animi mea.

6. Subvenite mihi misero peccatori sedenti in tenebris, & umbram mortis, & solvite vincula captivitatis meae.

7. Liberate me à tumultuantium affectionum turbam, ut sedeam solitarius, & taceam, & audiam vocem Domini loquentis in silentio ad cor meum.

8. Elevate me ab hac sordida terra, ut mihi mundus crucifixus sit, & ego mundo.

9. Ad me respicite, gens illustrissima, & hereditas summi Dei, adhuc peregrinantem in hoc exilio, & mittite de Caelo opem & consolationem.

10. Circumdate me gaudentem, & exultantem de vestra beatitudine, & gratiam impetrate virtutes vestras imitandi, ut vestris adjutus suffragiis particeps fiam vestri gaudii & coronae.

Hæc in exemplum. Plura suggerent usus & affectus. Sunt autem quatuor capita, ac veluti fontes uberrimi, à quibus aspirationes ad omnes & singulos aeterni regni proceres peti possunt. Primo quidem ex titulis honoris, dignitatis, perfectionis, & diversarum virtutum, quæ in illis elucent. Secundo ex perceptis beneficiis, pro illis gratias agendo. Tertio, invocando illos, ut propitientur peccatis nostris, eorumque remissionem nobis obtineant. Quarto, multiplicem miseriam nostram, & innumerabiles necessitates proponendo, ut à malis omnibus erui, cunctisque bonis imbui, ipsorum meritis & precibus mereamur.

CAPUT XVI.

Aspirationes ex nominibus Dei, ejusque attributis, & perfectionibus.

Qui magnam mentis adeptam puritatem ad unionem cum Deo aspirare jam digni sunt, præter affectus, quos pro perfectis supra descriptimus, alios elicere possunt ex divinorum attributorum contemplatione. Ad hos enim pertinent Dei verba per os Prophetae dicentis. *Vacate, & videte quoniam ego sum Deus.* Vacate, inquit, ab inutilibus cogitationibus, ab affectibus, & desiderijs terrenis; & videte oculo

fidei ac contemplationis, quoniam ego sum Deus omnipotens, immensus, infinitus. Rectè Sapiens: *Nōsse Deum consummata justitia est, & scire virtutem ejus, radix est immortalitatis.* Si tamen ad cognitionem accedat amor, parum enim prodesset nuda Dei speculatio, nisi simul voluntas ad eum assurgeret piis affectibus, & motibus anagogicis. Id qualiter fieri debeat, sequentibus aspirationibus breviter indicabo, ut, qui Theologicam Dei noticiam imbuti sunt, dicant cum Apostolo: *Conversatio nostra in Cælis est.*

DECAS I.

1. **A**peri, Domine, oculos animæ meæ, ut non contenti aspectu rerum temporalium, quas percipiunt sensus; ascendant ad æternam contemplanda, quæ non videntur, teque aspiciant Deum invisibilem, qui es in omnibus, & super omnia.

2. Deus immensæ majestatis, verè mirabilis facta est scientia tua ex me; omnia tamen ossa mea, omnia membra, sensus, & potentia dicunt, quia tu es Deus, & non alius similis tibi. Tu es meum esse, & mea vita, & gaudeo, quia te plusquam me diligere debeo.

3. O si omnia membra mea, omnes sensus, & fibrae verterentur in linguas, ut hoc prædicarent toti mundo, quia tu solus es, qui es, ac propterea omnes gentes te laudarent, & glorificarent! O si te omnes agnoscerent, & diligerent plusquam vitam suam, quia in te omnes vivunt, moventur, & sunt.

4. O pelagus omnis essentia, & existentia, tu es ipsum esse omne esse continens omnia; à te omnia pendent & effluunt, & in te resuunt, & eatenus sunt, quatenus aliquid tui esse participant. Me igitur despiciam, & omnia quæ non sunt: te autem amabo, & tibi adhaerebo, qui solus es.

5. Deus perfectissime, & causa omnium entium, perfice gratiam tuam esse, quod mihi dedisti, ut perfectum sit, sicut & tuum perfectum est; quia ex me ipso nihil sum.

6. O substantia simplicissima, quæ omnia es, quam intimè te diligere, & super omnia aestimare debeo! Tu nihil de temporibus, nihil de locis, nihil de rebus trahis. Non partibus constas, ut corpus: non affectibus distas,

ut anima: non formis substas, ut omne quod factum est. Fac me amulari simplicitatem tuam, ut in omnibus simplex & purus sim, te solum quaerens & desiderans.

7. Tu solus impeccabilis es, tu solus habes immortalitatem. Per hanc te oro, ut moriar morte iustorum, & à morte peccati semper eripiar.

8. Clarifica, Domine, mentem meam, ut cognoscam illud esse, quod tu habes per tuam essentiam; & illud non esse, quod ego habeo ex me ipso; ut supra duplicem hanc cognitionem, tanquam supra duplicem polum, moveatur rota vitæ meæ, donec ad te perveniam.

9. Quam immensa & incomprehensibilis est perfectio tua, Domine, cui nihil deest, & à quo omnia perfectionem accipiunt? Sim & ego perfectus, sicut & tu perfectus es. Operare in me quod iussisti, & fac me ita perfectum, ut nihil mihi desit.

10. Deus meus & omnia, principium meum, & finis ultimus, tu es mihi omnia quæ concupiscere possum: tu meæ divitiæ, meæ delitiæ, mei honores, & dignitates, ac thesauri infiniti: in te solo omnia habeo, omnia autem sine te nihil sunt mihi. Quando veniam ad te, ut in te omnia habeam?

DECAS II.

1. **I**llumina intellectum meum, perfectissime Deus, ut in creaturis omnibus te respiciam earum creatorem, à quo illæ suam perfectionem accipiunt. Purifica affectum, ut in omnibus te amem, & quaeram, qui es bonum & finis omnium.

2. O dilecte cordis mei, si ita me oblectat pulchritudo, & perfectio creaturarum, cur non potius pulchritudo, & perfectio tua, à quâ illæ processerunt? Diligam te præ omnibus qui omnium pulchritudinem & perfectionem excedis in infinitum, nec illas diligam, nisi in te, & propter te.

3. Tu solus, Domine, nullum terminum habes: omnes gentes quasi non sint, sic sunt coram te. Tuam igitur infinitatem adoro, & absque ullotermine te amare desidero.

4. Deus immense, qui excelsior Cælo es, profundior inferno, longior terrâ, latior mari; qui omnia replet, omnia continet, omnia penetras, clarifica internos oculos meos, ut certius te videam, quàm si te viderem oculo externo & corporeo.

5. Rex superne, qui in toto tuo regno ita es per essentiam, ut totus assistas cuilibet parti; concede mihi, ut totus coram te sim; tibi que serviam ex toto corde, ex totâ mente, ex totâ virtute.

6. Domine Deus, qui in omni loco contemplaris bonos & malos; acue fidem meam, ut cum solus sum; me solum non esse considerem, teque præsentem attendens, nihil faciam tuâ præsentia indignum.

7. Deus meus, qui realiter intrâ me es, magis intimus mihi, quàm sim ego mihi ipsi; perfice in me hanc conjunctionem, quam tecum habes, addens perfectissimam unionem gratiæ, & charitatis tuæ, ut unus tecum spiritus efficiar in æternum.

8. Deus immutabilis, apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio, fac me immutabiliter tibi adhærere, ut, sicut tu idem ipse es, & anni tui non deficient, ita ego à viâ rectitudinis nunquam deficiam, & in amore tuo semper idem perseverem.

9. Æterne Deus, principio carens, & sine, fac me despiciere temporalia, quæ caduca sunt, & transitoria, & diligere æterna, quæ semper tecum perdurabunt.

10. Omnes dii gentium dæmonia, tu autem, Domine, solus es Deus, & non est alius præter te. Propugna causam tuam, & destrue multitudinem idolorum, ut omnes homines in te unum sint, teque uno ore laudent, & glorificent. Da etiam mihi illud unum, quod solum est necessarium.

DECAS III.

1. **D**EUS invisibilis, quando te videbo, non per speculum, & in ænigmate, sed facie ad faciem? O si te cognoscerem, sicut à te cognitus sum, ut, sicut tu me amas, ita te amarem! sed quia cognitio obscura & brevis est, te amabo quantum possum, donec te videam sicut desidero.

2. Incomprehensibilis & ineffabilis Deus, gaudeo, quod ipsi supremi spiritus in tuo conspectu quasi cæci sint: vincis enim omnem scientiam illorum, nec ulla creatura te nominare, sicuti es, aut comprehendere potest. Utinam saltem vires omnes intendam, & applicem ad te diligendum, quandoquidem ad comprehendendum non sufficio.

3. Deus vivens & verus, prima & summa veritas,

ritas, verax in sermonibus tuis, & fidelis in promissionibus: da mihi obsecro veritatem amare, in veritate ambulare, in te sperare & credere, & omnem hypocrisim ac duplicitatem detestari.

4. Sancte Sanctorum, Deus, exemplar & finis totius sanctitatis, fateor me nullam sanctitatem habere posse, nisi tu dederis, nec in eam persistere, nisi tu conservaveris. Funda me in hac profundâ humilitate, ut dignus sim ascendere ad altissimam sanctitatem.

5. O summa, suprema, & essentialis bonitas, Deus meus, quam poenitet me, quod te derelictio fonte omnium bonorum, ad bona fucata & apparentia me converterim. Mirifica voluntatem meam, ut te unicum & summum bonum quaeram & diligam.

6. Da mihi, o summa bonitas, summum amorem mihi possibilem, ut toto illo te summe amabilem amem. Deberem sane infinito amore te prosequi, quia infinite bonus es, sed quia incapax infiniti amoris sum, opto saltem te amare summo conatu mihi possibili.

7. Totus mihi es amabilis, Dilecte mi, quia totum est bonum, quidquid est in te. Utinam sic tibi amabile esset, quidquid est in me. Aufer ab animâ meâ omne genus culpæ & maculæ, ut tota sit pulchra in oculis tuis, & amabilis cordi tuo.

8. Ne permittas, bonitas infinita, ullum esse hominem, qui te non amet: aperi oculos odientium te, si enim vivâ fide te cognoscere, nunquam odissent.

9. Mirabilis es, Domine, in te ipso, mirabilis in operibus tuis, mirabilis in Sanctis tuis: Tu facis mirabilia magna solus. Te igitur intellectus meus rerum novarum & mirabilium indagator semper consideret, reliqua omnia tanquam vilia & communia rejiciat.

10. Cor meum & caro mea exultaverunt in Deum vivum: licet enim horrendum sit, incidere in manus tuas, tamen es Deus vivens, & vita, ad misericordiam.

DECAS IV.

1. **D**eus scientiarum, & totius sapientiæ fons, qui omnia nôsti, & nihil est absconditum ab oculis tuis: ecce colloco me in infimo loco mei nihili, & meæ omnimodæ ignorantia; precorque humiliter, ut tribuas mi-

hi nôsse te ipsum, & voluntatem tuam, & hæc cognitio sufficit mihi, adjuvante me gratiâ tuâ, ut te cognitem diligam, & faciam quod à me requiris.

2. Domine discretor cogitationum & intentionum cordis, in cujus conspectu nulla est creatura invisibilis, utinam noscas me ex nomine, ut me cognitem & tuæ providentiæ subiectum sciens, omnem mei curam & sollicitudinem in te projiciam.

3. O altitudo divitiarum sapientiæ & scientiæ Dei, quam incomprehensibilia sunt judicia tua, & investigabiles viæ tuæ. Incerta & occulta hujus admirabilis sapientiæ veneror, & adoro, ejusque justissimæ dispositioni me prorsus committo.

4. Emitte, Domine, sapientiam tuam à sede magnitudinis tuæ, ut mecum sit, & mecum laboret, ut sciam quid acceptum sit coram te omni tempore: precedat illa omnia opera mea, comitetur me in omnibus quæ fecero, ac eò deducat, ubi clare te videam.

5. Rerum omnium summe Artifex Deus, qui omnia disposuisti in numero, pondere, & mensurâ, juxta exemplar in mente tuâ præexistens; fac me ita perfectum, ut ideam veræ perfectionis in te existentem, quantum fieri potest, imiter, & exprimam in me ipso.

6. Lux beatissima Deus, & lumen cordium, qui lucem habitas inaccessibilem, & illuminas omnem hominem venientem in hunc mundum, emitte lucem tuam à montibus æternis, & splendoribus Sanctorum illumina cor meum, ut verbo & exemplo cunctis præluceam.

7. Deus, qui revelas abscondita, & vides in tenebris constituta, da mihi abyssum judiciorum tuorum timere & venerari, tuamque voluntatem in præceptis & consiliis tuis revelatam semper agnoscere, & strenuè perficere; cætera verò, quæ ad me non pertinent, nequaquam perscrutari.

8. Ostende mihi, Deus, magnitudinem amoris tui, ut eo cognito vehementer admiser, & secundum parvitatem meam tantæ dignationi vicem rependam.

9. Gratias tibi ago, Amantissime Deus, quia ab æterno dilexisti me, & ex merâ gratiâ tuâ voluisti ut essem, & talis essem. Fateor impossibile esse, ut eo modo te diligam, quo tu me: possum enim bene tibi velle, sed non aliquid dare tibi, quo tu careas. Deo nihilominus tibi, quod ipse mihi largitus es, serviens tibi
& pro

& pro omnibus gratias agens: quod verò tibi dare nequeo, debeo proximis meis, amore tui.

10. Quàm admirabilis est amor tuus erga hominem, Deus meus, propter quem tot creaturas in suâ naturâ perfectas condidisti? O si tot haberem corda, quot illæ sunt, ut illis omnibus earum nomine te diligerem & glorificarem, reddens tibi debitum quod illæ nequeunt; & cujus ego illarum causâ debitor sum.

DECAS V.

1. **A** Mator sempiternæ, qui nunquam cessas amare, & cum amore operari, nam si cessares, omnia desinerent esse, concede mihi, ut nunquam cessem te amare, aut propter amorem tuum operari, si enim charitatem non habuero, nihil sum.

2. Diligam te toto corde, Deus meus, & omnem amorem meum in te uno collocabo, quia tu Pater meus es, tu frater, tu sponsus, tu amicus, & benefactor in æternum.

3. Dulcissime Deus, amabilis super omnia quæ cogitari possunt; magnum fuit beneficium, quod me ad imaginem & similitudinem tuam condideris, sed infinita charitas tua adhuc me voluit ad altiorem similitudinem elevare per gratiam & charitatem, ut non solum servus, sed amicus tuus essem. Utinam hæc amicitia ex parte meâ perfecta sit, sicut ex tuâ est perfectissima.

4. Utinam semper te dilexissim, superoptime Deus, ex quo sum homo, quia tu me dilexisti ex quo es Deus. Ne differas, anima mea, Deum diligere, amâ Amorem ab æterno te amantem.

5. Quàm immensa est charitas tua, æternæ Deus, qui solem tuum oriri facis super bonos & malos? Occlude, si fieri potest, januas inferni, ut nemo eo descendat, ubi omnes te oderunt: aperi portas Cœli, ut omnes eo conscendant, ubi omnes te diligunt.

6. O altitudo bonitatis Dei, ô amor ineffabilis, qui, ut perfectam cum homine amicitiam contraheres, illum ad Dei æqualitatem sublimasti! Quas tibi referam gratias pro tam eximio beneficio? laudet te ipsamet charitas tua, & benedicant opera, quæ ab illâ proveniunt.

7. Exulto, Domine, cum lego in scripturis tuis, quia tu charitas es. Quid enim dulcius,

quid lætiùs audiri potest? Da igitur mihi te ipsum, da charitatem tuam. Diligam te, sicut vis diligi, & da quod jubes, ut implere possim quod desideras.

8. Deus fortis, & Zelotes, æmulator, qui ob nimium erga me amorem zelo zelaris, ne amorem tibi debitum alteri tribuam: accendatur velut ignis zelus tuus, nec me unquam permittas ab amore tuo declinare.

9. Amator ardentissime, cujus amor transiit in zelum, comedat me zelus gloriæ tuæ, & ad eam propagandam semper impellat.

10. Deus autor pacis & amator, aufer à zelo meo omnem perturbationem, ut similis sit zelo tuo, pacificus, discretus, secundam scientiam. Tu es enim princeps pacis: & Ecclesiam tuam fundasti in pulchritudine pacis: omnia in pace & tranquillitate disponis, & factus est in pace locus tuus.

DECAS VI.

1. **M**iserator, misericors Domine, longanimis & multam misericors, cui proprium est misereri semper & parcere; mirifica super me misericordiam tuam, & secundam multitudinem miserationum tuarum dele omnes iniquitates meas.

2. Præveniat me misericordia tua, Domine, subsequatur omnibus diebus vitæ meæ, ut liber sim ab omni miseriâ animæ, & corporis. Veniant mihi miserationes tuæ, & vivam, & cantabo in æternum, quia tu es Deus vita mea, & misericordia mea.

3. Justus es, Domine, & rectum iudicium tuum; justitiâ plena est dextera tua, Millies pro hac te laudo, precorque ut non intres in iudicium cum servo tuo, quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis vivens.

4. Iustissime Iudex, qui scrutaris Hierusalem in lucernis, & iudicas æquitatem, vide si via iniquitatis in me est, & deduc me in viam æternam. Ulciscere hic in æternitate. Libera me nunc ab omni peccato, ut in iudicio tuo ab ultione liber evadam.

5. Fortissime Deus, in quo omnia, & sine quo nihil possum, vide infirmitatem meam, & laborem meum, & roboram me virtute tua, ut meipsum vincam, & omnia quæ virtuti adversantur.

6. Scio, Domine, quia tu es Deus clemens, & benignus, & infinitæ patientiæ, qui disti-
mulas

mulas peccata hominum propter poenitentiam : suscipe me itaque revertentem ad te , & præsta , ut patientiâ tuâ non abutar.

7. Vere tu , Domine , suavis & mitis es , & multa misericordiâ omnibus invocantibus te : quare precor , ut corripas me in mansuetudine , & suavitate tuâ , non autem in furore tuo ; ne fortè ad nihilum redigas me.

8. Magnus es Domine , & laudabilis nimis , terribilis super omnes Deos : benedicant te omnia opera tua , cælum & terra , & quidquid in eis continetur.

9. Quidquid eveniat mihi , Domine , semper laus tua erit in ore meo. Linguâ autem deficiente , omnis respiratio mea sit laudis tuæ significatio. Corpore verò extincto , & in pulverem redacto , laudes tibi infinitas dicant minutissima quæque pulveris grana usque ad extremum iudicii diem.

10. Univerfa propter temetipsum operatus es , Domine , tu finis omnium rerum , & non est alius ultimus finis præter te. Verè fecisti nos ad te , & inquietum est cor nostrum , donec requiescat in te : Tu es civitas , ad quam tendimus : tu portus , ad quem navigamus ; tu magnes cordis nostri. Trahe nos igitur ad te ab hoc durissimo exilio , ab hoc mari procelloso.

DECAS VII.

1. **T**erribilis es Domine , & magnus vehementer , & mirabilis potentia tua ; fecisti enim omnia , quæ voluisti in cælo & in terra , quia subest tibi cum volueris posse : imò plura infinities facere potes , quàm vel cogitatione ego assequi valeam. Robora impotentiam meam omnipotentia tua , quia sine te nihil facere possum , & tu omnia operaris in me.

2. Deus liberalissime , gratias ago tibi ob tot insignia opera tuæ infinitæ liberalitatis : concede ut sim liberalis in reddendo tibi , quod à te accipio.

3. Offero tibi cor meum , suscipe illud , Domine , quia melius & securius apud te erit , quàm apud me.

4. O Deus omnipotens , qui totam terræ molem appendis , nulli rei extra innixus , oro ut mihi nihilum meum verè agnoscenti , tu solus mea sis firmitas , & in te secunda sit virtus mea.

5. Benignissime Pater , cuius providentia

in sui dispositione non fallitur , dirige omnes actiones meas in finem à te destinatum , quia in manibus tuis sortes meæ , & iis me totaliter committo.

6. Amantissime creator , qui admiranda providentia singulis prospicis creaturis , & mihi ab æterno bona præparasti , quibus nunc fruor ; fac me ita transire per bona temporalia , ut non amittam æterna.

7. Respexisti me , Deus , ante mundi constitutionem , & dilexisti me , antequam quidquam boni vel mali facerem , & ex mera tua bonitate elegisti me in Christo , ut essent sanctus & immaculatus. Et nunc , Domine , gratias ago pro tam insigni beneficio , precorque , ut des mihi per bona opera certam facere vocationem meam.

8. Manus tuæ , Domine , fecerunt me , & plasnaverunt me : da mihi intellectum , ut discam mandata tua. Et sicut esse quod habeo dedisti mihi , ita etiam da perfectionem , qua careo , ut opus tuum sit omni ex parte perfectum.

9. O sapientia Divina , quæ ex ore Altissimi produisti , primogenita ante omnem creaturam , quæ effecisti in cælis , ut oriretur lumen indeficiens , largire mihi partem aliquam tuæ lucis , quæ indeficiens in me permaneat.

10. Æterna Sapientia , cuius delitiæ creare filios hominum , & esse cum illis ; quandoquidem me creasti conversationis tuæ & boni infiniti capacem , ne vacuum esse permittas hanc in me capacitatem , sed age mecum familiariter , & imple me teipsâ , quia tu sola sufficis mihi.

DECAS VIII.

1. **P**ater misericordiarum , qui Electos tuos prædestinasti conformes fieri Imagini Filii tui , ita me illi conforma in sanctitate , ut , cum apparuerit , ei similis sim in gloria.

2. Benefactor immense , dator & conservator omnium bonorum , qui omnia quæ fecisti continuata quadam creatione conservas , & ad omnes actiones nostras semper concurris ; conserva me , quoniam in te speravi , & fac me semper operari , quod tibi placet , ut concursus tuus in meum commodum semper cedat , & ad majorem tuam gloriam.

3. Regè me , Domine , & guberna me : ne quaeso ego me ipsum regam , nec me gubernet mundus , aut caro : tu enim sollicitus es de me ,

meique curam sapientissimè geras, ac si ego solus essem in mundo, qui tamen omnium sum miserrimus.

4. Submitto me, Domine, providentiæ & dispositioni tuæ in tempore & in æternitate: in te projicio omnem sollicitudinem meam; quia non derelinquis diligentes te: & si quæsero regnum Dei, & justitiam ejus; cætera omnia adjicientur mihi.

5. Gratiâs tibi ago, bonum infinitum, quia ex malis nostris bona deducis, & permittis nostram miseriam, ut magis emineat misericordia tua: Ostende quæso in me hujusmodi providentiam, ut omnia mihi cooperentur in bonum.

6. O suavissima Dei providentia, quid amplius facere potuisti? Sic nimirum dilexisti mundum, ut Filium tuum Unigenitum dares: Filium inquam tuum, ut servum redimeres, tradidisti. Applica nunc mihi tam copiosæ redemptionis fructus, ut per gratiam tuam redemptus, te fruam semper in gloriâ.

7. Esto mihi, dulcissime Jesu, sapientia, justitia, sanctificatio, & redemptio; applicans mihi efficaciter pretium sanguinis tui, quem pro omnibus effudisti.

8. Tibi gratias ago, Amantissime Pater, quia me vocasti vocatione tuâ sanctâ ad fidem tuam, & statim natum per Baptisimum regenerasti, à te autem aversum miris modis ad te pertraxisti, & gratiâ tuâ justificasti. Nisi enim tua inspiratio me prævenisset immeritum, jam meritis pro sceleribus penis afficerer.

9. Domine Dominus noster, quàm admirabile est nomen tuum in universâ terrâ! Mirabilis enim fuisti in creatione, mirabilis in redemptione, sed multo mirabilior in convivio, quod parasti nobis in dulcedine tuâ, in quo anima nostra Redemptoris nostri carnem manducat, & sanguinem bibit. Utinam mihi liceat hac salutari mensâ refectò dicere cum Apostolo: Vivo ego, jam non ego, vivit verò in me Christus.

10. Pastor supreme, salva me ex ore leonum, & luporum infernalium, quia parasti in conspectu meo hanc mensam cœlestem adversus eos, qui tribulant me.

DECAS IX.

O Fons bonitatis, Deus animæ meæ, quis sum ego, & quæ domus meæ,

ut me vocare dignatus sis ad hunc sublimem statum Religionis? Nam cum essem in seculo sicut unus ex multis, claudicans in duas partes, intonasti de cœlo, & dedisti vocem tuam, vocem magnam & efficacem, quâ de mundi deserto eduxisti me, & in paradysum transulisti.

2. Gratiâs tibi, Magister supreme, ago, quòd me in discipulum tuum elegeris in hac scholâ perfectionis, multis aliis relictis, qui me digniores erant. Da mihi sequi vestigia tua, & quod docuisti semper implere.

3. Adveniat regnum tuum, Rex sempiternæ, regnum æternum, quod præparasti diligentibus te: Ostende mihi bona, quæ promissisti, & ita me excita ad illa procuranda, ut ea tandem obtineam.

4. Quàm dilecta tabernacula tua, Domine virtutum! Concupiscit, & præ magnitudine desiderii deficit anima mea, dum cogitat de atriis tuis. O quando veniam, ut in eis habitem, & tantâ fruam pulchritudine?

5. Multa scio de te, Domine, sed nescio quid dicam. Quidquid enim dixerò, quiddam cogitavero, finitum est; tu autem immensus es, & incomprehensibilis, & magnitudinis tuæ non est finis.

6. Deus infinite, qui es Trinus in personis, sed unus in essentiâ; & ita divinitatem communicas, ut Unitas non lædatur; communica mihi copiosam gratiam, ut sim tecum unus charitate perfectâ.

7. Sancte Sanctorum, Deus spirituum, & cunctæ carnis, à cujus conspectu tremit cœlum & terra, omni qua valeo virtute te benedico, quia per Ecclesiæ tuæ sanctæ documenta in fide tuâ confirmasti me.

8. Te invoco, Beata Trinitas, ut venias in me, & templum dignum gloriæ tuæ efficias me. Perfice me Deus, qui plasmasti me, usque ad plenam formam imaginis, & similitudinis tuæ, ad quam fecisti me.

9. Deus immense, à quo omnia, per quem omnia, in quo omnia facta sunt, custodi me opus manuum tuarum in te sperantem, & in tuâ solummodo misericordiâ confidentem.

10. Domine, qui dixisti: Non videbit me homo, & vivet, Moriar, ut te videam. Hæc est enim vita æterna, ut te Patrem, Filium, & Spiritum Sanctum, unum, verum, & solum Deum cognoscam, & amem in sæcula sæculorum.

DE

DECAS X.

1. **P**ater immensa majestatis, principium absque principio, qui à nullo procedis, gaudeo quòd intrà te ipsum Verbum tuum æternum concipias, Filiumque generes adeò tibi similem, ut sit unum & idem tecum.

2. Pater cœlestis, à quo omnis Paternitas in cœlo, & in terrâ nominatur, obsecro te per Filium tuum Unigenitum, in quo tantoperè delectaris, ut multos alios dignas filios per gratiam adoptionis, ut Paternitas tua ubique dilatetur, & resplendeat.

3. Pater ingente, innascibilis, improducibilis, fons Deitatis, ac totius entitatis origo, sanctifica me in veritate, ut qui à te processi, in te perpetuò maneam, nec unquam mens mea à te avertatur.

4. Fili Dei Unigenite, qui æternâ generatione à Patre procedis, ipsi cœqualis, & consubstantialis, fac me pro modulo meo hujus similitudinis & æqualitatis aliquâ ex parte participem.

5. Fili Dei, Deus de Deo, lumen de lumine, sapientia increata, candor lucis æternæ, fac me filium lucis in hac vitâ, ut in æternâ lumine gloriæ illustratus, videam te gloriosum & benedictum in secula.

6. Splendor paternæ gloriæ, & figura substantiæ ejus, qui summè dilectus à Patre, ipsumque Patrem summè diligens, simul cum ipso unicâ spiratione producis Spiritum Sanctum: emitte lucem tuam, & veritatem tuam, ut splendoribus tuis illustratus cognoscam te, & diligam, sicut tu diligis Patrem, & eum perfectè cognoscis.

7. Sancte Spiritus, consolator dulcissime, donum Altissimi, & unctio Electorum, da mihi teipsum donum infinitum, ut & ego spiritus sim sicut es tu, omnis terrenæ contagionis expers; & sanctus sicut tu, currens inoffenso pede viam mandatorum tuorum.

8. Spiritus Patris, à quo accipis divinitatem, & omnipotentiam: Spiritus Filii, à quo accipis ejusdem sapientiam: Spiritus utriusque, à quibus accipis infinitum amorem, quo se mutuo amant; illabere menti meæ, & fac concordiam in affectibus meis, ut jungar tibi in uno spiritu, & totus convertar in spiritum amoris.

9. Sanctissime Spiritus, & amor suavissime,

charitas essentialis, & totius charitatis principium, bonitas æterna, à qua omnia bona in nos descendunt; inflamma voluntatem meam ferventissimo tui amore, & adstringe me tibi, ac Patri, & Filio; ut nec intellectu, nec affectu à vobis divellar.

10. Sancta & adoranda Trinitas, Deus meus, & omne bonum meum, da teipsum mihi, & sufficit mihi. Quid enim ei sufficit, cui tu non sufficis?

CAPUT XVII.

Vitam Christi esse Fontem omnium bonorum.

Quomodo ex eâ pii affectus eliciantur.

Prolixi voluminis opus foret bona omnia commemorare, quæ ex vitâ Christi velut ex fonte uberrimo, & nunquam deficiente scaturiant, & perenniter fluunt. Ipse enim Salvator noster factus est nobis à Deo sapientia, justitia, redemptio, & sanctificatio. In ipso habemus divitiâ salutis, thesaurum meritorum, cumulum perfectionis. Sicut Sol aspectu suo lætificat, influit, illuminat, nec unquam cessat operari: ita verus Sol animarum Jesus Christus jugi influxu infundit in nos, & imprimit mores suos, virtutes suas, suam Divinitatem. Vitæ ejus consideratio erigit in adversis, in prosperis reprimat, tollit peccata, conciliat gratiam, excitat ad amorem, juvat incipientes, dirigit proficientes, edocet perfectos. Quemadmodum unguentarii semper olent id quod attrahunt, sic Christianus, qui assidue cum Christo versatur, ejus redolet patientiam, charitatem, humilitatem, ceterasque virtutes, quas vitæ suæ studioso sensim instillat idem Dominus virtutum, cujus doctrina seminarium justitiæ, vita speculum prudentiæ, & temperantiæ, mors exemplum est fortitudinis. Sed quia non sufficit Christi vitam meditari, nisi etiam ex eâ pii, & devoti affectus eliciantur, hujus praxim in hoc capitulo breviter indicabo, ut auctorem fidei respicientes, eundem salutis nostræ atque perfectionis consummatorem habeamus.

DECAS I.

1. **D**omine Jesu Christe, concede mihi mihi peccatori vitam & mores tuos præ oculis mentis semper habere, & pro viribus imitari.

V 1

2. O

2. O charitas infinita, ô admiranda dignatio tua, Domine, ut servum redimeres, Filium tradidisti.

3. Vidisti, suavissime Jesu, afflictionem populi tui, & grave onus filiorum Adam, & tactus stimulis charitatis intrinsecus cogitasti super nos cogitatione pacis, & redemptionis. Nam tibi advenit plenitudo temporis, visitasti nos oriens ex alto.

4. Deus immensæ majestatis, quid est homo, quod memor es ejus, aut filius hominis, quoniam visitas eum? Laudent te Angeli tui ob tantum amorem, quo nos miseros prosequeris.

5. Salve dies tot ætatibus optata, quæ Deus pro nobis factus est homo. Salve Gabriel Archangele tanti gaudii annunciator. Salve Virgo gloriosa, in cujus castissimo utero carnem assumpsit Deus.

6. O quàm potens es Amor, qui ad tam infima abjicis Deum! O quàm divino dissimilis est amor meus!

7. Princeps supreme, qui de Cælo in terram pro meâ salute descendisti, tantò mihi charior es, quantò pro me factus es vilior.

8. Verbum incarnatum plenum gratiæ & veritatis, eadem gratiâ imple animam meam, ut tibi placeat.

9. Verbum divinum, partem aliquam largire mihi lucis, & gratiarum, quas tribuisti assumptæ humanitati. Deprime cor meum humilitate usque ad infimum locum; erige gratitudine & amore ad altissimum gradum.

10. Christe Salvator, qui adhuc clausus maternis visceribus ad Præcursores sanctificandum properasti; da mihi peccatorum veniam, & spirituales in tuo obsequio lætitiâ.

DECAS II.

1. **J**esu ambilissime, qui pro me nasci in foridenti stabulo voluisti, illumina mentem meam, & voluntatem, quo tuam Nativitatem contemplari valeam, & elucentes in eâ virtutes imitari.

2. Cur non ardet cor meum tenerimo tui amore, Infans formosissime, qui salutem meam in ipso tui ortu operari cœpisti?

3. Utinam Nativitati tuæ præsens fuisset dignusque habitus, qui te amplecterer, & mea tibi obsequia deferrem? Accepta, Domine, hanc voluntatē, & præstat, ut, quicquid possum, quicquid sum, tuo semper famulatu impendâ.

4. O inaudita amoris prodigia! Dilecti mei cubile stabulum est; desponsationis meæ thalamus præsepe, lectus sponsi mei fœnum, pulvillus stramen, aula vilis spelunca.

5. O sanctam Filii Dei paupertatem, omnibus mundi divitiis pretiosiore! hanc mihi commendabilem tuo exemplo reddidisti, bone Jesu, natus in stabulo, pannis involutus, qui Cœlum stellis, terram floribus adornasti. Infunde cordi meo ejus amorem, & da patienti animo ejus molestias perferre.

6. O quantum lugere debeo pro peccatis meis, piissime Jesu, quandoquidem tu pro eis ploras. Me enim abluunt vagientis tuæ infantia fletus, mea delicta tuæ deplorant lacrymæ.

7. **JESU** sapientissime, qui tacendo doces, & vagiendo prædicas; doce me in silentio humilitatem tuam sequi, tibi que conformem fieri infantili simplicitate & innocentia.

8. Fortunati Pastores, quibus ante omnes lapsus è Cælo Deus, stabuloque reconditus angelicâ voce nuntiatur.

9. Verè gloria in excelsis Deo: nam cui gloria, nisi tibi Rex gloriæ? Trahe cor meum in excelsa, ut nunquam degenerem ab excelsis cogitationibus filiorum tuorum.

10. Da mihi, Salvator dulcissime, quam omnibus offers bonam voluntatem, pacemque divinam, ut abjectâ mundi inconstantia & discordia, in beneplacito tuo stabilis perseverem.

DECAS III.

1. **L**audo te, Redemptor mundi, pro primâ sanguinis tui in tenerimâ ætate effusione, cum tua caro immaculata pœnam circumcissionis, quam non meruit, sustinuit.

2. O lapsus Adæ, quàm es amarus Domino meo! ego peccavi, & tu, Domine, pœnam exsolvis, ego in concupiscentiâ conceptus & natus sum, & tu suscipis in te ultionem.

3. Sponsus sanguinis tu mihi es, qui cum voce nondum possis, ipso cruore tuo clamas pro me ad Patrem: mihi que tribuis arrham desponsationis sanguinem tuum pretiosum super aurum & topazion.

4. Circumcidè, Domine, omnia membra & sensus meos spiritali petrâ, quæ tu ipse es, & quicquid in me repereris carnale, & superfluum, abscinde, & extirpa; vitamque meam disciplina tuæ rigore coerce.

5. O dul-

5. O dulcissimum nomen Jesu, super omne nomen in caelo & in terrâ benedictum, esto mihi salus & redemptio: non enim est aliud nomen hominibus datum, in quo oporteat nos salvos fieri.

6. Esto mihi, JESU, id quod diceris. Esto mihi turris fortitudinis à facie inimici. Scribe nomen tuum salutiferum in corde meo, ut tibi maneat semper impressum, donec perducatur ad aeternam salutem.

7. Glorifico te Deus, pro primitiis gentium, & earum admirabili illuminatione; cum eas ab oriente in personâ trium Magorum ad fidem tuam secreta inspiratione traxisti.

8. Adoro te, Rex Regum, cum sanctis Magis, & pro illorum muneribus offero tibi aurum paupertatis, thus obedientiæ, myrrham castitatis.

9. Utinam omnes gentes te fide vivâ cognocerent, & adorarent, & tibi fideliter servirent.

10. Da mihi, Domine, horum virorum fidem & constantiam, ut eâdem, quâ illi, perseverantiâ te quæram, donec inveniam.

DECAS IV.

1. **V**oluisti, Domine, præsentari in templo, & more fervorum quinque siclis redimi: sit benedicta immensa charitas tua: & quia Pater tuus te mihi tradidit quinque siclorum pretio, ego vicissim trado me tibi in servum perpetuum. Fiat per gratiam tuam, ut nec tu me unquam deferas, nec ego te.

2. Benedico te, sanctissime Redemptor, quia, ut nobis veræ obedientiæ exemplum relinqueres, te legalibus institutis, tanquam unus de populo, subdidisti. Da mihi in omnibus perfectissimam obedientiam.

3. Offero tibi, Domine, par turturum, geminam scilicet compunctionem; primò quidem pro peccatis, & negligentis meis, deinde verò pro aeternâ felicitate, ad quam jugiter suspiro.

4. Da mihi, bone JESU, radium aliquem illius lucis, quam Sancto seni Simeoni tribuisti, cum te infantem in ulnas suas suscepit, ut te agnoscam, & amem; sicut ille te novit & amavit.

5. Sapientissime Jesu, qui Sanctæ Genitrici tuæ doloris gladium, quo transfigenda erat, revelari voluisti; transfige animam meam gladio compunctionis, ne me dissolvant vanæ mundi consolationes.

6. Vix natus eras, Rex amantissime, cum subi-

to mundus te persequitur, & Rex Herodes statim te quærit, ut perdat te: sicut autem te caput bonorum persecuti sunt impii, ita & membra tua. Da mihi igitur hanc veritatem agnoscere, & malorum persecutiones patienter ferre.

7. Tecum fugere, Jesu dulcissime, & omnia quæ mundi hujus sunt relinquere, grave mihi non erit: nam si tu mecum fueris, quid poterit mihi deesse?

8. Comitare fugientem Deum, anima mea, nec erubescere ad hanc fugam. Gloriosum est & dulce pro Deo abjici & contemni.

9. Adesto mihi, Deus, gratiâ tuâ, ut in hujus vitæ exilio, voluntati tuæ subjectus vivam, semper bonum exemplum illis præbens, cum quibus vixero.

10. Dulcis Jesu, qui revocatus ab Ægypto, ubi exul diù fuisti, in Nazareth secessisti, & Nazareus vocatus es: da mihi leges Nazaræorum spiritualiter observare: abstinere nimirum ab omni amore inordinato, & nihil tangere, quod possit maculare animam meam.

DECAS V.

1. **N**ihil scimus de te, ô Sipientia incarnata, usque ad annum duodecimum ætatis tuæ, & multa scimus. Ipsa enim taciturnitas tua clamat in cordibus nostris; ut silentium tuum & humilitatem admiremur, & imitemur.

2. Sedisti in medio Doctorum, sapientissime puer, interrogans prudenter, & respondens modestè, ita ut omnes mirarentur. Utinam illic adfuissem, & sermones tuos audire licuisset. Repete eos, Domine, in corde meo, ut fructu eorum perfruar in æternum.

3. O quam dolenter quæsit te amissum mater tua, quam lætanter te invenit! Da mihi exemplo tuo in his semper esse, quæ Dei sunt, nullâ habitâ ratione cognationis, & sanguinis: & fac, ut te absentem sollicitè semper quæram, donec inveniam.

4. Congratulor tibi, Beatissima Virgo, quòd dilectissimum tuum inveneris: ora pro me, ne unquam illum amittam, aut ab eo discedam.

5. Proficiebas, dulcissime puer, sapientiâ, ætate, & gratiâ apud Deum, & homines: quia majora quotidie edebas virtutis indicia, ego autem proficere opto à remissiori vitâ ad ferventem & perfectam. Da tu mihi benedictionem tuam, ut juxta desiderium meum crescam.

de virtute in virtutem, donec ad gradum supremum perveniam.

6. O humilitas Christi quantum confundis superbiam & vanitatem meam! Tu latuisti, Domine, & tacuisti usque ad trigessimum annum, cum esses sapientia aeterna: ego vero stultissimus cum sim, inaniter loqui praesumo, & apparere. Doce me viam solidioris humilitatis, & tuis semper inharere vestigiis.

7. Domine Jesu, fons bonitatis & origo virtutum, qui à Baptismo Joannis praedicationem tuam auspicias es, quid tibi & Baptismo isti, cum sis innocentissimus? Utinam superbia mea hoc tam mirabili humilitatis exemplo exterminetur.

8. Rex altissime, qui omnem justitiam sic implere voluisti, baptiza me in igne & spiritu, & ablue animam meam ab omni forde iniquitatum.

9. Imple me, Domine, Spiritu Sancto, ut eo inspirante sequar te in desertum, & secedam ab hominibus, orationi, jejunio, & paenitentiae incumbens.

10. Fortissime athleta, Jesu Christe, qui strenuè contra diabolum dimicasti, & cum gloriosè superasti, da mihi viriliter contra ipsum decertare; & mitte sanctos Angelos tuos, qui me fideliter custodiant, potenter adjuvent, & benignè consolentur.

DECAS VI.

1. **C**onsiteor tibi Pater, Domine caeli & terrae, quia Redemptionis nostrae mysteria abscondisti à sapientibus, & prudentibus hujus saeculi, & parvulis piscatoribus revelasti, ut mundi sapientiam destrueres. Fac me parvulum in oculis meis, ut magnus fiam in tuis.

2. Dux supreme, qui omnes ad te vocas per viam crucis & abnegationis, gratiam tuam largire mihi, ut crucem meam indefessus portem usque ad mortem.

3. Aliam viam, Domine, tenere nolo, quam tuam: nec aliam, quam tuam veritatem amplecti: nec aliam vitam ducere, praeter eam, quam tu docuisti. Tu es enim via, veritas, & vita.

4. Gratias ago tibi, aeternae Pater, quod talem mihi magistrum, legislatorem, & consiliarium dederis, cujus praecipua & monita via tutissima salutis sunt.

5. Aperi os tuum, Salvator mundi, & loquerè ad cor meum, quia audit servus tuus, desiderans id exequi, quod audierit.

6. Illumina me splendoribus tuis, superne Magister, ut perfectionem agnoscam, quam mihi commendas: igne tuo accende, ut eam amem: potentia corrobora, ut eam quaeram & assequar.

7. Salvator potentissime, qui tot miracula verbo virtutis tuae patrare dignatus es; innova signa, immuta mirabilia, & animae meae languores sana, eamque resuscita à morte vitiorum.

8. Inclite Jesu, lux mundi, salus populi, & gloria nostra, respice propitius infirmitatem meam: nemo enim potest spiritualia vulnera curare, nisi tu qui solus es Deus.

9. Circuisti vicos & plateas, dulcissime Jesu, ut peccatores converteres, & paenitentibus indulgentiam conferres: fac me hujus charitatis tuae participem, & miserere mei, quoniam iniquitatem meam cognosco.

10. Millies te laudo, & benedico, Jesu sanctissime, exemplar omnium virtutum, pro vita tua pauperrima, humillima, purissima, patientissima: tribue mihi miserrimo servo tuo mores tuos sedulo meditari, & ad eorum normam omnes actus, sermones, & gestus meos conformare.

DECAS VII.

1. **Q**uam immensa fuit charitas tua, benignissime Redemptor, quia non solum pro salute mea vitam aërumnosam ducere, sed eam insuper acerbissima passione & morte claudere voluisti. O quam gravia sunt peccata mea, quae talem posebant satisfactionem!

2. Clementissime Pater, per passionem & mortem Unigeniti tui ignosce peccatis famuli tui. Suscipe sacrificium filii tui & obliviscere injuriarum nequissimi servi tui. Multo enim plura ille solvit, quam sit debitum meum.

3. O passio Christi desiderabilis, o amabilis mors, sana vulnera mea, & vivifica me: inflamma pectus meum, ut pra amore liquefcat.

4. Non peto mundi divitias, sed tuas angustias, Domine Jesu: non carnis delicias, sed tua flagella.

5. Rogo te dulcis Jesu, ne sinas unquam me oblivisci mortis & passionis tuae; sed praesentia, ut in ea mihi sit requies & accessus ad Divinitatem.

6. Omnia vulnera tua, Domine, inscribe cordi meo, ut tu solus, tuaque passio in eo legantur. Intra vulnera tua absconde me.

7. Do-

7. Domine Jesu, qui nos sic amasti, ut tibi non parceres; veni, & ne differas vulnerare cor meum, ut solum tua vulnera sentiam, & in iis jugiter maneam, & requiescam.

8. Tui dolores semper occupent pectus meum, ut eorum memor dicam cum sponsa: Fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi, inter ubera mea commorabitur.

9. Dulcis Jesu, qui tanto fervore & festinatione in Hierusalem ascendisti, ut durissimam mortem pro me patereris, fac me alacrem & ferventem ad omnia, quæcunque volueris pro te sustinenda.

10. Salvator mundi, qui à perduto discipulo venditus fuisti; ne quæso permittas, ut pro vili pretio rerum terrenarum te summum bonum meum vendam & derelinquam.

D E C A S VIII.

1. **H**umillime JESU, qui servile obsequio lavisti pedes discipulorum tuorum, amplius lava me ab iniquitate mea, & à spiritu superbiæ libera me.

2. O dilecte cordis mei, qui imminente passione tua perpetui amoris tui pignus immensum reliquisti nobis, corpus tuum scilicet in cibum, & sanguinem in potum; præpara me ad hoc convivium, & orna animam meam virtutibus tuis.

3. O Rex supreme, qui nutris sanguine tuo populum tuum, ut simus omnes de regio tuo sanguine genus electum, regale sacerdotium, gens sancta: fac me agnoscere genus meum, & de cogloriari, & à moribus tuis nunquam degenerem esse.

4. Ut passio tua esset acerbior, amabilissime Jesu, omnem lætitiã à te procul abjecisti, incipiens pavere, contristari, & mœstus esse, & ubi dolor meus, in causã tua & mea? Fac me semper memorem tristitiæ tuæ, ut omnem angustiam quacumque ex causã mihi advenientem pro tui nominis gloria libenter patiar.

5. O lætitia Angelorum, qui in tristitia tua ad orationis remedium confugisti, concede mihi misero, ut ab lacte à lacte, & avellar ab uberibus humanarum consolationum, meque totum orationi applicem, in qua sanctissimam voluntatem tuam & cognoscam, & exequar.

6. Transeat à te, Domine, ad me calix tuus:

omnis enim amaritudo pro te degustata erit mihi jucundissima.

7. Quis mihi det dolores tuos ita sentire, afflictissime Jesu, ut vel eorum cogitatio sanguineum à me sudorem eliciat? Adjuva me gratia tua, ut voti hujus compos efficiar.

8. Laudo & glorifico te, mitissime Jesu, pro tua ineffabili mansuetudine, quam ostendisti à perfido discipulo osculo traditus, & ab impiis comprehensus, atque ligatus: da mihi hunc spiritum lenitatis, quo erga meipsum severus sum, & erga proximum mansuetus.

9. Quam celeriter ire cogaris à tuis hostibus raptatus, dulcissime Jesu, sed multò magis à tua charitate: ne quæso patiaris, ut à te alacriter sequendo desistam, etiamsi multi labores, & dolores subeundi sint.

10. Jesu innocentissime, qui per diversa tribunalia crudeliter trahi voluisti, victima meorum criminum; dirige gressus meos in viam pacis, & jube me venire ad te; nam etsi oportuerit me mori tecum, non te negabo.

D E C A S IX.

1. **O** Bone JESU, virtus & fortitudo animæ meæ, qui tot irrisiones, percussiones, & contumelias admirabili patientiã tolerasti, doce me omnia mihi adversantia mihi silentio vincere, & tranquillo corde suscipere.

2. Piissime Jesu, qui nequissimo latrone & homicidã nocentior proclamatus fuisti, fac me vana hominum judicia contemnere, & opprobrium tuum semper præ oculis habere, falsisque mundi honoribus præponere.

3. Mitissime Jesu, qui nudus ad columnam alligatus, & durissimè propter scelera mea flagellatus fuisti, concede animæ meæ, ut diuturnis criminum tempestatibus jactata in hac columnã portum inveniat. Liga me ad eam in funiculis Adam, in vinculis charitatis.

4. Rex Christe, corona Sanctorum omnium, qui inaudito supplicio spinis coronatus fuisti, & joculari purpura indutus; fac me omnem contemptum patienter ferre, atque inglorium omnibus apparere, tuasque spinas semper amare.

5. Benignissime amator hominum, qui ab iniquo judice morte turpissima damnatus fuisti, cum sis speculum innocentie, & sanctitatis: quanto magis me pati oportebit sinistra hominum judicia, qui in multis tam sæpè deliqui?

6. Pro

6. Proficiscere, bone Jesu, ligno crucis onustus, sed multò magis amoris pondere pressus, & qui dolori tuo non parcis, parce peccatis meis.

7. Jugum tuum, Domine, suave est, & onus tuum leve, fac ut illud gaudenter portem, abnegans memetipsum, & crucem meam bajulans post te.

8. Suavissime Jesu, qui tam inhumaniter in cruce extendi voluisti, ut numerari possent omnia ossa tua; præsta ut omnia membra, sensus, & potentias ad te semper erectas tibi amanter uniam, & clavis timoris tui cruci tuæ perpetuò affixus maneam.

9. Ad te, Domine, clamantem exaudi, & qui dixisti Apostolis tuis, cum exaltatus fuero à terra, omnia traham ad me ipsum; traha me ad te, & excipe animam meam in foraminibus petrae, in cavernis maceriae.

10. Agnosco, gloriosissime Fili Dei, titulum tuum; tu es enim Jesus Nazarenus Rex Iudæorum. Utinam orbis universus hunc titulum legat & admittat, teque omnes confiteantur Regem suum & Salvatorem.

D E C A S X.

1. **J**ESU vita morientium, qui, cum jam mortuus esses pro nobis, latus tuum lancea aperiri voluisti, ut accedentibus ad te facilis pateret aditus ad cor; admitte me in latus tuum, ut in eo sit requies mea in sæculum sæculi.

2. O quinque Christi pretiosa vulnera, divinam dulcedine plena, saluto & veneror vos: in vobis enim medicina vitæ, copia gratiæ, plenitudo indulgentiæ.

3. In latere tuo latere volo, Jesu mi crucifixe, ibi orare, ibi tractare negotia mea: quia ibi quidquid voluerò obtinebo.

4. Gratias ago tibi, Salvator mundi, quia opus Redemptionis nostræ perfectissimè peregesti: perfice & in me opus quod incepisti, ut plena in me, & consummata justitia reperiat.

5. Quanta duritia cordis mei! concutitur terra, disiliunt saxa, obtenebrantur cœli, moriente Domino: solum cor meum immotum erit, qui tantæ necis causa fui; Scinde illud, Domine, & frange sanguine tuo.

6. Sepeli cor meum tecum, & absconde me intra vulnera tua, dilectissime Jesu, ut extrà te nusquam reperiar.

7. Obsigna cor meum, Domine, & sensus

ac facultates sigillo charitatis tuæ, ut sic obsignatus tecum maneam in æternum.

8. O Rex gloriæ, Domine virtutum, qui post mortem descendisti ad inferos, & justos è carcere eduxisti, gaudeo de hoc tuo triumpho, & precor, ut omnem tartaream potestatem virtute tuâ vincere me facias.

9. O Triumphator gloriosissime, fac me participem passionis tuæ, ut sim etiam resurrectionis: tecum moriar, ut tecum resurgam & tecum tandem ascendam in cœlum.

10. Rex sempiternæ, qui sedes ad dexteram Patris, traha me post te, ut illic semper fixum sit cor meum, ubi tu es thesaurus meus, & gloria mea, Deus cordis mei, & pars mea, Deus in æternum.

C A P U T XVIII.

Ex qualibet re, quæ occurrit, motus anagogicos elici posse. Scala à visibili creaturâ ad invisibilem Creatorem.

1. **O** Primè dictum est à Redemptore nostro (a) filios hujus sæculi prudentiores esse filiis lucis in genere suo. Nam quis ex nobis, qui filiorum lucis nomine censetur, tantam adhibet industriam in spiritualibus bonis procurandis, quantam mundani homines in terreno lucro ex omni re solertissimè captando? Languet nimirum spiritus, & videntur sensus: & quia cœlestia ab oculis corporalibus remota sunt, mentem humanam vix percellunt: atque ideo plerumque fit, ut in temporalibus lynces, in æternis talpæ simus. Ne igitur sæculo additi homines surgant contra nos in iudicium, quod vivaciores fuerint & diligentiores in perituris divitiis, quam nos in veris & perpetuis congregandis; varias artes excogitare debemus, opes quamplurimas spirituales accumulandi, in omni opere ac negotio lucrum spirituale sectando, & ad Deum aspirando, qui omnium actionum nostrarum finis est & principium. Id quâ ratione fieri possit, non meis, sed Sanctorum Patrum verbis indicabo, quò majorem huic doctrinæ concilium auctoritatem.

2. Divinus Ephrem (b) hoc lucrum in oratione potissimum consistere docet, & ait: *Bonum fuerit semper orare, & nunquam deficere, quemad-*

(a) Luc. 16, 8. (b) Ephrem, t. 1, hom. de orando Deum.

quemadmodum ait Dominus. Quare si ve opereris, si ve dormias, si ve iter facias, si ve comedas, si ve bibas, si ve decumbas, cave orationem tuam intermiseris. Si ve in Ecclesia fueris, si ve domitua, si ve in agro: & si oves pascas, & si edificia construas, & si in symposio verferis, ab oratione carne desistas, & quandocumque potueris, genua flecte; quando non potueris, mente Deum invoca. Quod si orationem operi praemisseris, & surgens de lecto primorum motuum tuorum initia ab oratione duxeris, aditus peccato in animam non patebit. Consonat Chrysofostomus (c) dicens. Accedamus ad Deum, orantes omni tempore, quia nunquam contingit importune accedere. Eum quippe, qui cupit largiri semper opportune oramus. Sicut enim respirare importunum omnino nunquam est; ita etiam non quidem petere, sed non petere potius importunum est. Sicut enim respiratione hoc jugiter indigemus, ita etiam eo, quod a Deo praestatur, auxilio. Idem Chrysofostomus, (d) alibi explicans Apostoli sententiam dicens: Omnia in gloriam Dei facite, varios proponit modos Deum glorificandi in omni actione & omissione, scilicetque nobis de singulis creaturis faciendis, qua ad Deum accedamus. De qua re cum prolixum habuerit sermonem, sic concludit. Si valuerimus, per omnem vitam hanc spirituales mercaturas faciemus & ex omni re lucrum capiemus. Si ve ergo precemur, si ve jejunemus, si ve accusemus, si ve condonemus, si ve laudemus, si ve vituperemus, si ve ingrediamur, si ve exeamus, si ve vendamus, si ve emamus, si ve taccamus, si ve disputemus, si ve aliud quid faciamus somnia referamus ad Deum. Haec ille docens quomodo ex omni re motus anagogici elici possint, quibus ad Deum assurgamus. Similia tradit Magnus Basiliius. (e) Accumbens mensae, ora; estans panem, largitori gratiam rependito; bibis vinum, memento ejus qui illud tibi dedit ad letitiam. & infirmitatum solamen; tunicam indueris, gratias agito benigno datori; suspicis in calum, & fiderrum pulchritudinem intueris, proinde Deo, & cole eum; qui omnia haec in sapientia creavit. Omitto reliqua. Nam ut alterius Basilii Seleucia Episcopi (f) verba usurpem: Cum Deus res creatas in morem scale adaptaverit, per eas sui amantibus ascensum ad se extruxit.

3. Quidquid igitur occurrit increaturis, ad laudem reducere oportet creatoris, ut pie admonet Seraphicus Bonaventura. (g) Cum vi-

deris aliquos, inquit, in praetatione temporali, vel in dignitate constitutos, cogitabis hoc esse factum ad divinam magnificentiam ostendendam, & sic in eis Dei potentiam collaudabis. Cum autem videris alios scientiae insistentes, & non solum creatoris, sed etiam creaturarum occultissima inguinentes, hoc esse factum ad manifestandam divinam sapientiam non ignores, & sic in eis Dei sapientiam commendabis. Cum vero videris alios temporalibus negotiis insistentes, in eis divinam laudabis providentiam per tales quiescentibus providentem. Si aliquos videris caeteros judicantes, divinum iudicium time: Si penas inferentes, divinam justitiam cogita: si rigidos, divinae justitiae expavesce rigorem: si reprehensores, & causarum discussores, futuri iudicii recordare. Si vero videris praetatos circa punitionem malorum remissos, in eis divinam misericordiam commendabis. Si videris aliquos insistere operibus charitatis & pietatis, in ipsis laudabis divinam bonitatem, & suam clementiam insuam se breviter ad omnia diffundentem. Si calorem habueris, recogita erga nos Dei Patris nimirum charitatem, qua suum filium voluit incarnari, & pro nobis omnibus crucifigi. Si frigus habueris, ab omni aestu miseriae refrigerium auferabis: & sic per singula discurrendo omnia potes & debes reducere in laudem & magnificentiam Creatoris. Hoc sancti viri documento quasi acuto ferro medulla spiritus cruitur ex omnibus rebus, quae sensibus percipiuntur. In promptu enim est, juxta Apostolum, (h) Omni utenti ratione invisibilia Dei, per ea quae facta sunt, intellecta conspiciere. Quod si accesserit moralis intelligentia rerum omnium, quae praemanibus versantur, jam ingens sylvae unicuique aperitur, quam plurimos affectus erga Deum ex quolibet re elicendi. Hanc autem intelligentiam curioso Lectori suppeditabunt ex antiquis Patribus Clemens Alexandrinus, Origenes, Gregorius Magnus, Rupertus Abbas, Bernardus, Eucherius, & alii: ex recentioribus Sanctus Pagninus in Hagoge ad mysticos scripturae sensus, Joannes a S. Geminiano in summa de exemplis & similitudinibus, Hieronymus Laureus in Sylva Allegoriarum, Petrus Berchorius in Reductorio, & Repertorio morali, & omnes fere Interpretes Sacrae Scripturae.

4. Philo disertissimus Judaeorum (i) scalas ad Deum esse creatas omnia asseverat. Via enim patet nobis, ut dixi, ab his quae videmus

X &

(h) ad Roman. c. 1. (i) Philolib. de praeiis.

& contrectamus, ad Opificem Deum, quem non videmus. Nemo est, si internas aures admoveere voluerit, qui vocem naturæ non audiat ingenti clamore conditorem suum prædicantis. *Cælum, mare, terra, & omnia quæ in eis sunt*, ait S. Prosper, *(k) confono speciei suæ, ordinationisque concentu gloriam Dei protestantur, & prædicatione perpetuâ majestatem sui loquuntur auctoris.* Magnus est liber creaturarum, in quo non solum vir incomparabilis Antonius Abbas, ut de eo Achanasius refert, *(l)* sed etiam mundi sapientes studuerunt. Trismegistus dixit, mundum esse librum Divinitatis, & speculum divinorum, in quo Deus seipsum clarè expressit. Orpheus in hymnis mundum esse ait musicam admirabilem, quæ prædicat, & laudat Deum: quod etiam noster hymnographus cecinit dicens; *Cæli enarrant gloriam Dei.* Sunt Creaturæ nutus, quibus Deus se nobis manifestat, ex sententiâ Augustini, *(m)* & Gregorii, Papæ, *(n)* Sunt venæ divini susurri, ut idem Gregorius *(o)* testatur. Sunt Choreæ, quas mater natura Numini statuit, ut canit Synesius. *(p)* Sunt fontes divini amoris, ut docet Angelicus Doctor. *(q)* Nulli ergo dubium, quin facillimè possit, quicumque huic studio animum applicaverit, ex aspectu cujuslibet creaturæ in Deum assurgere, & piis affectibus ad Creatorem aspirare. Praxim hujus exercitii mox tradam, si prius monero, fuisse quemdam virum sanctum, qui omnia quæcumque audiebat, & videbat, ad Christi passionem referebat. Si clamor occurreret, aut tumultus, vel ictus malleorum: Si scalas aspiceret, aut ligna, aut lanceas, aut clavos, aut aliud quidpiam, ex omnibus occasionem captabat Christi passionem grato animo recolendi. Poterit autem hujusmodi exercitatio ad totam Domini vitam extendi, adhibitis Aspirationibus, quæ superiori capite descriptæ sunt.

(k) Prosper lib. 2. de vocat. Gentium. c. 1. *(l)* Achanasius in vita S. Antonii. *(m)* August. lib. 2. de libero. arb. c. 17. *(n)* Greg. lib. 26. moral. c. 8. *(o)* Idem ib. lib. 5. c. 20. *(p)* Synesius hymno 3. *(q)* D. Thom. opusc. 61.

CAPUT. XIX.

Diarium, & Sylvula aspirationum pro omni actione diei & pro qualibet occasione.

EXuberima messe spicilegium faciam, cunctâ enim percurrere, ex quibus elici Aspira-

tiones possunt, immensi voluminis foret: sed sicut scriptum est: *Da occasionem sapienti, & addetur sapientia.* Primò autem præcipuas diei actiones, & exercitia proponam; tum pleraque alia, quæ frequentius occurrere solent, ut in quolibet actu, & occasione piorum affectuum sylva semper in promptu habeatur.

Cum quis noctu expergiscitur.

1. **D**EUS propitius esto mihi peccatori: educ me de tenebris & umbrâ mortis, & dic de tenebris lucem splendescere.

2. Voca me, Domine, in admirabile lumen tuum; & illumina tenebras meas, tu lux filiorum lucis, tu dies, qui nescis occasum.

3. Tuere me, Domine, ne tenebrosâ peccati caligine involvar: eripe me ab omni inquinamento carnis, & spiritus.

4. Fiat mihi nox ista illuminatio mea in delictis meis, quoniam memor fui nocte nominis tui Domine.

5. In lectulo meo quæsi per noctem quem diligit anima mea. Doce me, Domine, quærere te, & ostende te quærenti.

6. Anima mea desideravit te in nocte, sed & spiritu meo in præcordiis meis; de manè vigilabo ad te, splendor paternæ gloriæ.

7. Nox est, & alta rerum quies, ac profundum silentium. Anemus Deum nostrum, anima: nam amor secretum optat.

8. Ardeant tibi, & loceant, Deus meus, sidera tua, & tot accende radsas amoris in corde meo, quot in cælo splendent stellæ.

9. O si animus ad amoris lucernam vigil hæreret, dum somnum corpus capit, ita ut dicere possem cum sponsâ, ego dormio, & cor meum vigilat! Da mihi Domine, cum necessaria somni quiete perpetuam amoris vigilantiam.

10. Gratias ago tibi, Deus meus, quia dum nox in suo cursu medium iter haberet, omnipotens sermo tuus è regalibus sedibus venit, ut eos illuminaret, qui sedebant in tenebris, & umbrâ mortis.

Manè cum surgis.

1. **B**enedicta sit Sancta Trinitas, atque indivisa Unitas, Pater, & Filius, & Spiritus sanctus, confitebimur ei, quia fecit nobiscum misericordiam suam.

2. In nomine Domini nostri Jesu Christi crucifixi

crucifixi fargo: ipse, qui me redemit, me custodiat, protegat, atque defendat ab omni malo hodie, semper, & in hora mortis meae.

3. Credo tibi, Domine mi, in te spero, ac toto corde te diligo: ex te enim, & in te, ac pro te sunt omnia, Deus meus, & omnia.

4. Deus, Deus meus, ad te de luce vigilo: Siriviv in te anima mea, quam multipliciter tibi caro mea.

5. Pater sancte, in unione amoris dilectissimi Filii tui commendo tibi hodie spiritum meum.

6. Offero tibi cor meum, & oro te, ut omnis cogitatio, locutio, & operatio, ac voluntas mea secundum beneplacitum tuum hodie dirigatur.

7. Laudo, glorifico, & saluto cor tuum, dulcissime Jesu Christe, gratias agens pro fidei custodia, quâ me hâc nocte profexisti: & quia laudes pro me, & gratiarum actiones, atque omnia, quae ego debeo Deo Patri incessanter persolvit.

8. Commendo Domine, divinae sapientiae tuae visum meum interiore, & exteriorem, ut lumen cogitationis mihi largiaris, quo voluntatem tuam agnoscere valeam, visumque cohibeam ab omni vano, & illicito objecto.

9. Commendo auditum meum misericordiae tuae, ut ab auditione malâ me protegas, & intellectum tribuas ad omnia, quae hodie auditurus sum.

10. Commendo benignitati tuae os meum & vocem, ut gustum divini spiritus infundas mihi, & ab omni lapsu linguae me custodias.

11. Commendo pietati tuae manus meas, ut opera mea tuis apponas operibus, & in eis omnia mea sanctifices, & perficias, & ab omni pravo opere me retrahas.

12. Commendo cor meum divino amori tuo, ut illud cordi tuo unias, tuoque amore ita succendas, ut nunquam deinceps de re aliqua terrenâ delectetur.

Dum indueris.

1. **E**Xue me, Domine, veterem hominem cum actibus suis, & indue me novum hominem, qui secundum Deum creatus est in justitiâ, & sanctitate veritatis.

2. Indue, Domine, animam meam cyclade atro textâ, vesteque nuptiali charitatis, quae operiat multitudinem peccatorum

meorum; & immensis monilibus virtutum exorna me.

3. Largire quæso animae meae vestes, & ornamenta, quae eam maximè deceant, nè deformitas mea appareat coram te, & Sanctis Angelis tuis.

4. Præcinge lumbos meos, purissime Jesu, cingulo castitatis & pudicitiae, ut viam mandatorum tuorum expedite currere possim.

5. Fac, pie Domine, mecum quod solent mundi proceres; vestes patientiae & humilitatis, quae tibi regnanti in gloria non sunt amplius necessariae, largire mihi pauperulo servo tuo, qui eis maxime indigeo.

6. Te sic præcipiente, Deus meus, corpus terrenum terrenis vestibus induo: non propter ornatum, & superbiam, sed propter necessarium operimentum, & ut ex habitu status meus discernatur.

7. Dum ego corpori suas vestes tribuo, tu Deus indue animam veste innocentiae, ut habitus ejus laudabilis appareat coram te.

Cum manus abluis.

1. **D**A virtutem, Domine, manibus meis ad abstergendam omnem maculam, ut sine pollutione mentis & corporis valeam tibi servire.

2. Amplius lava me, Domine, ab iniquitate meâ, & à peccato meo munda me.

3. Domine Jesu, qui lavisti nos à peccatis in sanguine tuo, lava omnes animae meae sordes, & super nivem dealbabor.

In ortu Solis.

1. **E**Xorere, exorere Sol justitiæ, & illustra splendoribus tuis animam meam.

2. Emitte lucem tuam, & veritatem tuam, ipsa me deduxerunt, & adduxerunt, in montem sanctum tuum, & in tabernacula tua.

3. O lux, quae illuminas omnia, absorbe me in charitatis abyssum, ut videam semper te in te, & me in te, & cuncta sub te: nam sine te omnia mihi sunt tenebrae, & nox obscura.

4. O sol animae meae Deus meus, quam amabilis est pulchritudo tua! Amo te lumen æternum, & ardentius amare desidero.

Ante Divinum Officium.

1. **V**ocabis me, Domine, & ego respondebo tibi, operi manuum tuarum porriges dexteram tuam.

2. Domine, in unione illius intentionis, quæ ipse in terris laudes Deo Patri persolvisti, hoc tibi officium persolvere intendo.

3. Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt, nomini sancto ejus.

4. Ergone ranuncula vilis de cæno iniquitatum egressa, coram Domino majestatis perstrepere audebo? Et quis sum ego pulvis & cinis, ut loquar ad Dominum meum?

5. Introibo in domum tuam, adorabo ad templum sanctum tuum, & confitebor nomini tuo. In conspectu Angelorum psallam tibi.

6. Confiteantur tibi, Domine, omnia opera tua, & Sancti tui benedicant tibi. Psallite Domino Sancti ejus, & confitemini memorie sanctitatis ejus.

7. Summè desidero laudare te Domine Deus meus, & sic honorem afferre tibi, quoniam tu dixisti, Sacrificium laudis honorificabit me.

8. Accipe laudationem meam, Domine, vitulos labiorum meorum, & quia vir pollutus labiis ego sum, sanctifica me, & mitte Angelum tuum, qui calculo ignito emundet os meum, & faciat me dignum laudibus tuis.

9. Illumina intellectum meum, Domine, ut corde percipiam, quod ore pronuncio: transforma in te sensus, & cogitationes meas, ut nihil præter te cogitem: affectus purifica, & voluntatem inflamma, ut te solum amem, & desiderem.

10. Te laudare volo, bone Jesu; tu supple pro me, quicquid minus est in me.

Post officium.

1. **G**ratias tibi ago, Domine Deus, quod meas indignas orationes audire dignatus sis, & de manu meâ laudem tuarum sacrificium suscipere.

2. Unde mihi hoc, ut invenirem gratiam ante oculos tuos, Domine mi, qui consolatus es me, & fiduciam præbuvisti orandi te?

3. Dimitte, Domine, secundum magnitudinem misericordie tue, quicquid in tuo servitio scienter, vel ignoranter peccavi; & admitti ju-

jubeas ante conspectum majestatis tue deprecationem servi tui.

4. Recordare fragilitatis meæ, & ignoscens distractionibus meis, miserere mei Deus, & omnium, pro quibus oravi.

5. Suscipe, benignissime Jesu, obsequium servitutis meæ in piissimum cor tuum, & illud tuis, atque Sanctorum precibus adjungens purifica, supple, perfice, & offer Deo Patri ad tuam, & Sanctorum gloriam, ad meam, & omnium salutem.

Ante Missam, vel Communionem.

1. **D**omine Jesu, in memoriam tue passionis & mortis offero tibi hujus Missæ, & omnium Missarum, quæ in toto mundo celebrantur, hostiam immaculatam sacrosancti corporis & sanguinis tui.

2. Suscipe me, Domine, cum oblatione hujus hostiæ immaculatæ in laudem, gloriam, & beneplacitum tuum in unione illius oblationis, quæ temetipsum in arâ crucis obtulisti.

3. Memoriam fecisti mirabilium tuorum, dulcissime Deus animæ meæ, & in escam unam omnes amoris vires contraxisti. Utinam hic cibis me transformet in te, & lapideum pectus meum igne tui amoris accendat, & dirumpat.

4. Veni, Domine, & noli tardare; reple bonis tuis esurientem animam meam, & calice suavitate tue inebria sitientem.

5. Melior est panis tuus, quam omnes deliciae mundi, quas ideò respuo, & abominor: & calix tuus inebrians quam præclarus est?

6. Panis dulcissime, sana palatum cordis mei, ut sentiam suavitatem amoris tui. Sana me ab omni languore, ut nullam præter te amem pulchritudinem.

7. Ignis qui semper lucet, amor qui semper ardet, illumina & accende me, ut citra condemnationem assitam metuendo altari tuo.

8. Ne projicias me à facie tuâ cum divinissimis donis tuis venientem ad te: neque me averseris propter nimiam indignitatem meam.

9. Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te, Domine Jesu, Salvator meus.

10. O manna suavissimum, omnem habens saporis suavitatem pro cujusque desiderio, recrea hodie, ac suaviter affice aridum palatum animæ meæ.

11. Veni

11. Veni obsecro, aeterna sapientia, tam potenter hodie in animam meam, ut cunctos profliges hostes meos, cuncta vitia consumas, cuncta peccata remittas.

12. Ignem venisti mittere in terram, benignissime Jesu, accende illum in me, & eventila gratiâ tuâ, ut semper crescat.

Ad elevationem Hostie, & Calicis.

1. **P**rotector noster aspice Deus, & respice in faciem Christi tui.

2. Amo te, & adoro toto corde & affectu. Lava me in tuo sanguine, & da mihi pati pro amore tuo.

3. Tu Rex gloriæ Christe: tu Patris sempiternus es filius.

4. Amantissime Jesu, per effusionem sanguinis tui fac ut mundo mortuus tibi soli vivam, à meipso penitus deficiens.

Post Missam, vel Communionem.

1. **G**ratias ago tibi, Domine JESU, quia me vilissimum peccatorem admittere dignatus es ad vivificum tuæ mensæ convivium. Ignosce vilitati meæ, & fac me hominem secundum cor tuum.

2. Saucia, Domine, cor meum vulneribus tuis, mentem meam inebria sanguine tuo, ut quocumque me vertam, semper te videam crucifixum, & quidquid aspexero tuo sanguine tinctum appareat mihi.

3. Sanctifica, Domine, animam meam, & benedictionem tuam in eâ relinque. Ingredere cubiculum cordis mei, & illud posside in sempiternum.

4. Respice in me, Pater aeternæ, quia Unigenitus filius tuus intrâ viscera mea clamat ad te.

5. Penetret amor tuus, clementissime Jesu, intima mea, & omnem alium amorem expellat.

6. Transforma me totum in te, ut omnis substantia mea pereat in te, nec me amplius inveniam nisi in te.

7. Recedo modicum à te, sed non sine te. Domine mi, consolatio mea, & omne bonum meum. Da mihi vivere semper in te, & tibi jugiter adherere.

Ante mensam, & dum reficeris.

1. **D**A mihi, Domine, operari non cibum qui perit, sed qui permanet in vitam aeternam.

2. Ecce, Domine, ad mensam accedo, da mihi congruam servare moderationem, ne ex indiscretâ parsimoniâ deficiat corpus, aut ex nimietate gravetur, & insolescat.

3. O quantâ pauperes fame pereunt? mihi autem nihil deest. Gratiâ ago tibi Deus, qui pascis me à juventute meâ, & usque nunc.

4. Quam suavis es Domine, animæ quærenti te; Unam nihil sapiat, nihil dulcescat mihi, nisi tu. Tu cibus meus, tu potus suavissimus, tu omnis delectatio mea.

5. O si deterior ferculorum pars mihi semper contingeret, sicut decet me? Indignus enim sum rationalis creaturæ cibus, & pane filiorum, qui jumentis insipientibus similis factus sum propter innumerabilia & execranda peccata mea.

6. Fac me semper, Domine, esurire, & sitire justitiam. Sitivit anima mea ad Deum fontem vivum, quoniam apud te est fons vitæ.

7. Quam dulciâ faucibus meis eloquia tua, super mel oîi meo.

8. Dederunt in escam meam fel, & in siti meâ potaverunt me aceto.

9. Præsta mihi, Domine, ut sicut corpus terreno cibo, ita cœlesti alimoniâ mentem reficiam.

Post mensam.

1. **G**Loria tibi Domine, qui me cibo ac potu necessario refecisti: fac me semper abundare in omni opere bono.

2. Singulas guttulas, & guttas, quas sumpsi, offero tibi in laudem aeternam, in unione illius amoris, quo tu Deus meus pro me factus homo cibum & potum sumpisti in terris ad honorem Patris tui.

3. Parce mihi, Domine, quia temperantiæ limites transgressus sum: da ut deinceps omnem concupiscentiam superem, & omnia gulæ irrimamenta.

Ante quodlibet opus.

1. **D**omine Jesu, da ut peragam opus istud ad gloriam tuam, & salutem meam, sicut tibi placitum est.

X 3

2. Da

2. Da mihi sedium tuarum afflictricem sapientiam, ut mecum sit, mecum laboret, ut sciam quid acceptum sit coram te omni tempore.

3. Da mihi, Domine, spiritum discretionis, ut verà à falsis discernere queam; ut sciam eligere bonum, & reprobare malum.

4. Fac ut optimum finem semper intendam, & omnia prævideam, quæ accidere mihi possunt.

5. Adjuva, dirige, & conforma me, ut secundum te, tecum, & propter te hoc opus perficiam, quia sine te nihil sum, nihil possum.

Opere peracto.

1. **D**omine JESU, hoc opus, quod peregi, commendo mellisuo cordi tuo emendandum ac perficiendum, tibi que illud offero in unione operum tuorum.

2. Domine, si quid unquam tibi gratum feci ex gratiâ tuâ, id omne approbo & ratifico, id renovo & confirmo.

3. Quidquid neglexi offerre tibi ex actionibus meis, id hoc momento quantum possum compenso, & tibi omnia propter te offero omnium Angelorum, & Sanctorum affectu.

Cum è domo, vel cellâ egrederis.

1. **V**ias tuas, Domine, demonstra mihi, & semitas tuas edoce me. Perfice gressus meos in semitis tuis, ut non moveantur vestigia mea.

2. Ô Quanti sunt infirmi & claudi, quibus ambulare concessum non est? Gratias tibi ago, Domine, quia corpus integrum dedisti mihi, & me hætenus incolumem conservasti.

3. Sequar te, Domine, quocumque ieris, quia verba vitæ æternæ tu habes.

Cum regrederis.

1. **A**perite mihi portas justitiæ, & ingressus in eas confitebor Domino. Hæc porta Domini, iusti intrabunt in eam.

2. Hæc requies mea in sæculum sæculi, hæc habitabo, quoniam elegi eam.

3. Elegi abjectus esse in domo Dei mei, magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.

Ad sonitum Horologii.

1. **B**enedicta sit illa hora, quâ Dominus noviter Jesus Christus incarnari voluit; & pati pro nobis.

2. Respice in me, Domine, & miserere mei, præsertim in horâ mortis meæ; & fac me talem in hæc horâ, qualem me desideras in æternitate.

3. O Deus infinite amabilis, quàm parum hætenus dilexi te? Dixi, nunc cæpi, Da quod jubes, & jube quod vis.

4. Quàm poenitet me temporis, cujus inutiliter jacturam feci? Utinam illud possem revocare, ut in rebus tibi placitis totum insumerem.

5. Ecce lapsa est hora, Deus meus, & nullum in me sentio amoris incrementum. Utinam geminatis ignibus hanc jacturam refarciam.

6. Quanta est misericordia tua, Domine, quia me usque ad hanc horam tolerasti? Gratias ago, & doleo, quòd tam ingratus fuerim.

7. Offero tibi, æterne Pater, quidquid dixerò, fecerò, cogitavero hæc horâ. Utinam eam utiliter transigam ad majorem tui gloriam.

In dolore, & quâcumque tribulatione.

1. **F**asciculus myrrhæ dilectus meus mihi, inter ubera mea commorabitur. Auge, Domine, dolores, auge afflictiones; sed auge etiam patientiam. Hic ure, hic seca, ut in æternum parcas.

2. Recordare, Domine, fragilitatis meæ, & dic Angelo percutienti, cesset jam manus tua. Veruntamen non mea, sed tua voluntas fiat.

3. Tu es refugium meum, Jesu crucifixe, in tribulatione, quæ circumdedit me: exultatio mea, erue me à circumstantibus me.

4. Si vis, Domine, omnia mala pœnæ libenter patiar pro te, sine ullâ consolatione. Omnia volo, nihil volo.

5. Bonum mihi, Domine, quia humiliasti me. Propter te sustinui opprobrium; operuit confusio faciem meam.

6. Gratias ago tibi Deus, quia voluntas tua in me adimpletur, quâ voluisti ab æterno, ut hæc mihi evenirent. Offero ea tibi ad gloriam tuam, in unione passionis Christi.

7. Tuus sum ego, Domine, tu scis quid mihi expediat. Offero me tibi in omne beneplacitum tuum.

8. Gra-

8. Gratijs tibi ago, quia nos etiam invitos redè fingis, & per externum hominem internum purgas.

9. O Amor, eâ intentione, quâ penam istam de corde Dei mihi attulisti, tibi committo; ut eam in summâ gratitudine ibidem reconsignes.

10. Tibi, Domine, hæc omnia patior. Sit nomen tuum benedictum in sæcula, qui voluisti hanc tribulationem venire super me. Sicut placuit tibi, ita factum est.

In prospero successu.

1. **N**on nobis, Domine, non nobis; sed nomini tuo da gloriam. Fallax est honor mundi, fallaces hujus vitæ consolationes: Satiabor cum apparuerit gloria tua.

2. Valde quidem me consolatur res ista, Domine Jesu; eam tamen nolo, nisi à te, in te, & propter te, paratus eâ carere, quoties volueris.

3. Nolo, Domine, hic consolari & felix esse; sed affige me in præsentem, ut misericordiam in fine consequi valeam.

4. Benedictus es Domine, qui adjuvisti me, & consolatus es me; cum mihi minimo, & infelici nulla debeatur consolatio, nulla prosperitas.

5. Refulge cordi meo, veritas summa, ut mihi ipsi vilescam, ac omni humanâ consolatione me indignum existimem.

In omni-tentatione.

1. **S**alvator mundi salva nos, qui per crucem & sanguinem tuum redemisti nos, auxiliare nobis, te deprecamur Deus noster.

2. Confige timore tuo carnes meas, à iudiciis enim tuis timui.

3. Tu Domine, qui ad exercitium facis, ut sentiam, adjuva me, ne consentiam.

4. Excita Domine, potentiam tuam & veni, & exurge in adiutorium mihi.

5. Da mihi, Domine, patientiam & pacem, ne perdam coronam in cælo. Tu enim dixisti: In patientiâ vestrâ possidebitis animas vestras.

6. Inclina cor meum in testimonia tua, & esto mihi turris fortitudinis à facie inimici.

7. Tu scis, Domine, quàm libenter puram animam tibi exhiberem: sed quia immundum vas habeo, plenum tentationibus, ipsum tibi of-

fero quale est. Munda illud sanctissimo sanguine tuo, ut divini influxus capax efficiatur, tibi que in gratiâ acceptum fiat.

Cum te allici sentis ad complacentiam ex pulchritudine, vel aliâ perfectione creaturarum.

1. **E**cce isti sunt rivuli, Domine Deus meus, qui ex te vero & increato fonte omnium bonorum dimanant: hæc sunt guttæ inexhausti maris tuæ ineffabilis bonitatis.

2. Averte oculos meos, ne videant vanitatem, ne per fenestras oculorum intret mors in animam meam.

3. Resisto, Domine, seductionibus oculorum, ne implicentur pedes mei, quibus ingredior viam tuam: & erigo ad te invisibilem oculos, ut evellas de laqueo pedes meos.

4. Multa fecisti tu, Domine Deus meus, mirabilia tua, sed tu omnium pulcherrimus & perfectissimus es. Quando veniet dies, ut in te solo delecter.

5. Quàm callidè hic lætes absconditus maledicte serpens, ut me tuo veneno inficias! Benedicta sit bonitas Dei in æternum, qui mihi hostem hinc latentem, & animæ dolosè insidiantem tam benignè detexit.

In transitu ante Ecclesiam, & in ejus ingressu.

1. **E**rgone putandum est, quod verè Deus habitet super terram? Si cælum, & cæli cælorum te capere non possunt, quanto minus hæc domus?

2. Tu Domine, qui pollicitus es, ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi, exaudi orationem fervorum tuorum orantium in templo isto.

3. Domine in multitudine misericordiæ tuæ introibo in domum tuam, adorabo ad templum sanctum tuum, & confitebor nomini tuo.

4. Omnes Sancti & Sanctæ Dei, quorum Reliquiæ, & imagines hinc sunt, saluto & veneror vos, intercedite pro me.

5. Salvete Christi fideles animæ, quæ hinc & ubique requiescitis, requiem æternam vobis donet, qui pro vobis passus est.

Ante

Ante Crucifixum.

1. Domine Jesu Christe, per illam amaritudinem, quam sustinuisti propter me in cruce, maxime in illa hora, quando anima tua egressa est de corpore suo, miserere animæ meæ in egressu suo.

2. Suscipe me, Domine, in ulnas tuas, quas in cruce expandisti, protege me ab hoste maligno, & fac me participem crucis tuæ.

3. Adoramus te Christe, & benedicimus tibi, quia per crucem tuam redemisti mundum.

Cum aridus es.

Pater cælestis, pro frigida & misera cordis mei ariditate offero tibi fervida desideria, & ardentissimum amorem dilectissimi filii tui, Beatæ Virginis, & omnium electorum tuorum.

Cum loquendum est.

Iesu fili Dei, qui coram Iudice tacuisti, tene linguam meam, donec cogitem qualiter & quid loquar. Pone, Domine, custodiam ori meo, & ostium circumstantiæ labiis meis.

Ante studium.

Domine Jesu, æterna sapientia, purga animam meam igne amoris tui, illumina intellectum, memoriam confirma, ut bonas literas discam, quibus te unum sapiam, & diligam, quia extra te quisquis sapit, desipit.

Cum audis Confessiones.

Ad singulos penitentes hæc orationem uti poteris. Sana, Domine, per me hanc animam in omne peccatum lapsuram sine te. En pretium sanguinis tui, sponsa tua ab hoste vulnerata. Doce me, ut prudenter cecam, & agram ad te adducam, pro tuâ unius gloriâ. Angele sancte, adjuva me.

In aspectu horti amani.

Exorna, dilecte mi, virtutum floribus animam meam. Utinam in me floreat lilium castitatis, humilitatis viola, rosa charitatis.

In aspectu pulchre domus.

Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum, concupiscit, & deficit anima mea in atria Domini. Melior est dies una in atris tuis super millia. Beati qui habitant in domo tuâ, Domine, in secula sæculorum laudabunt te.

Dum grata qualibet, & pulchra vides.

Ecce tu pulcher es, dilecte mi. ecce tu pulcher es, fons pulchritudinis: exorna splendore gratiæ animam meam, quoniam denigrata est super carbone facies mea, propter multitudinem iniquitatum mearum. Ne finas me donis tuis abuti contra te.

In aspectu rei deformis.

Facti sunt abominabiles, sicut ea quæ dilexerunt; tolle à me Domine peccati deformitatem.

Cum pluit.

Irriga, Domine arentem animam meam, ut fructum boni operis reddat temporibus suis.

Cum sudum est.

Dissipa, Domine, à corde meo nubes terrenorum affectuum, & lucis tuæ radiis illustra animam meam. Refulge super me sol justitiæ; & splendoribus Sanctorum illumina cor meum.

Cum oculis occurrunt vana.

Quid mihi est in caelo, & à te quid volui super terram? Averte oculos meos, ne videant vanitatem, in viâ tuâ vivifica me.

Cum vaniloquia auribus insonant.

Narraverunt mihi iniqui fabulationes, sed non ut lex tuâ.

Cum occurrit peccandi occasio.

Qui elongant se à te, Domine, peribunt: perdidisti omnes, qui fornicantur abs te. Mihi autem adherere Deo bonum est, ponere in Domino Deo spem meam.

Ad

Ad nomen JESUS.

UTinam potestatem haberem cælum & terram, & infernum cum omni creaturâ tibi dulcissimo, & fidelissimo amatori inclinandi, ac subjiciendi.

In aspectu arborum.

LAudate Dominum lingua fructifera, & omnes cedri. Ah bone JESU, quàm adhuc imperfectè tibi servio, & tamen plantatus sum secus decursus aquarum gratiæ tuæ. Adjuvame, ut fructum afferam in patientiâ.

In aspectu volucrum.

Benedicite omnes volucres cæli Domino. Quis dabit mihi pennas sicut columbæ, & volabo, & requiescam? Eleva me, Domine, à terrâ, ut alis amoris ad te volem.

In aspectu bestiarum.

Bestiae & universa pecora laudate nomen Domini. Da mihi, Domine, cognoscere dignitatem meam, ne fiam sicut equus & mulus, quibus non est intellectus.

In aspectu ignis.

Ignem venisti mittere in terram, Deus meus, & suades mihi, ut emam à te aurum ignitum: accende tu illum in me, ut liquefam amore tuo.

In aspectu aquæ.

Anima mea sicut terra sine aquâ tibi, sitit ad te fontem vivum. Irriga me, & potum da mihi in lacrymis in mensurâ.

In aspectu Cæli.

OMagna domus Dei, quàm vilis mihi fuisti? Pœnitet me Domine, da mihi constantiam in servitio tuo. Cæli Cælorum laudate Deum. Quando aperiemini mihi, ut inveniam eum, quem diligit anima mea?

In aliâ quâcumque occasione.

Nihil prorsus homini occurrit, ex quo non possit varias ad Deum aspirandi occasiones elicere, quicumque studet Christianæ perfectioni. Nam ut superscriptis oratiunculis, & exercitiis alia quædam in exemplum adjiciam; si tibi occurrat aliquis infidelis, orabis pro illo, & actum fidei elicies. Si cæcus, claudus, vel aliquâ ægritudine affectus; eorum misereberis, & Deo gratias ages, qui membra integra tibi, corpusque validum dedit. Transiens Xenodo-

chia, ora Dominum, ut det omnibus patientiam, & consolationem. Cum legis, audis, aut vides aliquid ad laudem Dei pertinens; gaude multò magis, quàm si laudes tuas audires. Cum videris aliquem peccantem, vel blasphemantem audieris, statim in spiritu contristare, & Deum pro illo precare. Si angit te desiderium placendi hominibus, cogitâ, quòd, qui hominibus placent, Christi servi non sunt; & opta Deo soli placere. Cum recorderis alicujus peccati, elice actum contritionis. Si musicam, & concentum audis, ora cum Cæcilia, ut fiat cor tuum immaculatum, Deoque psalle in citharâ cordis, & ad gaudia Angelorum suspira. Si mundi pompam vides, & hominum superbiam, eam detestare, & dic: Vanitas vanitatum, & omnia vanitas. Ex aspectu judicum, principum, & prælatorum, timorem concipe divinæ justitiæ, & ora pro illis, actumque elice obedientiæ. In introitû alicujus oppidi vel civitatis, Angelos & Sanctos tutelares, quorumque imagines & reliquiæ ibi sunt, venerare, & ora pro habitantibus. Ad imaginem quoque Angelorum & Sanctorum actum Dulciæ exerce, & opem eorum efflagita. Cum se offert imago Evangelistarum, vel Doctorum scribentium, ora & dic: *Scribite me Sancti Dei in libro afflictorum, quia affligi semper desidero propter Deum: Scribite me cum Sanctis Martyribus: Scribite me in corde Jesu, & in corde Mariæ, ut nunquam obliviscantur animæ meæ.* Si apparet arcus cælestis, benedic eum qui fecit illum, & ora pro pace. Si terram excoli cernis, considera quâ diligentia agrum animæ tuæ colere debes, & roga pro fructibus terræ. Si benè operantes conspicis, congaude, & opta fieri eorum particeps, & ora pro tuâ, & ipsorum perseverantiâ. Plura suggerent usus, & unctio.

Cum vespere accenduntur lucernæ.

1. **T**ua nos, Domine, Veritas semper illuminet, & ab omni pravitate defendat.
2. Domine apud quem nihil est obscurum, nihil tenebrosum; emitte lucem tuam cordibus nostris, ut in viâ tuâ ambulantes nihil patiamur erroris.
3. Te lucem veram, & lucis auctorem deprecor, ut digneris à me tenebras depellere vitiorum, & clarificare me luce virtutum.
4. Veni cælestis amor, & fulgidissimâ face tuâ discute noctem ignorantia meæ.

Y

5. O

5. O amor, decus, & lux virtutum omnium, explica pompam radiorum tuorum in domo cordis mei, ut in lumine tuo te videam lumen æternum.

Ante somnum.

1. **F**Ac me, Jesu dulcissime, super pectus tuum requiescere: da mihi trahere appetitum de mellifluis corde tuo: influat spiritus tuus suavissimus in animam meam, qui eam absorbeat, & inseparabiliter sibi uniat.

2. Tu quæso mecum mancas, mecumque dormias hæc nocte, ut dormiente corpore mens semper ad te vigilet, & te præsentem videat.

3. Deus creator corporis mei, & animæ, respice me misericordiam tuam, ne tenebrosam peccati caligine involvar.

4. Modera somnum meum, Deus meus, quem sumi præcepisti ad corporis alleviationem; pervigiles concede cogitationes, & mentem sobriam, ne me gravis opprimat sopor.

5. Peto, Domine, & desidero, ut singulæ respirationes meæ hæc nocte laudem & honorem tibi exhibeant.

6. In manus tuas commendo spiritum meum, redemisti me, Domine Deus veritatis.

7. Veni, Divine Amor, & tu mihi somnia dispone, ut in tuum amorem tanquam in somnum suum incumbat cor meum, & in te solo requiescam nunc, & in æternum, Amen.

CAPUT. XX.

De Amore Dei, quid sit Amor? Eius origo, prærogative, & proprietates. Amoris Philosophia à quibus discenda? Possit Deum facilius amari, quam cognosci.

1. **I**Am quod inicitò pollicitus fueram, pro virium tenuitate, & ingenii captu executus sum: hunc consentaneum arbitror, nonnulla de divino amore veluti corollarium appingere huic libello; via enim mystica, cujus semitæ, sicut hæcenus docui, brevi compendio perducunt ad Deum, ab amore principium sumit, & finem habet in amore. Est autem Amor complacentia boni, sive propensio appetitus in bonum. Est primus motus voluntatis, omnium reliquorum affectuum principium, & radix, omnibus ad omnia ingenitus, ut Plato

nicus Phædrus (a) ait. Est vehemens, & benè ordinata voluntas, ut docet Guilielmus Abbas. (b) Est vis animæ naturali quodam pondere ferrens eam in finem suum; juxta illud: (c) *Amor meus pondus meum; illo feror quocumque feror.* Est connexio & vinculum, quo rerum universitas ineffabili amicitia, & insolubili unione copulatur, ut ex hymnis Hierothei Magni Dionysii Areopagita (d) commemorat. Est circulus sempiternus sine & principio carens, propter bonum, ex bono, in bonum, & ad bonum indeclinabili conversione circumiens, in eodem, & secundum idem, & procedens semper, & manens, & remeans. Quidquid in sacris literis, quidquid in libris Sanctorum continetur, aut amor est, aut pertinet ad amorem.

2. Si ejus originem quæris, non te ad symposium Platonis, non ad doctas Poëtarum fabulas mittam: firmiorem enim doctrinam ab eo habemus, qui dixit, (e) *Deus charitas est, & qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo.* In ipso puro & summo bono ab æterno Amor fuit, quasi ignis semper ardens, omnia accendens, & in se transmutans. Ex eo enim, quod Deus suam infinitam pulchritudinem, & excellentiam intuetur, oritur in ipso infinitum amoris incendium, quo Pater seipsum, & Filium à se genitum diligit: rursusque Filius eandem in Patrem reciprocatur dilectionem, quantum illum amat, quantum amari dignus est, hoc est infinities infinitè. Hic autem mutuus amor Spiritus Sanctus est, æternus, immensus, Patri & Filio coequalis, à Deo prodiens, in Deo manens: à quo, sicut radius à Sole, omnis amor dimanat, propter bonitatem suam infinitam extendens se, & descendens ad creaturas pro cuiusque captu & merito; & omnia denud ad se reducens; quia ut à Deo exivimus omnes, & venimus in mundum, ita mundum iterum relinquere debemus, & ad Deum redire. Nulla vox est, quæ Amoris dignitatem non dicam explicare, sed nec leviter adumbrare valeat. Nam Amor increatus ipse Deus est, ineffabilis, incomprehensibilis, cujus magnitudinis non est finis. Amor autem creatus donum Dei est altissimum, nobilissimum, inenarrabile, termino carens, ac modo; quia, ut ait mellifluus Bernardus (f) *Modus diligendi Deum est, diligere sine modo.*

3. Quòd

- (a) Plato in Phædro. (b) Guilielm. Ab. S. Theodorici l. de Amore cap. 7. (c) Augusti, lib. 13. confess. c. 9. (d) Dionysii de div. nominibus. c. 4. (e) i Ioan. 4: 16. (f) Bernard. initio lib. de diligendo Deum.

3. Quod si libeat ejus effectus intueri, ut saltem ex illis, quanta sit ejus vis & potentia dignoscamus, jam propheticum (g) torrentem ingredimur, qui pertransiri non potest. Cancellarius Parisiensis (h) ex cantico amoris quinquaginta ejus descripsit proprietates eroticæ, & divinæ; sed hanc lucubrationem amoris sagittâ vulneratus corporali morte conclusit, ut in patriâ amantium disceret, quàm imperfectè in viâ de Amore scripsisset. Et quomodo ausim ego in amore rudis & inexpertus ejus prærogativas enarrare? Quomodo, inquit Richardus, (i) de amore loquetur homo, qui non amat, qui vim non sensit amoris? De aliis nempe copiosa in libris occurrit materia, hujus verò aut tota inus est, aut nusquam est. Dicam tamen balbutiendo nonnulla, quæ in eximii amatoribus ipse amor operatur. Amor participatio Dei est, in ipsius pulchritudine & bonitate tanquam in suâ causâ conquiescens, Deum movet, ut descendat ad creaturas, quia summè sui diffusivus est: tum vicissim creaturas sursum trahit ad pulchrum & bonum. Simplex est, & multiplex; æqualis, & inæqualis: actus enim Dei simplicissimus est, quàmvis ad infinita se extendat. Amantes Deo assimilant, ipsique jungit inseparabiliter, & admirabili quâdam Apotheosi divinæ naturæ confortes efficit; quia sibi similes semper quærit, aut efficit; & qui amat, manet in Deo, & Deus in eo. Terrenum & falsum amorem dixit Plato, esse animi ardorem in proprio corpore mortui, in alieno viventis: quem effectum operari in animâ divinum amorem testatur Dionysius (k) dicens; Amantes sui juris non esse, quia Amor ecstasim facit. Ad ipsum omnia consilia reducuntur: neque musicam solum docet, ut quidam asserit, (l) sed omnium scientiarum, omnium virtutum actor, magister, principium, & finis est. Unit, & refrigerat; exultat, & humiliat; vulnerat, & sanat; occidit, & vivificat. Leges præscribit amantibus ipse legis expertus: modum rebus statuit modi nescius; finis est omnium sine carens: omnia rapit neminem spolians: omnibus dominatur cunctis subjectus: semper quiescit nunquam otiosus. Non deficit in adversis, quia non vincitur: injurias non rependit, quia non sentit: morte non terretur, quia fortior illâ est. Nullam quærit sui causam, non fructum, non mercedem, seipso contentus. Amat qui verè

(g) Ezech. 47: 5. (h) Joann. Gerson. super Cantic.
(i) Richard. de grad. charit. c. 1. (k) Dion. c. 4.
div. nom. (l) Plutarchus in opusculis.

amat, quia amat: amat ut amet, & ad suum recurrens principium semper ex eo sumit, unde jugiter amet. Virtutes omnes nihil aliud esse, quàm ordinem amoris asseruit Augustinus, (m) nam si amor desit, quid est spes, quid fides, quid religio, quid fortitudo? Tabescunt omnia instar cadaveris, quæ hoc igne non animantur. Si habuero prophetiam, & omnem fidem, & tradidero corpus meum, ita ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest.

4. Quid ergo amore jucundius, quid securius, quid nobilius? Quanta ejus dignitas, & sublimitas, quot tituli, & excellentiæ! Dicant qui experti sunt, quid sit amorem incomparabilem esse, insuperabilem, superfervidum, semper mobilem; incessabilem, activum, zelotem, officiosum, omnipotentem. Dicant quæ sint ejus causæ, quæ natura, quis ordo, qui effectus, quæ exercitia, qui gradus, quæ leges, quod initium, qui progressus, qui finis, quæ perfectio. Ego enim conscius infirmitatis meæ, & imperitiæ, tantæ rei majestatem & violare timeo, & assequi despondeo. Legendi sunt eximii viri, Bernardus, & Richardus, ille in tractatu de diligendo Deo, hic de gradibus charitatis. Legendus Harpius in fine suæ mysticæ Theologiæ Adde recentiores Didacum Stellam, Jacobum Salianum, Antonium Gaudier, Laurentium Parisiensem Capuccinum, Ludovicum Granatensem, Christophorum Fonsecam, Joannem Calaguritanum Carmelitanum, & alios qui de arte amandi Deum, & de amore Dei doctissima nobis scripta reliquerunt. Adde singulariter nominandum, Franciscum Salesium, Episcopum Genevensis, omni encomio superiorem, cujus libri duodecim de hæc re omne ferunt punctum miscentes utile dulci. Nec desunt ex sequiori sexu in amoris philosophia supra communem captum excellentissimi Theresia, Gertrudis, Magdalena de Pazzis, tres Catharinæ, Senensis, Genueusis, & Bononiensis, & aliæ; ex quibus plenior de Amore cognitio petenda est.

5. Discet autem amare Deum, qui frequenter ad eum aspiraverit. His enim piis affectibus ignis amoris accenditur, nutritur & in magnum crescit incendium. Dictum est supra, viam scholasticam longam & difficilem esse, mysticam verò brevem & felicem: quia nimirum multò facilius est Deum amare, quàm cognoscere. Facilius, ait Richardus, (n) ad Deum patet ingressus piè pulsantibus, quàm subtiliter perscrutantibus. Pulsat autem.

(m) Aug. lib. de morib. Eccles. (n) Richard. l. c. 3.

autem qui amat, qui orat, & pulsanti aperitur. Cui consonans Angelicus Doctor (o) aperte fatetur Deum in hac vitâ plus amari, quam cognosci: quia plus requiritur ad perfectionem cognitionis, quam ad perfectionem amoris. Ad hanc enim sufficit, quod res ametur, prout in se apprehenditur; ad illam verò necesse est sigillatim cognoscere, quidquid est in re, partes nimirum, virtutes, & proprietates. Probatur hoc exemplo scientiarum, quas aliqui amant ob confusam & imperfectam, quam de eis habent, cognitionem; & hoc amore ad eas perfecte discendas incitentur. Eidem sententiæ subscribunt Abbas Vercellensis, & alii Mystici, quos refert, & sequitur Seraphicus Bonaventura, (p) Nec obstat illud Augustini, (q) incognita non amari, quia non amat voluntas omnino incognitum, imò ut ait Gregorius, (r) Amor ipse notitia est. Et sic debet intelligi commune illud Mysticorum dictum: *Voluntas intrat, ubi intellectus foris stat*: quia amor mensuram cognitionis excedit, & ex tenuissimâ, atque obscurissimâ cognitione ingens amoris flamma accenditur in voluntate, quæ eò penetrare dicitur suo acumine, quò non intrat intellectus. Non disputo, an possit Deus de potentiâ absolutâ efficere, ut voluntas amet nullâ prorsus cognitione præcedente: hoc enim controversum est, nec desunt qui partem affirmativam tenent: (s) sed dico de lege saltem ordinariâ, non magis posse hominem incognitum amare, quàm pingere super inane. Talis quippe est natura voluntatis, ut aliquâ semper cognitione indigeat, quæ facem illi præferat, & ostendat quid appetendum. Ex his autem colligi potest, quanta sit mortalium infania. (t) Amare Deum, dum sumus in corpore, plus possumus, quàm vel eloqui, vel cognoscere. Amando plus proficimus, minus laboramus, illi magis obsequimur. Malumus tamen semper quærendo per cognitionem nunquam invenire, quod quærimus, quàm amando possidere. Bona quidem est scientia, sed multò melior dilectio: utilis cognitio, sed utilior amor. Scientia sine

(o) D. Thom. 1. 2. q. 27. art. 2. ad 2. (p) Bonav. itiner. 5. atern. dist. 5. (q) Aug. de Trinit. lib. 8. c. 4. & l. 10. c. 2. (r) Gregor. hom. 27. in Evangelia. (s) Paludanus, Ockhamus, Thomas de Argentina, & alii citati à Sando lib. 2. myst. Theolog. ubi hanc questionem diffuse tractat. comment. 6. exercitat. 25. & que ad 30. Vide etiam Alvarez. to. 3. de orat. lib. 4. c. 8. (t) Pius Mirandul. lib. de ente & uno c. 5.

charitate inflat, & nihil prodest; amor verò sine scientia sufficit ad salutem. Potest homo scientiam habere sine amore; at verò qui amat, quàmvis scientiis careat humanitatis acquisitis, plura tamen discet, quàm doceat humana sapientia, quia illum intus magistrum habet, qui docet hominem scientiam. Optimè Rogerius vir extaticus ex ordine Minorum apud Alvarum Pelagium: (u) *Quid, inquit, putas erit, si in intimo tuo intus sit Deus? A quantis tenebris ad quantas duceris claritates per spiritum eius? Si illas, quæ in intimis illis sive internis secretis sunt, nosces intimas contemplationes, si illas lucidas illuminationes, si illos fervidos splendores, si illos simplices radios, si illos puros fulgores, si illos vivificos ardores, si illos pacificos saporos, si illos delitiosos, imò delitiosissimos dulciores, si res incognitas & innominabiles, res tamen experimentales perfecte possideres. Ab homo, si hæc experimento nosces, puta quia, ut ego, tenebras ferres graviter vitæ tuæ. Quando autem erit? Putas ne videbo? Quando, quando, quando? Omnia in mora: nimis sienda hæc dilatio. Ah, ah, ah! Quid tibi sum ego, aut quid tu mihi, Deus meus? Sed quid non mihi es? Hæc verba silentii sunt, nec extrâ silentium, & Deum in venire possunt, quia alibi non sunt. Vis hæc sentire? Attende quoniam nullus sic intrat, nisi prius excesserit; nec deficit nisi prius introierit, nec transit, nisi prius defecerit, nec apprehendit, nisi prius transierit: nec transformatur, nisi prius apprehenderit, nec infuetur, nisi transformatio præcesserit; nec sic in illum amorem movetur, nisi qui intus, & valde intus fuerit; nec in beato illo silentio quietatur, nisi qui illum beatum amorem noverit. Hæc Rogerius. Beatus vir, qui sic sentit, sic amat, sic afficitur. Verè dici potest de divinâ dilectione, quod olim de Sapientia, *Venerunt mihi omnia bona pariter cum illa*, quia amor omnium bonorum fons est, & origo. Quis igitur me separabit ab amore? Tribulatio, angustia, fames, nuditas, periculum, gladius, persecutio? Dicam audacter cum Apostolo (x) me certum esse, certam scilicet in Domino spem habere, quòd nulla creatura poterit me separare à charitate Dei, quæ est in Christo JESU Domino nostro, cui cum Patre, & Spiritu Sancto honor est, & gloria in cælo & in terrâ, nunc & semper, & in sæcula sæculorum, Amen.*

(u) Alvarus Pelagius de planctu Ecclesiæ lib. 2. cap. penultimo. (x) ad Roman. 8.

Ordo, & Index Capitum.

CAPUT I.

Scopus, & usus libri. Pro scriptione, & sine ad Deum oratio. Duplex via, quâ itur ad Deum. Utriusque discrimina. Pag. 107

CAP. II.

Viam mysticam duplicem esse, activam, & Passivam. Quid utraque sit? Cupienti ad apicem mysticæ Theologiæ pervenire omnia relinquenda. 108

CAP. III.

Mystica Theologia quid sit? Quomodo differat ab aliis scientiis? An cognita fuerit antiquis Platonis? Ejus principium, & scopus. 109

CAP. IV.

Quæ sint dispositiones ad mysticam Theologiam? Quæ ejus impedimenta? Qui ad ipsam discendam incapaces, qui magis idonei? Oratio & gratiarum actio. 111

CAP. V.

Quid sit unio mystica? Quomodo fiat? Quid ejus effectus? Quid incapacibus & ignavis conferat lectio mysticæ Theologiæ? Transitus ad Aspiraciones. 112

CAP. VI.

Aspiraciones, motus Anagogici, orationes jaculatoria quid sint? Sententiis, & exemplis Sanctorum Patrum approbantur: De illarum præstantiâ, & utilitate. 114

CAP. VII.

Varia documenta pro usu, & praxi Aspirationum. 117

CAP. VIII.

Qui sint fontes Aspirationum, quæ materia, quæ ordo? De triplici statu Incipientium, Proficientium, & Perfectorum. 121

CAP. IX.

Transitus ab Aspirationibus ad Contemplationem: Adhuc quedam de Aspiratione passivâ? Quid sit Contemplatio? Ejus objectum, & causæ. 123

CAP. X.

Indicantur auctores, qui de Contemplatione scripserunt: Quotuplex ea sit? Qui ejus gradus, & status? Exempla Divinæ probationis, & patientiæ in desolatione, Divisio animæ, & potentiarum ejus secundum mysticos. Hymnus ad Deum. 126

CAP. XI.

Gemitus animæ penitentis pro incipientibus. 132

CAP. XII.

Pia desideria ad usum proficientium. 135

CAP. XIII.

Suspiria amanti anime pro perfectis. 139

CAP. XIV.

Laudem virtutis in actione consistere: Actus diversarum virtutum. 143

Y 3 CAP. XV.

CAP. XV.

Fasciculus Aspirationum ad Iesum, ad Be-
tam Virginem, ad Caelos universos. 147

CAP. XVI.

Aspirationes ex Nominibus Dei, ejusque
attributis, & perfectionibus. 149

CAP. XVII.

Vitam Christi esse fontem omnium bonorum:
Quomodo ex eâ pii affectus eliciantur. 155

CAP. XVIII.

Ex quâlibet re, quæ occurrit, motus ana-
gogicos elici posse: Scala à visibili crea-
turâ ad invisibilem creatorem. 160

CAP. XIX.

Diarium & Sylvula aspirationum pro omni
actione diei, & pro quâlibet occasio-
ne. 162

CAP. XX.

De Amore Dei: Quid sit Amor? Eius
origo, prerogativa, & proprietates? A-
moris Philisophia à quibus discenda? Possè
Deum facilius amari, quam cognosci. 170

F I N I S.

DE